

Petr Velkoborský

1938 – 2008

Bakalářská diplomová práce
František Nárovec

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2008

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2008

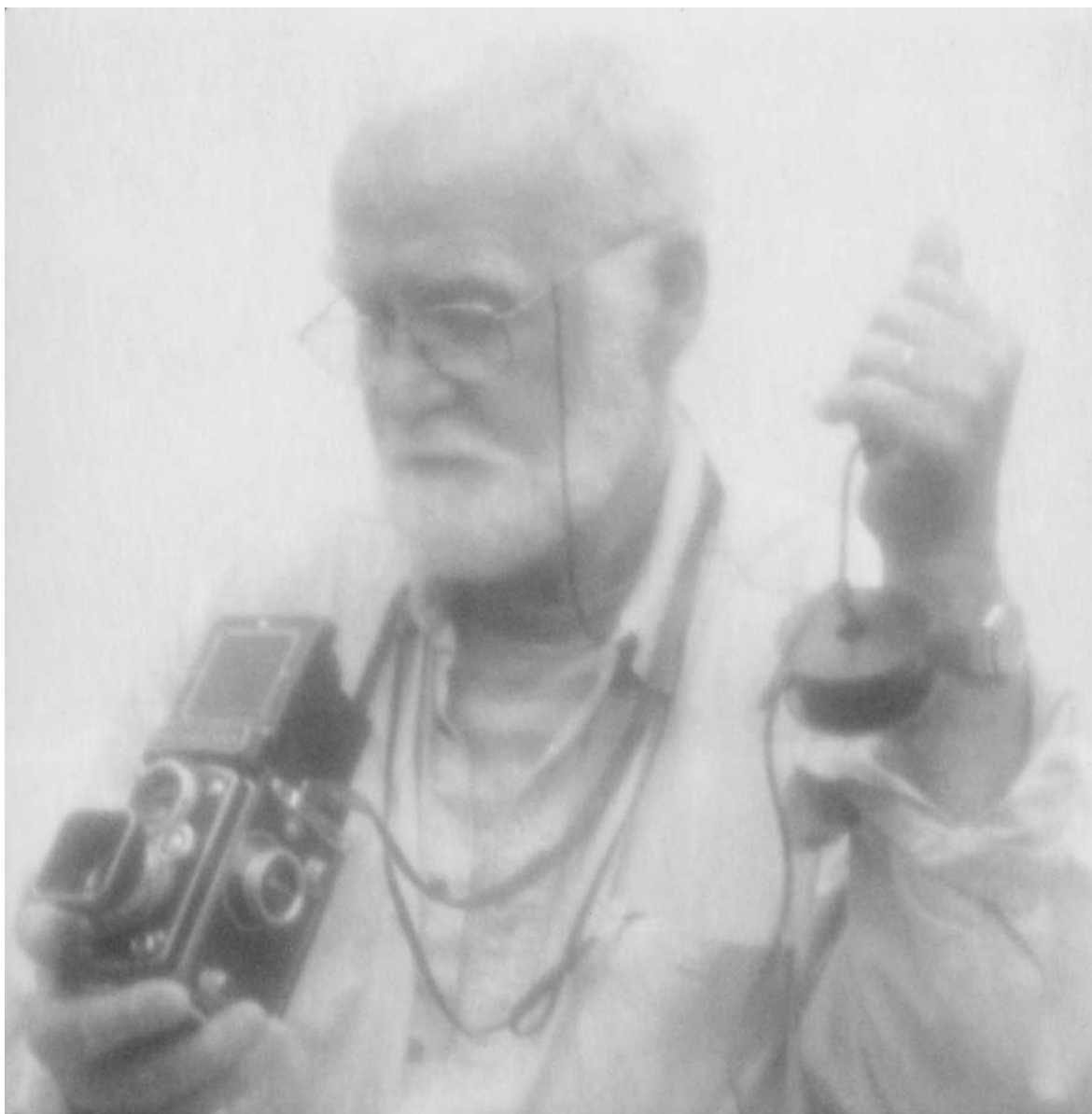
Petr Velkoborský

1938 – 2008

František Nárovec

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2008

Petr Velkoborský

1938 – 2008

fotograf, pedagog,
kurátor a publicista

Bakalářská diplomová práce

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: Mgr. Václav Podestát

Oponent: Doc. Mgr. Aleš Kuneš

František Nárovec

Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta

Institut tvůrčí fotografie

Opava, 2008

Děkuji Petru Velkoborskému za vyjímečnou laskavost, trpělivý přístup a pomoc při shromažďování materiálů k této práci, poskytnutí dobových materiálů, osobních vzpomínek, zpřístupnění rodinných alb, rozsáhlého fotografického archivu a dalších materiálů.

Jiřímu Siostrzonkovi, Miro Myškovi a Antonínu Branému děkuji za hezké a výstižné dopisy, Václavu Podestátovi za cenné informace a trpělivost při vedení práce.

Zvláštní poděkování bych chtěl adresovat třem ženám, mé ženě Elišce, za trpělivost, Zuzaně, ženě Petra Velkoborského, za morální a materiální podporu (ty dorty a halušky byly skvělé) a Andulce Doubravové za nepostradatelnou pomoc při grafické úpravě a zlomu.

Prohlašuji, že jsem tuto závěrečnu bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl veškerou použitou literaturu.
Pokud v textu uvádím přímou řeč, vycházím z osobního rozhovoru s autorem.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do knihovny FPF SU v Opavě a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky ITF.

V Rudolfově, dne 24. září 2008
František Nárovec

OBSAH

Úvodní slovo	8
Místo úvodu	10
Stručný životopis	11-15

PETR VELKOBORSKÝ- FOTOGRAF

1953 Začátky	17
1966 Pobyt v Moskvě	18-19
1986 Pozdní odpoledne, fotografický koncept	21
1980 Prosek starý a nový	22
1965-1970 Rodinná fotografie	23-24
1985-1988 Institut výtvarné fotografie	26-36
Týdeník Tvorba, cyklus Karlův most	28-31
1986 Základní škola pro nevidomé, celý soubor otištěn v příloze str.126-133	33
1986 Ulice, ve které nechci bydlet	34-35
1988 Služebník boží, celý soubor otištěn v příloze str.118-124	36
1986 Cykly fotografií	38-39
1987 Akty a portréty, SFRJ	40-41
1989 Kára, dokument z natáčení amatérského filmu	42
1993 Inscenovaná zátiší, Galerie SČF Kamzíkova	43-44
1994 Status nascendi - Křížová cesta I.	45-49
1995 Křížová cesta II.	50-53
1994 Inscenovaná zátiší, Galerie „U Řečických“	54
1996 Zátiší, výstava Asociace fotografů	55-56
1997-1999 Obecní galerie beseda	57-61
2000 Třetí okruh, Galerie foto-max	62-66
2000 LyfeStyle, úniky/návraty, Kladno	67-70
2002 Třetí okruh, LyfeStyle, Liberec	71
2001-2003 Z okraje do středu, České Budějovice	72-74
2001-2002 Pedagogové ITF FPF SU v Opavě	72-74
2003 Co by kamenem dohodil, Peníkov Dopis brněnského fotografa Miro Myšky	75-76 77
2006 Chvála neostrosti, České Budějovice	78-85
2008 Chvála neostrosti a Zastavení 70, Ostrava Volný přepis projevu Jiřího Siostrzonka	86-89 88

PETR VELKOBORSKÝ - pedagog, kurátor a publicista

1988-1998 SPŠgrafická, Praha	91-93
1990 doposud Institut tvůrčí fotografie, Opava	94-95
2000-2008 atelier fotografie VŠUM, Praha	95
1987-1991 kurátor výstav v galerii divadélka Futurum	96-97
2005-2006 kurátor výstavy Okno do divočiny, Březník	98-99
1995-2006 publikační činnost -Tvůrčí fotografie, Zonální systém, Exponometrie, FotoVideo	100-101

ZÁVĚREČNÝ ROZHOVOR 102-116

SEZNAM PŘÍLOH 117

Služebník Boží , dokumentární publikace	118-124
Reprodukce originálního dopisu Antonína Braného	125
Základní škola pro nevidomé	126-132
Otázka na posudky, dopis Antonína Braného	133
Reprodukce dopisů z IVF, Petra Velkoborského, Miroslava Vojtěchovského, Dr. Vojtěcha Sapary a Miroslava Myšky	134-139
Autobiografie - RNDr. Petr Velkoborský, CSc.	140
Seznam samostatných a skupinových výstav	141-143
2006 Nezapomenutelní absolventi, Galerie u Jakoba, Opava	143
Seznam pedagogické, publikační a kurátorské činnosti	144-145
Použitá literatura	146-149
Jmenný rejstřík	150

Petr Velkoborský & František Nárovec, Benátky- Muráno 2008, foto neznámý japonský turista

S Petrem Velkoborským jsem se seznámil během svého studia na Institutu výtvarné fotografie v letech 1985 - 1988. Po absolvování této školy jsme o sobě dlouhou dobu nevěděli. Když jsem se v roce 2004 přihlásil do prvního ročníku Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezké univerzity v Opavě, zjistil jsem, že zde Petr Velkoborský působí jako lektor. Tak jsme se po mnoha letech opět setkali. Postupně se ukázalo, že naše názory na fotografii se dost shodují, a později, když jsem přemýšlel o tématu teoretické bakalářské práce, znali jsme se již dost dobře, abych se mohl rozhodnout, že tuto práci napíši právě o něm.

S jeho tvorbou jsem se podrobněji seznámil už před dvěma roky, kdy jsem u nás v galerii Měsíc ve dne v Českých Budějovicích uspořádal výstavu „Chvála neostrosti“. A když se blížily jeho sedmdesátiny, nabídl jsem mu vydání menší monografie. Při tom jsem se mohl s jeho fotografickou tvorbou seznámit ještě lépe. Na naší první schůzce za účelem sepsání bakalářské práce se ukázalo, že materiál je tak rozsáhlý, že komplexní zmapování životní, fotografické a pedagogické dráhy Petra Velkoborského by spíše vyžadovalo práci magisterskou. Ale už jsem nechtěl couvnout a tohoto tématu se vzdát a tak jsem se v této práci zaměřil pouze na některé klíčové body jeho života a fotografické tvorby.

*Fascinace médiem, zastavení času, krásný artefakt, vlastní uspokojení..., Slavonice 2008
foto František Nárovec*

MÍSTO ÚVODU

Petře, co Tě přivedlo k fotografii a proč celý život fotografuješ?

K fotografii mě přivedla moje matka, která se už před druhou světovou válkou náruživě věnovala rodinné fotografii. Filmy si dávala vyvolávat u místního drogisty, ale zvětšeniny dělala sama. Když mi bylo asi 15 let, tak mě zasvětila do tajů černobílého procesu a od té doby mě fotografie nepřestala přitahovat. **A proč stále fotografuji?** Když o tom přemýšlím, je to asi z těchto důvodů.

k fotografii mě
přivedla moje
matka

pět důvodů
proč stále
fotografuji

Fascinace médiem

Zastavení času

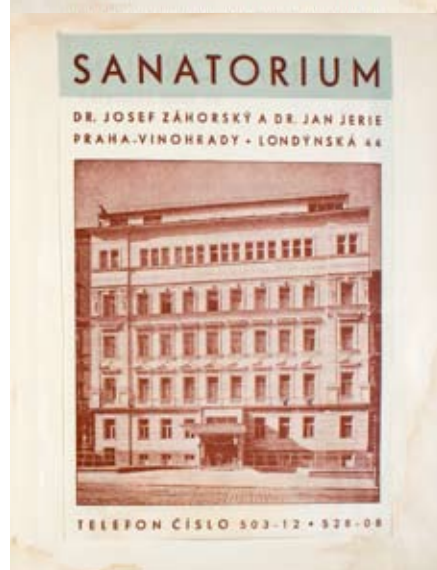
Kreativita

Krásný artefakt

Vlastní uspokojení

Od svých patnácti let, kdy jsem se poprvé setkal s fotografií, mě toto médium stále **fascinuje**. Mám pocit, že na klasickém černobílém procesu mohu stále ještě něco objevovat. Vždycky jsem se snažil zachytit běh života, atmosféru doby; do dneška se marně pokouším **zastavit čas**, nebo jej alespoň zpomalit tím, že fotografuji svůj život a všechno okolo. Je to samozřejmě naprosto chiméřní představa, čas se nedá zastavit, ale přesto to dělám stále dál a dál... Další důvod, který souvisí i s tím, proč jsem opustil dráhu vědeckého pracovníka a věnoval se fotografii, je ten, že fotografie je výsostně **kreativní**. Každým zmáčknutím spouště vzniká něco nového, neopakovatelného. Což sice ve vědě taky může být, ale je to skutečně jenom u špičkových vědců, jako byli kupříkladu Planck, Newton, Einstein a další. Ti ostatní zpravidla rozpracovávají myšlenky a nápady velkých génů. Zatímco i prostý fotoamatér vytváří pořád něco nového. Čtvrtý důvod je ten, že se snažím vytvořit něco krásného, udělat nějaký **výtvarný artefakt**. Pro mě je fotografie hlavně vizuální záležitost. Nevkládám do ní žádný velký koncept ani jakýkoliv jiný program. Když vytáhnu z vody fotografii, která splňuje moje přání a estetické požadavky, je to pocit **uspokojení**, někdy dokonce i drobné euforie. Stává se ale občas, že nějakému obrázku přijdu na chuť až po letech.

zatímco i prostý
fotoamatér
vytváří něco
nového

STRUČNÝ ŽIVOTOPIS

Petr Velkoborský se narodil v úterý 21. června 1938 v Praze.

K této události dodává: „Myslím, že moje narození souvisí s mým problematickým Pražanstvím, protože v té době jsme žili v Hradci Králové, a matka jela na poslední předválečný všesokolský slet v Praze.“

Jako cvičit?

(Smích) „Ne, ne, to už byla v 9. měsíci, takže jsem se **narodil ve slavném sanatoriu Dr. Jerieho** v Londýnské ulici č. 44 v Praze na Vinohradech. Takže jsem vlastně jakoby Pražák, ale pak jsem se samozřejmě vrátil s rodiči do Hradce Králové, kde jsem strávil své ranné dětství. I když jsem později v Praze prožil padesát let, tak se vlastně ze mě nikdy skutečný Pražák nestal.“

červen 1938
Petr se narodil
v půl třetí a 5 min.
odpoledne
ve slavném sanatoriu
Dr. Jerieho
na Vinohradech
váha 3.720

Ukázka z deníku „Naše dítě“, matky Petra Velkoborského, červen 1938

prostředí
se podílelo na jeho
estetickém cítění

HRADEC KRÁLOVÉ 1938-1952

S výjimkou krátkého pražského intermezza v letech 1943 až 1945 prožil Petr Velkoborský převážnou část svého dětství v Hradci Králové. V krásném městě, kde secese, art deco a funkcionalismus se snoubí ve vzácné jednotě, poznamenané jmény slavných architektů Josefa Gočára, Jana Kotěry a dalších. Je zřejmé, že toto prostředí se podílelo na jeho budoucím estetickém cítění.

rodina
z politických
důvodů
vystěhována
na ulici

PRAHA 1943-1945

V době okupace musela rodina Petra Velkoborského opustit služební byt hradecké IMCY¹, jejímž byl jeho otec ředitelem a poslední léta války prožila ve střešovické činžovní vile, u rodičů Petrovy matky. V květnu 1945 se rodina vrátila zpět do Hradce, kde setrvala do roku 1952, kdy byla **z politických důvodů vystěhována na ulici** a musela se odstěhovat do vesnice Dobětice, nedaleko Ústí nad Labem.

Petr Velkoborský s rodiči a bratrem Janem, starobinec v Doběticích, 1955, foto Petr Velkoborský

začíná fotografovat
matčiným
předválečným
Contaxem

ÚSTÍ NAD LABEM 1952 - 1956

V letech 1953 - 56 absolvoval P. V. v Ústí nad Labem Jedenáctiletou střední školu (což byla komunistická náhražka gymnázia). V té době začíná fotografovat matčiným předválečným Contaxem.

¹ YMCA, Křesťanské sdružení mladých mužů - Young Men's Christian Association

*Autoportrét
s dvoukou zrcadlovkou, 1959
foto Petr Velkoborský*

PRAHA 1956 - 1961

**voják,
stážista,
aspirant,
doktor přírodních věd
vedoucí
fotokroužku
ROH**

Po maturitě v roce 1956 byl přijat na Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy, kterou ukončil v roce 1961. Během studií se převážně věnoval rodinné fotografii.

GEOFYZIKÁLNÍ ÚSTAV ČSAV 1963 - 1988

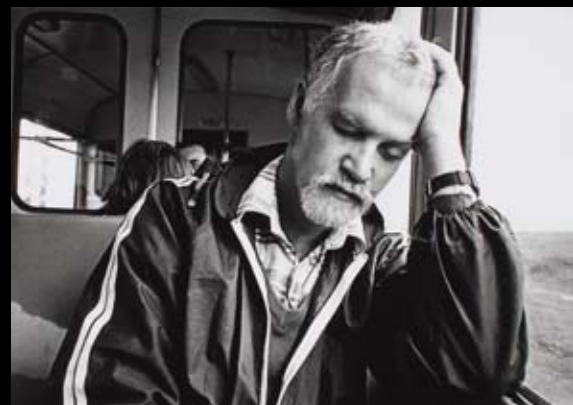
Po dvouleté vojenské prezenční službě nastoupil do Geofyzikálního ústavu ČSAV v Praze, nejprve jako **stážista**, potom jako **aspirant** a po úspěšném obhájení kandidatury v roce 1968 pracoval jako **vědecký pracovník**. Titul RNDr. (**doktor přírodních věd**) získal v roce 1972. V té době působil jako **vedoucí fotokroužku** při místní organizaci ROH.

Ateliér P. V. Tržiště před rekonstrukcí v roce 1984 a v roce 2003, foto Petr Velkoborský

V roce 1987 založil se svým kolegou Danielem Vojtíškem při divadélku Futurum Domu kultury kovoprůmyslu v Praze na Smíchově fotografickou galerii. **Významnou událostí v jeho osobním i fotografickém životě bylo získání nebytové prostory**, skládající se z jedné velké klenuté místnosti a malinkého kumbálku, na Malé straně v roce 1984, kterou **svépomocí upravil na ateliér**, komoru a do roku 1989 zde i trvale bydlel. V druhé polovině 80. let začala jeho občasná spolupráce s týdeníkem Tvorba.

Ukázky z rodinných alb matky Petra Velkoborského

rostoucí zájem
o fotografii,
opouští
vědeckou dráhu

V letech 1985 - 1988 navštěvoval Institut výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů.

V roce 1988 se pod vlivem rostoucího zájmu o fotografii rozhodl opustit vědeckou dráhu a začal působit na poli pedagogickém.

„Ústav byl v 68. roce velice vlastenecký a protisovětský, ale na počátku normalizace se většina lidí obrátila, což bylo pro mě šokující. Ty obraty mých známých samozřejmě nebyly poctivé, nebyly vnitřní, ale i tak mě to dost zklamalo. Na druhé straně, v ústavech akademie byla v té době intelektuální elita; to bylo skvělé. Později jsem se s něčím takovým nesetkal. Ale já stále odmítal vstup okupačních armád atd. Tak jsem byl trochu na indexu a už jsem neměl možnosti třeba dál vyjíždět do terénu, do zahraničí vůbec ne. Navíc můj zájem o fotografii zdaleka převážil mé vědecké ambice.“

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA GRAFICKÁ 1988 - 1999

SPŠG Praha
ITF Opava
VŠUP Praha

V letech 1988 až 1998 pracoval jako pedagog v oddělení užité fotografie Střední průmyslové školy grafické v Praze a od roku 1990 až dosud jako lektor Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě. V období 2000 až 2008 přednášel v ateliéru fotografie na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. V roce 1998 odešel do důchodu a od roku 2003 trvale žije a pracuje ve Slavonicích.

Hledání inspirace, Slavonice, září 2008, foto František Nárovec

PETR VELKOBORSKÝ - FOTOGRAF

Petr Velkoborský v novém ateliéru (skladišti) MěKS, Slavonice 2008, foto František Nárovec

Petr Velkoborský
s koloběžkou,
Hradec Králové,
1941

po srážce vlaku
zakoupila kvalitní
fotografický
přístroj
Contax
zajímavá
fotografická alba

PETR VELKOBORSKÝ - FOTOGRAF

V této kapitole se pokusím zmapovat fotografickou tvorbu Petra Velkoborského od počátku až po současnost. Protože se mi nepodařilo získat úplnou dokumentaci, budu v této kapitole využívat také informace z osobních rozhovorů s autorem.

ZAČÁTKY

Když jsme se ještě nezávazně bavili, tak jsi říkal, že Tě k fotografii přivedla Tvoje matka; můžeš mi k tomu říct něco bližšího?

„Matka začala fotografovat asi v roce 1934 nebo 1935, kdy si z bolestného², které jí vyplatily České státní dráhy po srážce vlaku, zakoupila kvalitní fotografický přístroj Contax. Zajímavé je, že vzápětí potom co v roce 1936 továrna AGFA dodala na trh první barevný diapozitivní film Agfacolor, začala na něj fotografovat. Neměla žádné umělecké ambice, ale věnovala se výhradně rodinné fotografii a z té doby se zachovala velice zajímavá fotografická alba. Po komunistickém puči v roce 1948 a následném nuceném přestěhování do evangelického starobince poblíž Ústí nad Labem matka fotografovat přestala. Svoje zkušenosti mi pak předala v roce 1953. Bohužel v Ústí jsem nepotkal nikoho, kdo by mi radou a zkušeností pomohl a tak jsem dost tápal, ale i z této doby se dochovalo nemálo zajímavých rodinných fotografií.“

² Přitom se jednalo pouze o mírný šok

PRAHA, VYSOKÁ ŠKOLA A ZAMĚSTNÁNÍ

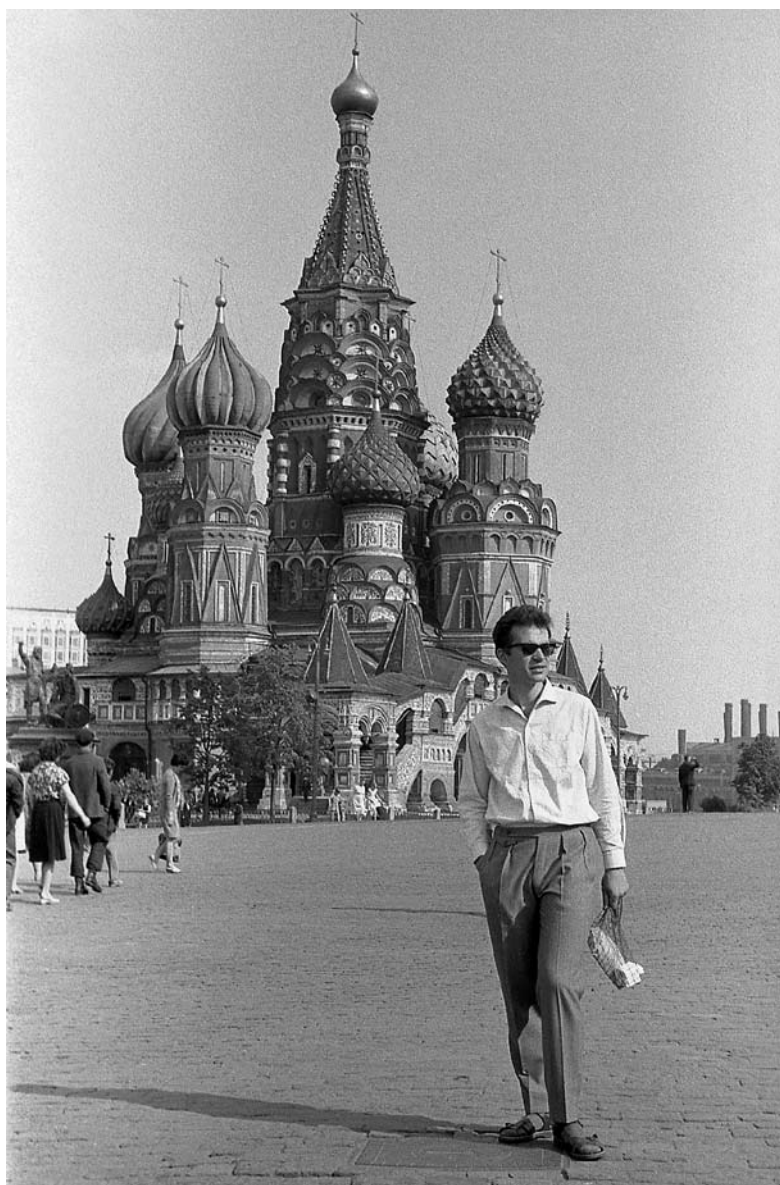
Fotografoval jsi také během studia na vysoké škole?

„Fotografoval, ale ne moc. Dodnes si to vyčítám, že z té doby nemám daleko víc fotografií.“

Mám dojem, že jsi strávil během své aspirantury asi půl roku na studijním pobytu v Moskvě. Předpokládám, že jsi tam také fotografoval?

ostře sledován
nejen policií,
ale i prostými
občany

„Samozřejmě, ale bylo to dost obtížné, protože cizinec s fotoaparátem byl okamžitě ostře sledován nejen policií, ale i prostými občany. Přesto mám několik fotografií, vystihujících dnes již neopakovatelnou atmosféru tehdejší Moskvy.“

Petr Velkoborský při studijním pobytu v Sovětském svazu, Moskva 1966

MOSKVA 1966

Ukázky z fotografií Petra Velkoborského, Moskva 1966

Pracovna
Petra Velkoborského
v Geofyzikálním
ústavu ČSAV,
Praha 1972

Tím jsme se dostali k tvému 25letému působení ve výzkumném ústavu. Jak se v té době vyvíjela Tvoje fotografická tvorba?

„Už v době mého nástupu existoval v ústavu jakýsi **pomyslný fotografický kroužek v rámci ROH**, jehož jsem se stal brzy vedoucím. Aktivními členy tohoto kroužku jsme byli v podstatě pouze dva. Spravovali jsme na tehdejší dobu poměrně slušné amatérské vybavení, které sloužilo většině zaměstnanců k pořizování fotografií z dovolených. Ale jakousi činnost jsem tam vyvíjel – zřídil jsem fotografickou nástěnkou, kterou jsem dost často obměňoval. Většinou jsem tam dával vlastní fotografie, protože můj kolega fotografoval na barevné diapozitivy. Po letních a zimních prázdninách vždycky to nejlepší z dovolených spolužáků. V roce 1986 jsem byl dokonce pozván na nějaké školení v Hrazanech u Orlické přehrady; vlastně to byl spíš fotografický workshop. Tehdy to dělal, myslím, Ing. Vlášek z Pražské fotografické školy, ale to už jsem navštěvoval Institut, takže to pro mě nemělo valný přínos. Zmiňuji se o tom ale proto, že jsem tam vytvořil zajímavý **koncept Pozdní odpoledne**, který jsem potom vystavil v Galerii Futurum (horda fotografů se vrhne na jedinou modelku, která se zhroutí a fotografové se pak vytrácejí do všech stran). A také proto, že je to asi jediný koncept/příběh, který jsem kdy udělal. Zajímavé je, že nedávno kdosi v rozhlasu hovořil o stejném nápadu v nějakém Jarmuschově filmu³ (jehož název si ale nepamatoval). V rámci ZUČ (zájmová umělecká činnost) jsme byli každý rok vyzváni k účasti v různých soutěžích. Tak se stalo, že jsem v době krátkodobého pobytu na Proseku vytvořil svůj první ucelený fotografický soubor „**Prosek starý a nový**“ za který jsem získal v soutěži ZUČ v roce 1980 první cenu. Jednalo se o šest černobílých diptychů, které znázorňovaly kontrast mezi novou a starou zástavbou této pražské čtvrti.“

**horda fotografů
se vrhne na jedinou
modelku,
která se zhroutí...**

3 Jim Jarmusch, narozen 22. 1. 1953, Akron, Ohio, USA. Jeden z nejvýznamnějších režisérů americké nezávislé scény. www.artfilm.wz.cz

POZDNÍ ODPOLEDNE, fotografický koncept

*POZDNÍ ODPOLEDNE, fotografický koncept, příběh
(horda fotografů se vrhne na jedinou modelku, která se zhroutí
a fotografové se vytrácejí do všech stran).
Fotografie Petra Velkoborského z fotografického školení,
Hrazany u Orlické přehrady, 1986*

**PROSEK
STARÝ A NOVÝ,
Praha 1980**

*Prosek starý a nový, Praha 1980
Šest černobílých diptichů, znázorňující kontrast mezi novou a starou zástavbou.*

RODINNÁ FOTOGRAFIE

Co Tě v té době nejvíce zajímalo?

všechny
rodinné oslavy,
svatby svých přátel,
křtiny, rodinné
portréty...

„Když jsi se mě na začátku ptal, co mě na fotografii nejvíce přitahuje, říkal jsem, že je to snaha dokumentovat dobu, což pro mě představuje hlavně **rodinnou fotografii**. Fotografoval jsem přátele, rodinu; všechny rodinné oslavy, svatby svých přátel, křtiny, rodinné portréty... A myslím si, že jsem to dělal dobře a originálně, často jsem vedle pohotového kinofilmu používal čtvercový formát dvouoké zrcadlovky. Dodnes považuji rodinnou fotografii snad za jednu z nejcennějších funkcí fotografie vůbec. Vedle toho jsem se samozřejmě pokoušel fotografovat **zátiší**, ať už nalezená nebo inscenovaná, občas i krajinu. V té době jsem obdivoval Henriho Cartiera Bressona, tak jsem se pokoušel i o **dokumentární pouliční fotografii**, ale nikdy jsem nenašel dost odvahy fotografovat neznáme lidi na veřejnosti. S tím mám ostatně problém dodnes. Snad proto jsem nějakou dobu fotografoval starou dřevěnou komorou na skleněné desky 9 x 12 cm a 13 x 18 cm, což mě nesmírně bavilo.“

Dcera Petra Velkoborského, Praha, asi 1970

*Ukázky
z rodinné fotografie
a kontaktních kopií
ze skleněných desek,
pořízené starou
dřevěnou komorou,
1965-1970*

Ty jsi znal už v té době tvorbu Sudkovu nebo Svobodovu?

„Svobodu asi ještě ne, já jsem vlastně tyhle věci poznal až díky přednáškám Vladimíra Birguse z dějin fotografie na Institutu výtvarné fotografie.“

Co jsi se svými fotografiemi dělal?

„Domnívám se, že některé **moje fotografie** nejrůznějších rodinných událostí, včetně rodinných portrétů **odpočívají v rodinných albech** nebo dokonce visí zarámované někde na zdi. A když jsem si vyfotografoval nějaké zátiší, krajinu nebo portrét, zkrátka co se mi líbilo, vystavil jsem si to pod sklem a těšil se z toho.“

NEPATŘÍM MEZI TY VYVOLENÉ!

Napadlo tě někdy věnovat se komerční fotografii?

„To rozhodně ne, pořád jsem si myslel, že je to nějaký Olymp vyvolených. Vzpomínám si, jak se tehdy psalo o studentech FAMU jako o nějakých **pánbozích**. Prostě oni byli vyvolení a já jen amatér.“

Pokoušel jsi se někdy nějaké svoje fotografie publikovat nebo poslat do soutěže?

„V podstatě ne, výjimku snad tvoří fotografie otištěné ve Fotografii 65, které jsem tam zaslal na radu jednoho známého. **Obě fotografie byly vystaveny na Mezinárodní výstavě fotografie 8. PREM-FOTO, Přelouč, 1. 5 – 31. 5. 1965“**

Návrat, Pěčín v Orlických horách, 1965

INSTITUT VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE

*Skupinová fotografie studentů a pedagogů IVF, Rekreační středisko ST. P. TONAK, Horní Bečva, 1988
foto Václav Podestát*

Jaroslav Krejčí
První divadelní pouť
Střelecký ostrov
Praha, 1985
foto Petr Velkoborský

INSTITUT VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE 1985 - 1988

Rok 1985 byl pro život a fotografickou tvorbu Petra Velkoborského velmi důležitý. Na podzim začal studovat Institut výtvarné fotografie, v témže roce fotografoval „První divadelní pouť“ na Střeleckém ostrově, kde také své fotografie vystavoval a seznámil se s grafikem a fotografem Jaroslavem Krejčím.

„Setkání s Jaroslavem Krejčím patřilo k důležitému období v mém fotografickém vývoji. Bylo to v červnu 1985, kdy se konala v Praze na Střeleckém ostrově nezapomenutelná „První divadelní pouť“. V té beznadějně době zdánlivého ukotvení normalizace to bylo opravdové zjevení. Nikdy před tím a ani potom jsem něco tak spontánního nezažil. Není divu, že jsem tam začal fotografovat a nebyl jsem sám. Své fotografie jsem tam pověsil na šňůru stejně jako pan Krejčí, kterého jsem do té doby neznal. Moje fotografie se mu líbily a tak začalo naše několikaleté přátelství Mistra a učedníka. A skutečně mu dodnes vděčím za mnohé; mj. mě uvedl do světa divadelní fotografie, které jsem se potom věnoval až do začátku devadesátých let. Patřil k lidem, kteří dovedou dát najevo svoji chválu (říkával: **Doktore, ta fotografie má jedinou chybu...? Že jsem ji neudělal sám**), byl prvním člověkem, který fundovaně ocenil moje obrázky a to mě samozřejmě povzbudilo k další práci.“

Doktore,
ta fotografie
má jedinou
chybu...?
Že jsem ji
neudělal sám.

Vlevo Václav Koubek, vpravo Martin Mejstřík, „První divadelní pouť“, Střelecký ostrov, Praha 1985
foto Petr Velkoborský

Z té doby pocházejí jeho první nekonvenční fotografie z Karlova mostu a pražských zahrad a parků. Když tyto fotografie viděl jeho starší bratr Jan, který byl v té době redaktorem nakladatelství Albatros, seznámil ho s Janem Kašparem z týdeníku Tvorba a tak začala několikaletá Petrova spolupráce s tímto periodikem.

několikaletá
spolupráce
s týdeníkem
Tvorba

„Koncem osmdesátých let patřil týdeník Tvorba snad k nejprogressivnějším novinám. Redaktor Jan Kašpar, sám dobrý fotograf, měl jasnou představu o obrazové koncepci časopisu, které shodou okolností vyhovovalo, co jsem právě začal dělat. Nebyla to spolupráce v pravém slova smyslu, neboť až na dvě výjimky (jednou z nich byl první polistopadový striptýž) nešlo o vyžádané práce. Prostě čas od času jsem donesl, co jsem právě vyfotografoval a redakce si z toho vybrala. **Těšilo mě, když se mně známi ptali, kdy zase budu v Tvorbě něco mít.** Po revoluci Tvorba zanikla a částečně ji nahradila čtvrtletní příloha Práva Salon. Tehdy mi redakce nabídla spolupráci, ale já jsem byl svým směřováním už někde jinde a tak jsem nabídku nepřijal. Navíc jsem se nikdy nechtěl žádným způsobem profesionalizovat. Přesto tam bylo otištěno ještě několik mých fotografií.“

Fotografie z cyklu
„Ulice, ve které nechci bydlet“
na titulní straně týdeníku
Tvorba,
13. července 1988
foto Petr Velkoborský

Ukázky fotografií Petra Velkoborského publikované v týdeníku Tvorba

Ukázky fotografií Petra Velkoborského publikované v týdeníku Tvorba

Ukázky fotografií Petra Velkoborského ze souboru Karlův most publikované v týdeníku Tvorba

Ráno na Tonaku, konzultace Institutu výtvarné fotografie, Horní Bečva 1988, foto Petr Velkoborský

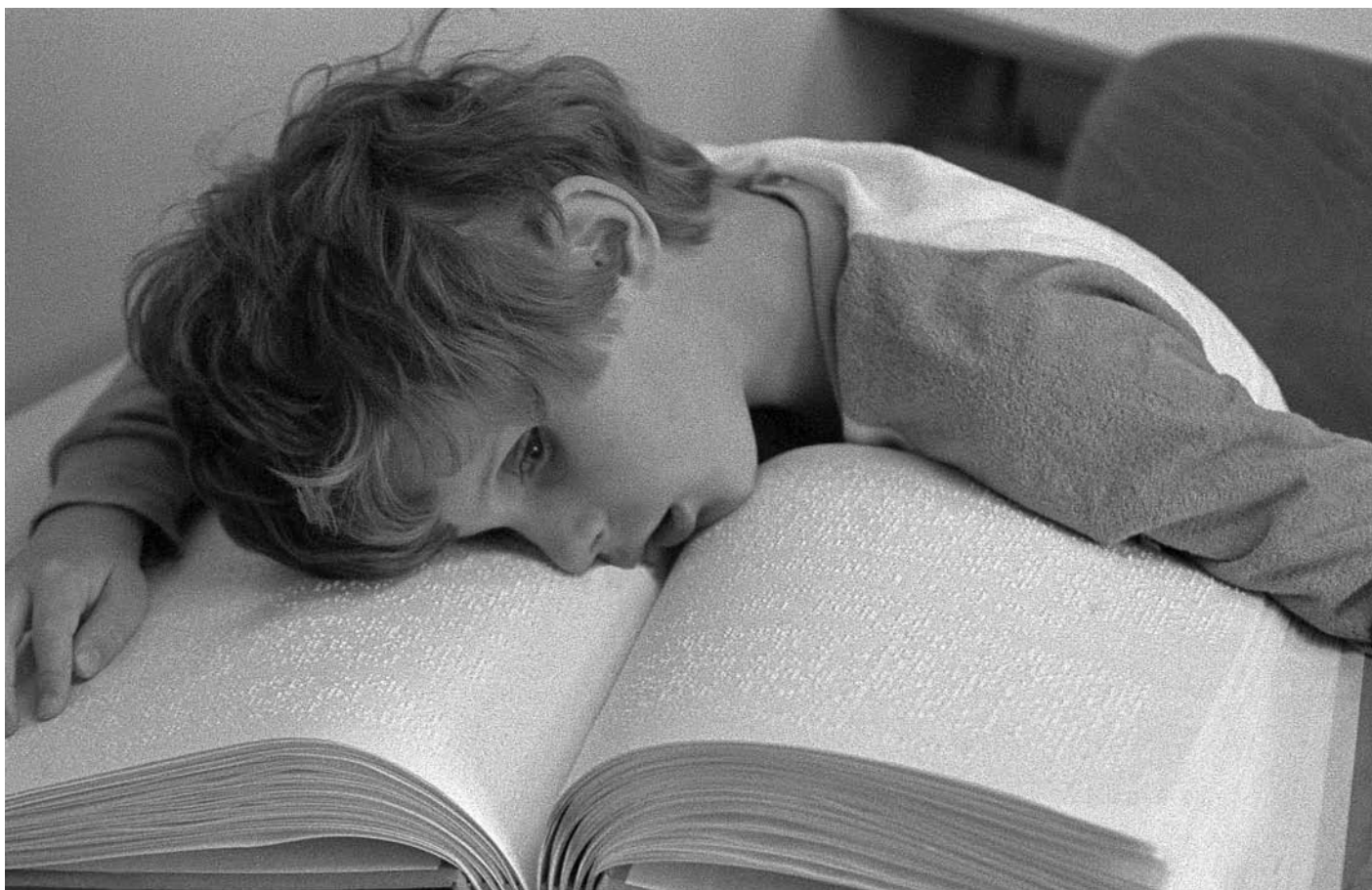

**spontánní
večerní
prezentace
volné tvorby**

**kreativní,
inspirující
a svobodné
prostředí**

Institut výtvarné fotografie při Svazu Českých fotografů měl zvláštní postavení v tehdejší fotografickém školství. Nebyla to žádná oficiální škola, na základě které by absolvent získal jakoukoliv kvalifikaci, byla tudíž vyhledávána spíše skutečnými milovníky fotografie, než uchazeči o možnost získání svobodného povolání, jako tomu bylo někdy na FAMU. Dalo by se říci, že to byl vzdělávací amatérský fotokroužek s vysoce profesionální úrovní. Ta byla garantována jmény jako **Vladimír Birgus, Miroslav Vojtěchovský, Miroslav Bílek, Tomáš Fassati a dalšími**. Tomu odpovídala atmosféra, vyplývající z ohromného zaujetí většiny posluchačů pro fotografickou tvorbu. **Spontánní večerní prezentace volné tvorby** (tedy nikoliv úkolů) studentů i pedagogů **byly na denním pořádku**. Žádné maily; fotografie se skutečně musely posílat poštou lektorům a ti je hodnotili často velmi podrobnými a nekonvenčními dopisy.⁴ Přispívalo to k těsnějšímu kontaktu učitele a žáka, k účinnějšímu pedagogickému působení. Navíc to byl v osmdesátých letech únik před všudypřítomnou normalizací. Bylo to vskutku **kreativní, inspirující a svobodné prostředí**. Pro Petra Velkoborského, o kterém by se dalo říci, že byl do té doby osamělým běžcem, to navíc znamenalo seznámení se se společenstvím lidí stejně zapálených pro fotografickou tvorbu. Během studií vytvořil dva významné soubory, prezentované formou makety knihy. Základní škola pro nevidomé a Služebník Boží.

⁴ V příloze jsou uvedeny úryvky z originální korespondence Petra Velkoborského s lektory Antonínem Braným - str. 34,125, Miroslavem Vojtěchovským, doktorem Vojtěchem Sáprou a Miroslavem Myškou, str.134 až 139

Ukázka fotografie
z knihy *Základní škola
pro nevidomé*
Celý soubor je otištěn
v příloze str. 126 - 132

„Jako pedagoga jsem si nejvíce cenil Miroslava Bílka. Důležitou kapitolou pro mě bylo seznámení s **Antonínem Braným**, který ve mně objevil talent, nebo si to alespoň myslel a hodně se mi věnoval, jak on to dovede. Učil předmět Dokumentární fotografie. V té době mi byl přidělen náhradní byt v místě, které se mi hodně nelíbilo. A tak jsem mu jako cvičení z tohoto předmětu poslal soubor **Ulice, ve které nechci bydlet**. Jeho ten soubor zaujal a tak začalo naše přátelství. V rámci tohoto předmětu jsem v roce 1986 vytvořil maketu knihy o nevidomých dětech **Základní škola pro nevidomé**. Tato práce později byla oceněna v rámci výstavy Chebské bienále v roce 1988⁵ a jednotlivé fotografie byly několikrát vystaveny. Zajímavé je, že jedna fotografie byla jeden čas na vinětě zápalek. Jak se tam dostala, nevím.“

5 ...Bohumír Langmaier, Václav Podestát a Petr Velkoborský si zvolili nesnadnou problematiku života lidí, kteří jsou nějakým způsobem vyděleni ze společnosti- Langmaier fotografoval ve výchovném ústavu pro narušenou mládež, Podestát v ústavu pro mentálně postižené děti a Velkoborský v základní škole pro nevidomé. Všichni tři zpracovávali svá témata velmi citlivě, s porozuměním a účastí, bez zbytečných senzací a naturalismů, ale také bez idealizace a zastírání problémů. Přesto jejich publikace vyznívají ve svém celku optimisticky. Podobně jako známé fotografie Jána Rěča jsou holdem lidskosti, lidské vzájemnosti, základním hodnotám života...

Vladimír Birgus, třetí chebské bienále - zaujetím člověkem, úryvek s článku *Československá fotografie* číslo 10, říjen 1988, strana 468

Pane Braný,

jako obvykle posílám fotky zapětminutdvánáct (to vypadá docela hezky). Mám několik obstojných nápadů, ale k žádnému jsem se nedostal. Zato mi ONV přidělil byt v ohyzdné ulici; tak jsem jí vyfotografoval a vzniklo nečekaně nové téma: Ulice, ve které nechci bydlet. Abych řekl pravdu, moc se mi to líbí. Třeba mi to rozmluvíte a já budu jenom rád.

Srdečně Vás zdravím

Petr Velkoborský

V Praze 24. listopadu 1986

Tržiště 10
Praha 1 - Malá Strana

Petr Velkoborský
Tržiště 10
Praha 1

Dokumentární publikace
AB - 46
Došlo: 26.11.1986
Hodnoceno: 1.12.1986

Úkol číslo 1.: Návrh na dokumentární publikaci

Vážený posluchači,

Váš dopis mě svým obsahem dost pobavil, nicméně bych rád slyšel na příští konzultaci i Vaše další nápady. Pokud se domníváte, že Vám budu zasláné téma rozmlouvat, tak jste na omylu.

Fotografie na mne působí spontánně a jasně, na nic si nehrajete a zachycujete věci, které Vám lidově řečeno "brkají na nervy". A to je vlastně i cíl dokumentární fotografie, ukazovat svět kolem nás s tím, co si už pro vlastní okoralost neuvědomujeme a jsme k tomu lhostejní. Tyto snímky neukazují na jednu jedinou konkrétní situaci, ale dají se aplikovat i na jiná města a městečka. Domnívám se, že dalším fotografováním dojdete k novým objevům a postřehům, které celý seriál obohatí a o větší obsahový prvek. Zvolené téma - pro svoji určitou neatraktivnost - se samozřejmě bude fotografování bránit, ale věřím, že se Vám to podaří prolomit. Snad by jste se měl i pokusit o větší zapojení člověka do prostředí, hledat typické i symbolistické výjevy z ulice, aby pohled byl co nejkomplexnější a přitom individuálně pojetý. Jestli Vám mohu doporučit, omezte v seriálu méně výrazné /obsahově/ detaily jako záběr dveří s vytlučenými výplněmi; myslím si že tudy cesta asi nevede. Název knihy by mohl zůstat jak je. Nemohu Vás nutit k tomuto tématu, ale podle mého názoru by jste v něm měl pokračovat i když je to v tomto stádiu trochu rozpačité a nevyrovnané.

Antonín Braný

Korespondence Petra Velkoborského s Antonínem Braným. / Ukázky fotografií z cyklu „Ulice, ve které nechci bydlet.“

ULICE,
VE KTERÉ
NECHCI
BYDLET

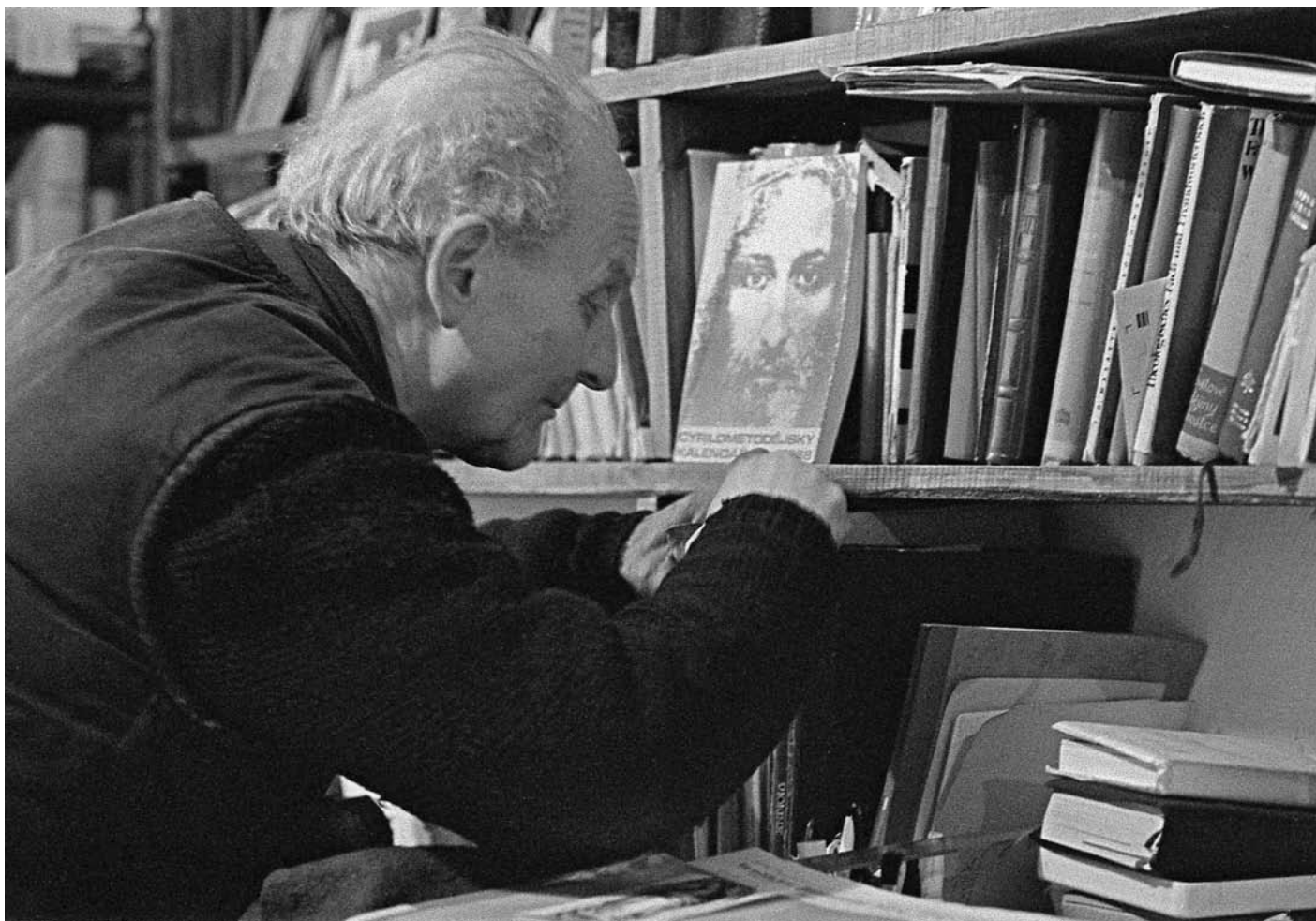

Ukázky fotografií Petra Velkoborského z cyklu „Ulice, ve které nechci bydlet.“

dokument
o osamělém
venkovském
faráři

Maketa knihy **Služebník Boží**, kterou Velkoborský v roce 1988 školu absolvoval a kterou už dělal zcela samostatně, je dokumentem o osamělém venkovském faráři, sloužícím v zanedbaném kostele nedaleko Berouna. Podle mého názoru patří toto dílo k vrcholům dokumentární tvorby z té doby. Soubor vznikl krátce před revolucí, v době, kdy tato tematika byla zcela mimo okruh hlavního zájmu. Kniha byla dělaná s velikým citem pro grafické řešení a zcela jinou technikou, než byly v té době na školách dělány těžkopádné velké makety a natolik mě zaujala, že ji hodlám vydat v původní úpravě.

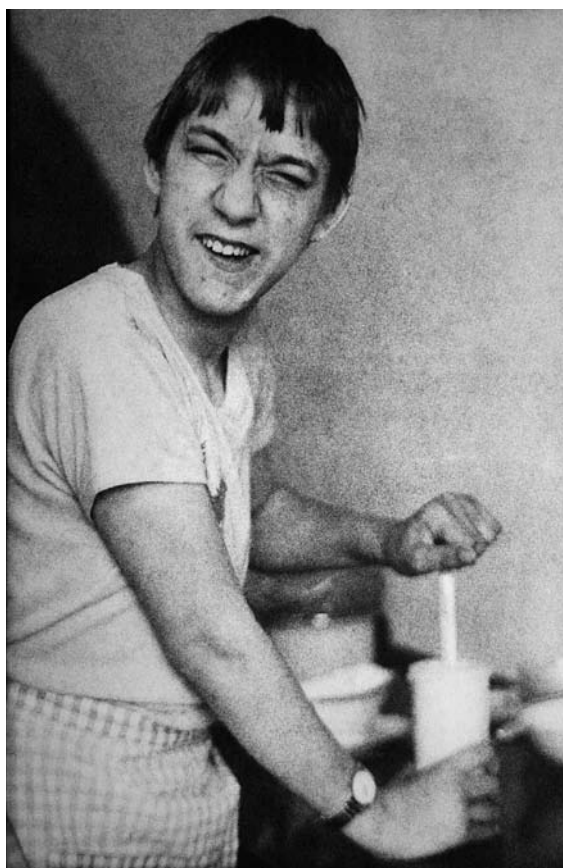
„Pan páter ve vysokém věku sloužil mši každý večer, nejednou v prázdném kostele jenom pro sebe a pro svoji hospodyni a přesto nezatrpnul a byl plný optimismu a víry. Každou neděli sloužil také ve Svatém Janu pod Skalou, kam chodil se svojí hospodyní pěšky, což trvalo nejméně dvě hodiny, bylo to hodně daleko. A když byl sníh, tak si vždycky na začátku cesty uřízl hůl a když sešel dolů z kopce k Svatému Janu, tak tu hůl tam zapíchl a pak zase, když šel znovu, uřízl si novou, takže tam už byl celý les holí, co tam zanechal.“

Ukázka fotografie z knihy **Služebník Boží**, celý soubor je otištěn v příloze str. 118-124.

K sociálnímu dokumentu se autor ještě vrátil v průběhu Chebských dílen, organizovaných Galeríí 4 v Chebu. Během dílny 1989, Lubsco fotografoval v ústavu pro **mentálně narušené ženy**, ten soubor byl později vystavený v Chebu. A během dílny 1990, Mariánské lázně fotografoval v ústavu pro **děti naprosto nemohoucí**, ale bylo to tak depresivní, že vůbec nebyl schopen se tomu tématu přiblížit nebo nějak přizpůsobit, takže těch fotografií si nijak nevážil. V roce 1991 dělal reportáž pro Prognosis, pražské noviny pro Američany, **reportáž o vozíčkářích** na Kačerově. Od té doby se již sociálnímu dokumentu téměř nevěnuje.

1989-1991
ukázky
fotografií
ze sociálního
dokumentu
1989-1991

Dobová plakátovací plocha s plakátem na první samostatnou výstavu Petra Velkoborského, Česká Třebová 1986

První samostatná výstava, pomineme-li fotografie zavěšované každý podvečer na Střeleckém ostrově, se uskutečnila pod názvem **Cykly fotografií v roce 1986**, nejprve v **Galerii divadélka Futurum a potom ještě v České Třebové**. Mimo jiné tam byly zastoupeny jeho práce ze dvou letních pobytů u paní Zuzany Švabinské v památníku Maxe Švabinského v Kozlově a školní práce z předmětu nalezené zátiší, vedeném Miroslavem Vojtěchovským, Restaurace kostela Nanebevzetí Panny Marie na Strahově.

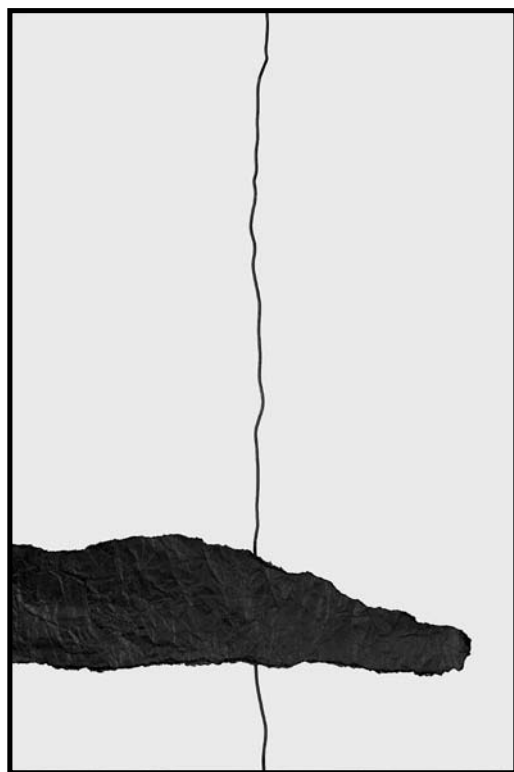
CYKLY FOTOGRAFIÍ

Šumava
Vydra
Kozlov
Vzpomínka na Maxe Švabinského
Divadelní pouť
Třetí okruh
Restaurace kostela Nanebevzetí Panny Marie na Strahově

Galerie divadélka Futurum, Praha 1986

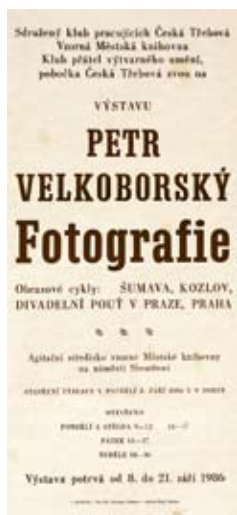
Česká Třebová
8. 9.-21. 9. 1986

Ke krajinářské fotografii, zastoupené zde dvěma cykly, Šumava a Vydra se Velkoborský vrátil o mnoho let později, v souborech **Česká krajina (1994)** a **Co by kamenem dohodil (2003)**. V devadesátých letech vytvořil ve svém ateliéru též několik velkoformátových inscenovaných krajin, zpravidla inspirovaných přímými zážitky z přírody.

Šumava, 1994
fotografie z cyklu Česká krajina

Černé jezero, 1994
velkoformátová inscenovaná fotografie
inspirována zážitkem ze Šumavy

CYKLY FOTOGRAFIÍ

**Šumava
Vydra
Kozlov
Vzpomínka na
Maxe Švabinského
Divadelní pouť
Třetí okruh
Restaurace kostela
Nanebevzetí
Panny Marie
na Strahově**

**Galerie divadélka
Futurum,
Praha 1986**

**Česká Třebová
8. 9.-21. 9. 1986**

Ukázky fotografií z první samostatné výstavy Petra Velkoborského v Galerii divadélka Futurum a České Třebové, 1986

AKTY A PORTRÉTY
SFRJ-1987
Kulturni centar, Bar
Muzeum Ulcinj,
Ulcinj
Galerie Tivat, Tivat

Ukázka fotografie z výstavy Akty a portréty, SFRJ-Kulturni centar, Bar1987

žádost
o devizový příslib
byla rok co rok
zamítána

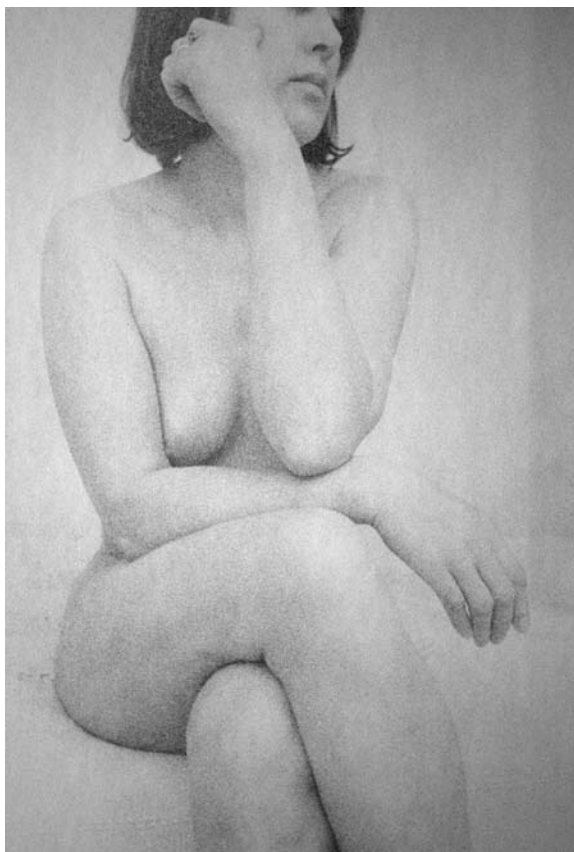
V roce 1986 získal P. V. díky oficiálnímu pozvání k uspořádání výstavy fotografií ve SFRJ v černoorském městě Baru tak zvaný devizový příslib a uskutečnil tam výstavu aktů a portrétů.

„Pozvání mi zprostředkoval jeden známý, grafik z Bělehradu, kterého zaujaly mé fotografie. To byla velká výzva, protože k volnému vycestování do Jugoslávie a západních zemí bylo třeba podat **žádost o devizový příslib a ta mi byla rok co rok zamítána**. Vytvořil jsem sérii převážně pohybových aktů a několik portrétů a výstava měla poměrně slušný úspěch, přestože dnes bych většinu těch obrazů už nevystavil. Později byla ještě re-prizována v dalších jugoslávských městech až nakonec kdesi zcela zmizela. Zmiňuji se o tom také proto, že potom jsem se už fotografování aktů nevěnoval.“

Mezi Petrovými přáteli a kolegy je známo, že **vystavuje v podstatě nerad** a pokud už k nějaké výstavě dojde, velice nerad ji re-prizuje. A tak většina jeho samostatných výstav vznikla z nějakého vnějšího popudu. Stejně tomu bylo i v případě výstavy v Olomouci, když byl Okresním kulturním střediskem požádán v roce 1989 o vystavení fotografií ze souboru Základní škola pro nevidomé. V témže roce jej požádal **Václav Koubek o dokumentaci svého filmu Kára**. Vznikl rozsáhlý soubor, který byl představen v témže roce v Galerii Futurum a několik fotografií ilustrovalo informativní článek v Tvorbě č. 15 z roku 1989. S jepičím životem tohoto filmu ztratily fotografie svoji aktuálnost, avšak vzhledem k jejich technické kvalitě a dokumentární hodnotě se možná v budoucnosti dočkají ještě svého uplatnění.

AKTY A PORTRÉTY
SFRJ-1987
Kulturni centar, Bar
Muzeum Ulcinj,
Ulcinj
Galerie Tivat, Tivat

Ukázka fotografií z výstavy Akty a portréty, SFRJ-Kulturni centar, Bar 1987

Ukázka fotografií Petra Velkoborského z natáčení amatérského filmu Václava Koubka *KÁRA*,
Galerie Futurum, 1989

Galerie Svazu českých fotografů
si Vás dovoluje pozvat
na zahájení výstavy fotografií

Petra Velkoborského

dne 26. ledna 1993 v 17. hodin

Výstava bude otevřena

každý den mimo ned. le

od 11 do 17 hodin

až do 13. února 1993

Kamzíkova 8, Praha 1

podlehl kouzlu
ateliérové komory
a začal vytvářet
svět svých
představ

Na začátku devadesátých let Velkoborský obrátil svoji pozornost ke stredoformátovým a později velkoformátovým inscenovaným zátiším. První práce tohoto období vystavil v roce 1993 v Galerii Svazu českých fotografů v Praze v Kamzíkové ulici. V té době to byla poměrně prestižní galerie a tak je s podivem, že výstava vznikla z iniciativy samotného autora. Kromě inscenovaných zátiší zde autor poprvé (a dosud naposledy) vystavil i fotografie ze souboru **Služebník Boží**. Pamětníci spíše než na fotografie vzpomínají na obsáhlý zahajovací projev Aleše Kuneše, věnovaný pochybné historii domu, který dříve sloužil nejstaršímu řemeslu. Nejedna návštěvník, v domněnku že se jedná o vlastivědný pořad typu Toulky starou Prahou, odešel ještě před zahájením výstavy. Přesto byla účast na vernisáži enormní. Vždyť v té době Velkoborský už učil fotografii na dvou výtvarných školách s hojnými počty studentů.

„Práce se skutečnou ateliérovou komorou byla pro mě natolik objevná, že jsem podlehl jejímu kouzlu a začal vytvářet svět svých představ. Některé opusy z té doby považuji dodnes za své nejzdařilejší. Není proto divu, že jsem začal uvažovat o veřejné prezentaci. Zmínil jsem se o tom nesměle kurátorovi galerie a kolegovi z Chebských dílen Jaroslavu Fišerovi, slovo dalo slovo a výstava byla na světě. Pro mě to byla docela významná událost; zjistil jsem, že to co dělám jenom pro své potěšení, zcela bez ohledu na vnější ohlas, si najde svého diváka.“

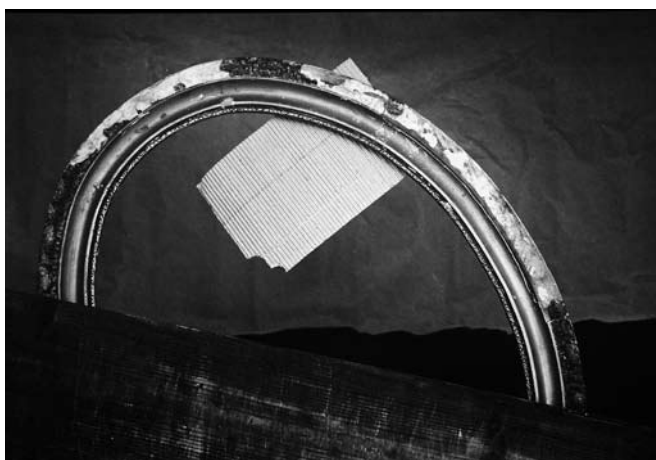
Pane profesore!
Vaše fotografie
se nám velice líbily!
Škoda, že jste nás
učil matematiku
a ne fotografii.

zápis studentů
grafické školy
do návštěvní knihy

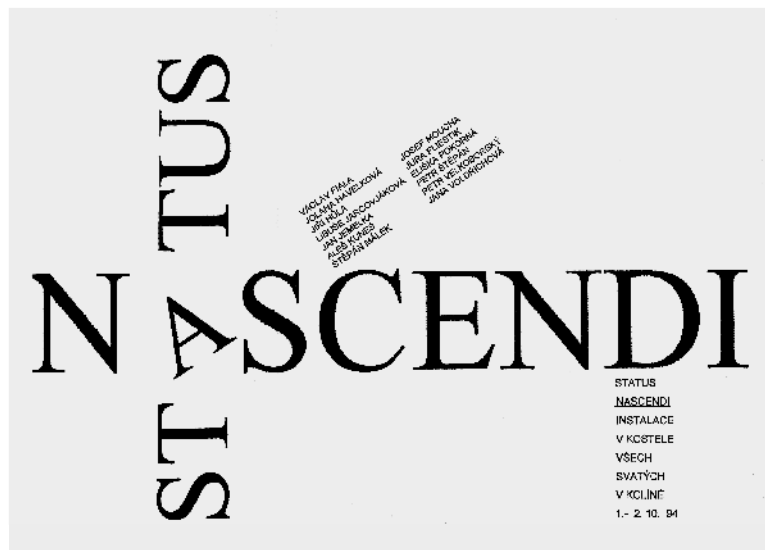
Skupinová fotografie účastníků vernisáže výstavy Petra Velkoborského v Kamzíkové ulici, uprostřed s flaškou piva Aleš Kuneš,.... právě je parlamentem volen Václav Havel za presidenta, 1993, foto neznámý autor

INSCENOVANÁ ZÁTIŠÍ
Služebník Boží
Galerie SČF,
Kamzíkova 8
Praha 1
26.1.-13.2.1993

*Ukázky fotografií
z výstavy
inscenovaných
zátiší*

Ukázka instalace Křížové cesty - VII. Ježíš obrací se k plačícím ženám / Pozvánka k výstavě Status nascendi, 1.- 2.10.1994.

STATUS NASCENDI
(Křížová cesta I.)
kostel Všech svatých
(zbořenina)
Kolín, 1.- 2. 10.1994

Na začátku této práce, v kapitole Místo úvodu, Velkoborský tvrdil, že do svých fotografií nekládá žádný velký koncept. **Avšak jeho dvě Křížové cesty jsou patrně výjimkami**, potvrzujícími pravidlo. Inscenace velkoformátových zátiší jej přivedla na myšlenku **vytvořit jedenáct⁶ abstraktních zastavení Křížové cesty pomocí nejjednodušších rekvizit**. Protože chtěl tyto obrazy udělat ve velikém formátu, obrátil se na Asociaci fotografů se žádostí o udělení stipendia.

„Napadlo mě udělat **Křížovou cestu formou velkoformátových inscenovaných zátiší**. Jakožto člen fotografické sekce Českého fondu výtvarných umění jsem byl po listopadové revoluci automaticky převeden do nově vzniklé Asociace fotografů. Tato organizace poskytovala (a možná ještě poskytuje?) fotografům stipendia. V té době ještě nebylo běžné používat velkoformátových tisků a tak jsem se obrátil na Asociaci se žádostí o příspěvek na potřebné vybavení. Po delších průtazích jsem dostal šest tisíc a mohl tak svůj záměr uskutečnit a nezvětšovat jedenáct, v té době ne zcela běžných, zvětšenin formátu 110 x 150 cm. Zpočátku jsem neměl žádnou představu, co s fotografiemi udělám, ale náhoda mi pomohla, když jsem byl **vyzván k účasti na originálním projektu Status nascendi**. **Byla to dvoudenní instalace v polozbořeném kostele Všech Svatých v Kolíně v říjnu roku 1994**. Fotografie byly zavěšeny na obvodních zdech kostela a tak se na nich přes noc vítr s deštěm trochu podepsaly. Od té doby odpočívají stočeny v rolích a já si stále plánuji, že je znovu v čase pašijových událostí někde vystavím.“

Vybombardovaný
rozpadající se kostelík
„VŠECH SVATÝCH“
nabízí v podivné
struktuře mezi novými
útvary industriální
části Kolína
množství obecnějších
i základních otázek.

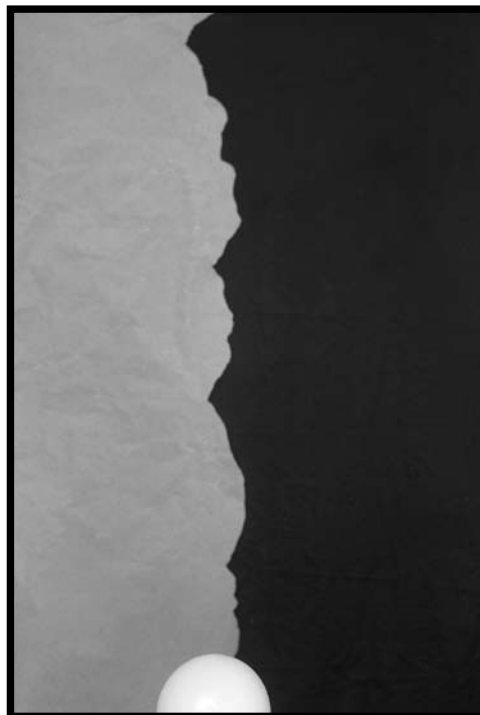

⁶ Vídeňský ordinariát v roce 1799 omezil obvyklých 14 obrazů Křížové cesty na pouhých 11.

KŘÍŽOVÁ CESTA I.

- I. Ježíš se modlí v zahradě
Getsemanské
- II. Jidáš zrazuje Ježíše
- III. Žoldnéři bičují Ježíše
- IV. Trním jej korunují, rouhající se jemu
- V. Pilát Ježíše odsuzuje k smrti
- VI. Šimon pomáhá Ježíši nést kříž
- VII. Ježíš obrací se k plačícím ženám
- VIII. Ježíš okouší víno se žlučí smíšené
- IX. Katané přibíjejí Ježíše na kříž
- X. Ježíš na kříži skonává
- XI. Mrtvé tělo Páně klade se do hrobu

I.

II.

III.

IV.

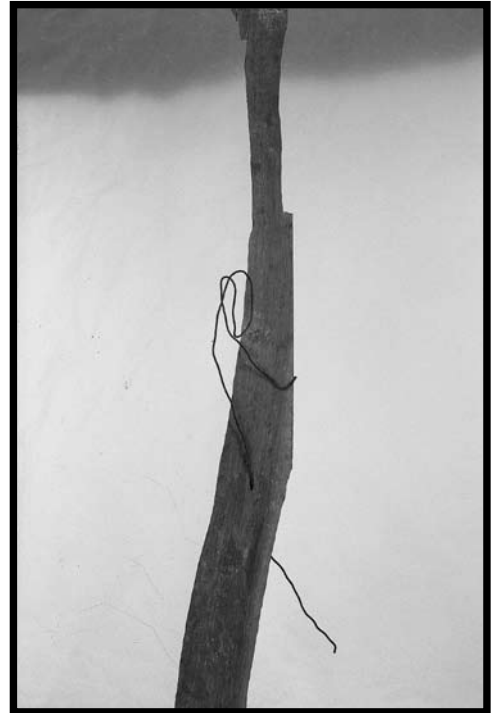
V.

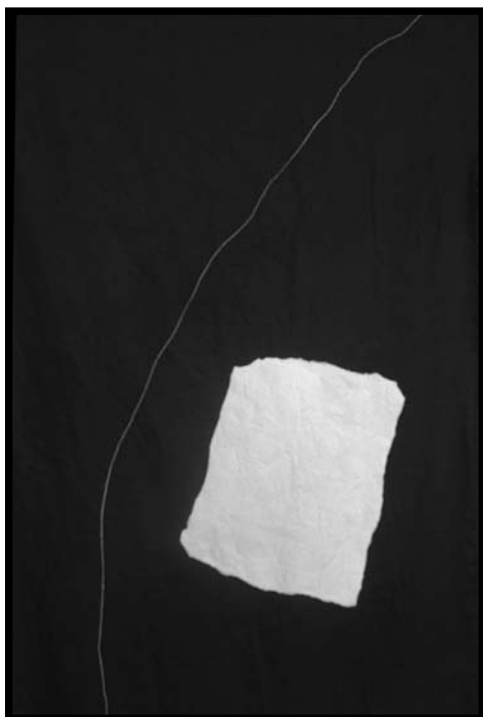
VI.

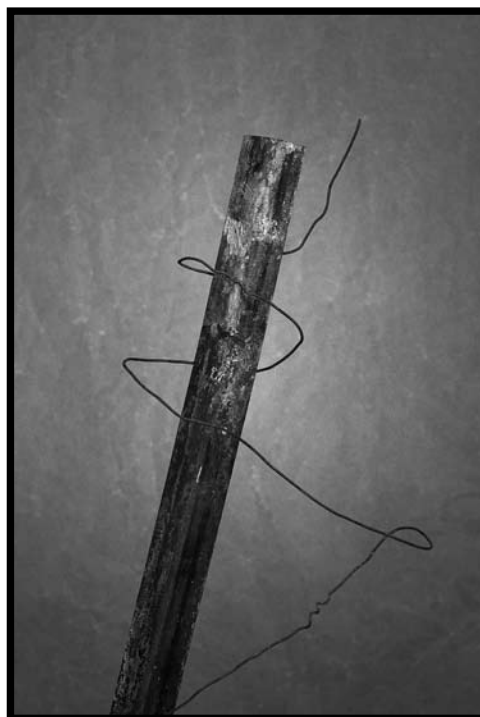
VII.

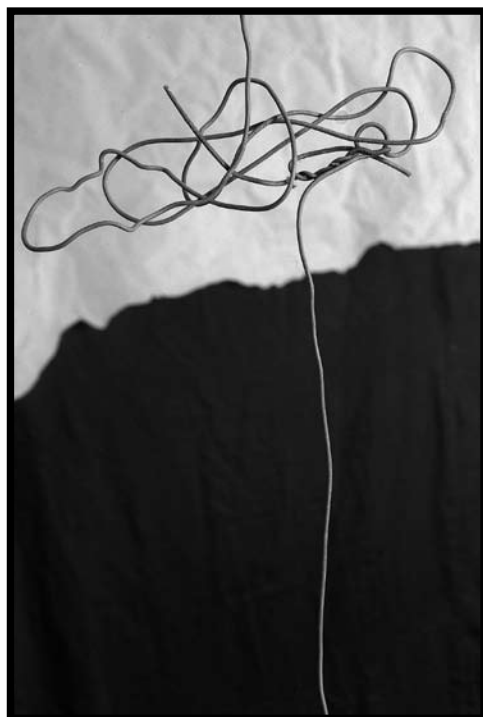
VIII

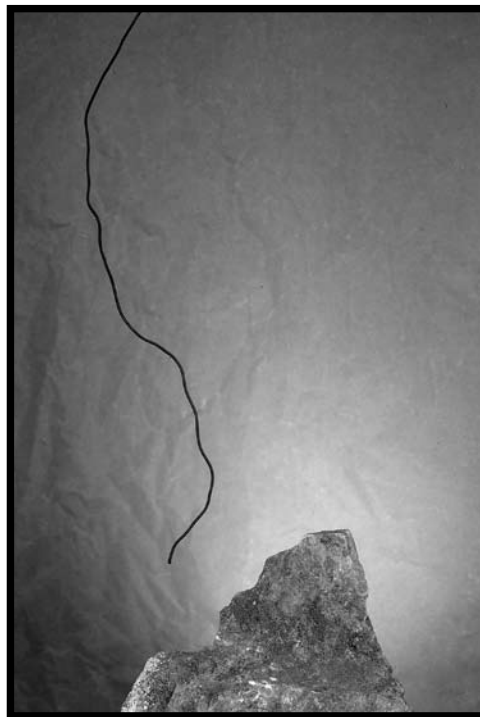
IX.

X.

XI.

STATUS NASCENDI
(Křížová cesta I.)
kostel Věch svatých
(zbořenina)
Kolín, 1.- 2. 10.1994

Principy ani nejvyšší
praktická pravidla
se nemění, aplikují se
však podle způsobů
bytostně odlišných.

Jacques Maritain,
Křesťanský
humanismus,
Praha 1947, str. 14

vlastní zkušenost
s abstrakcí
odvaha vytvoření
Křížové cesty
odraz životní pouti

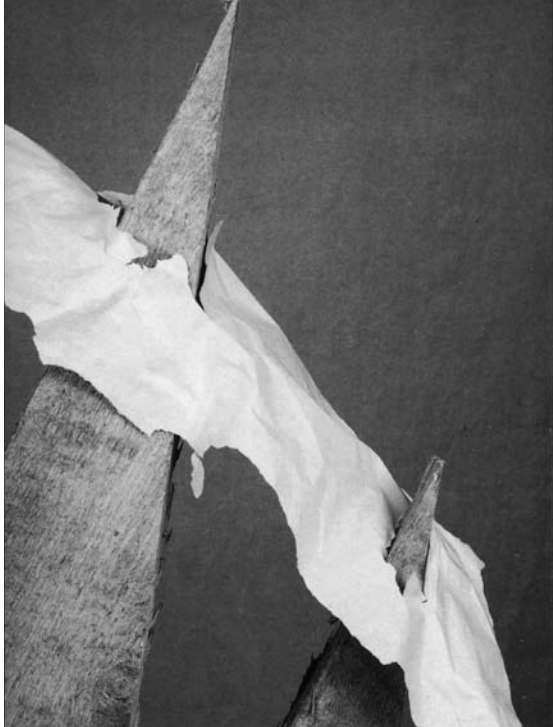

V katalogu k této události Velkoborský o své práci píše:

„Pašijové události byly pro mě od dětství spojeny s hudbou a velkým tajemstvím. V dospělosti jsem objevil sílu slova Písma a posléze i odraz posledních Kristových dnů ve výtvarném umění. Úžasný odkaz člověku se znásobil. Ježíšův příběh vyzývá nejen ke způsobu bytí, ale i k uměleckému počínu. Pokušení, kterému jsem podlehl před léty i já. Závažnost tématu odsoudila několik mých pokusů ještě dříve, než začaly. Teprve vlastní zkušeností s abstrakcí jsem nabyl odvahu k vytvoření Křížové cesty v jedenácti zastaveních. Nemyslím, že cyklus je konečný, spíše bych řekl - poněkud básnicky -, že bude odrazem mé další životní pouti.“

Fotografie z instalace a vernisáže *Status nascendi*,
fotografie nahoře- zleva Libuše Jarcovjáčková, zprava Zuzana Velkoborská
a grafik Otakar Karlas. Foto Petr Velkoborský

Titulní strany pozvánek Křížová cesta a Introitus. / Mám představu samostatné pozvánky a proto nutně potřebuji dovézt si jednu fotenu, z dopisu Jindřicha Štreita, Sovinec, dne 20.2.1995

Křížová zastavení II.
Farní kostel
Nanebevzetí
Panny Marie,
Moravský Beroun
3. 6.- 6. 8. 1995

Páter Oldřich Máša
mluvil o svátečním
a všedním, o složitosti
lidské duše
a zázraku bytí.
„Zajisté
nehřešíme, když
věcmi viditelnými
k neviditelným se
povznášíme.“
papež Řehoř Veliký

Koncem roku 1994 nabídl Jindřich Štreit P. V. možnost vystavovat ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Moravském Berouně.

Po shlédnutí krásných prostor tohoto chrámu se Petr rozhodnul vytvořit **novou Křížovou cestu**, tentokrát přímo na míru danému prostoru. Jedenáct obrazů velikosti přibližně 70 x100 cm, nalepených na sololitovém podkladu. Aby fotografie co nejméně narušovaly bílé stěny sloupů empory, **byly udělány ve světlých tónech, takže některé obrazy jakoby lehce vystupovaly z bělosti stěn.** Jednotlivá zastavení byla opět vyobrazena velmi abstraktně. **Výstava se konala v červnu roku 1995** spolu s výstavou diplomových prací studentů VŠUP v Praze Daniela Hanzlíka a Pavla Mrkuse **v kostele Povýšení svatého Kříže.** Obě výstavy byly uspořádány Gansovou muzejní a vlastivědnou společností pod patronací pátera Oldřicha Máši. Bohužel neexistuje žádná obrazová dokumentace této události. Pouze dva nedatované výstřižky z (patrně regionálního) denního tisku. **Vladimír Měrák píše:** „Meditativní fotografie Petra Velkoborského připomínají neuvěřitelně čisté a precizní tužkokresby či grafické listy. Minimem výrazových prostředků a citacemi Bible provokuje diváka k zamyšlení nad strastiplnou cestou života.“ Ve druhém výstřižku **píše Bohumil Kolář:** „Umělec tematiku zpracoval v rovině náznaku, vyhnul se figurálním kompozicím a soustředil se jen na evokaci základního pocitu utrpení prostřednictvím metaforických kompozic světla, stínu, ploch a geometricky modelovaných objektů. Potřebné lineární prvky dramaticky podtrhl tím, že je vytvořil pomocí drátu. Křížová zastavení jsou díla silná, bez vstřícného vysvětlení však pro laika příliš zašifovaná.“

KŘÍŽOVÁ CESTA II.

- I. Ježíš se modlí v zahradě
Getsemanské
- II. Jidáš zrazuje Ježíše
- III. Žoldnéři bičují Ježíše
- IV. Trním jej korunují, rouhajíce se jemu
- V. Pilát Ježíše odsuzuje k smrti
- VI. Šimon pomáhá Ježíši nést kříž
- VII. Ježíš obrací se k plačícím ženám
- VIII. Ježíš okouší víno se žlučí smíšené
- IX. Katané přibíjejí Ježíše na kříž
- X. Ježíš na kříži skonává
- XI. Mrtvé tělo Páně klade se do hrobu

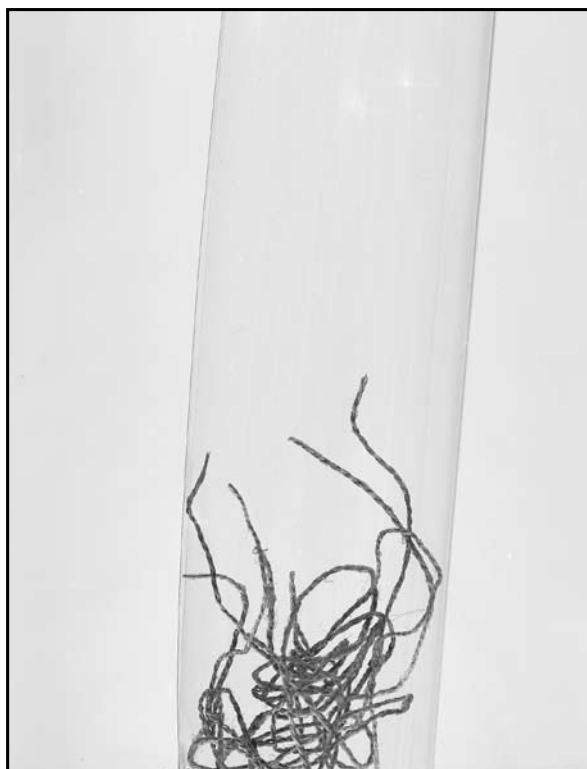
I.

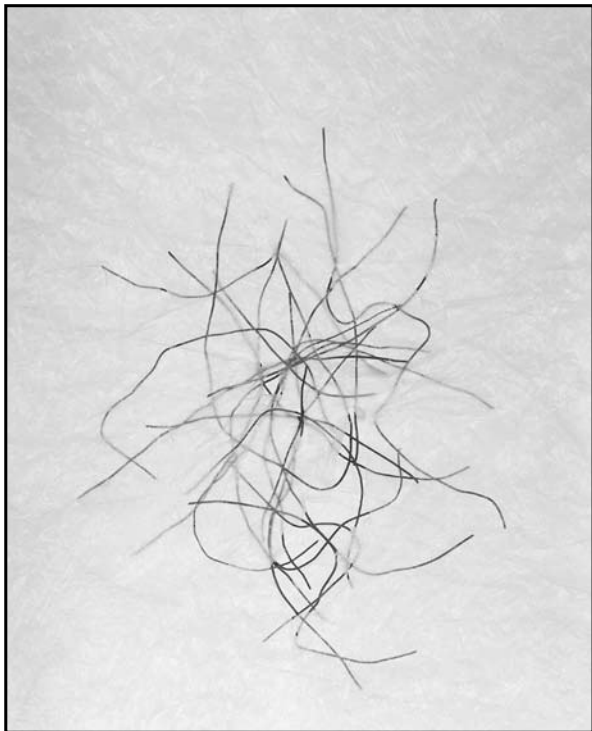
II.

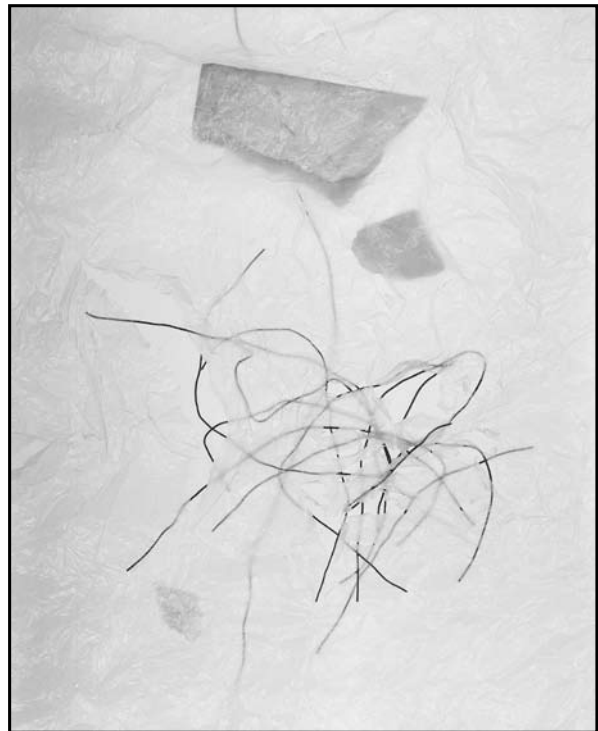
III.

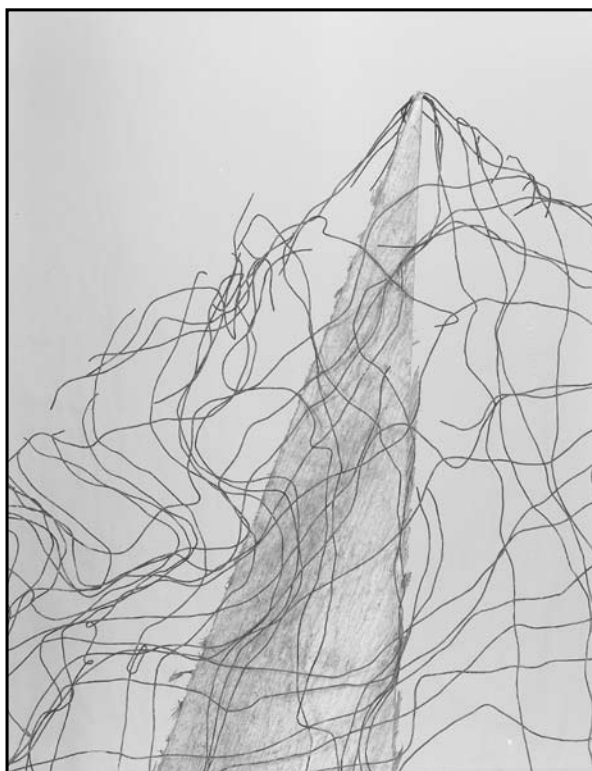
IV.

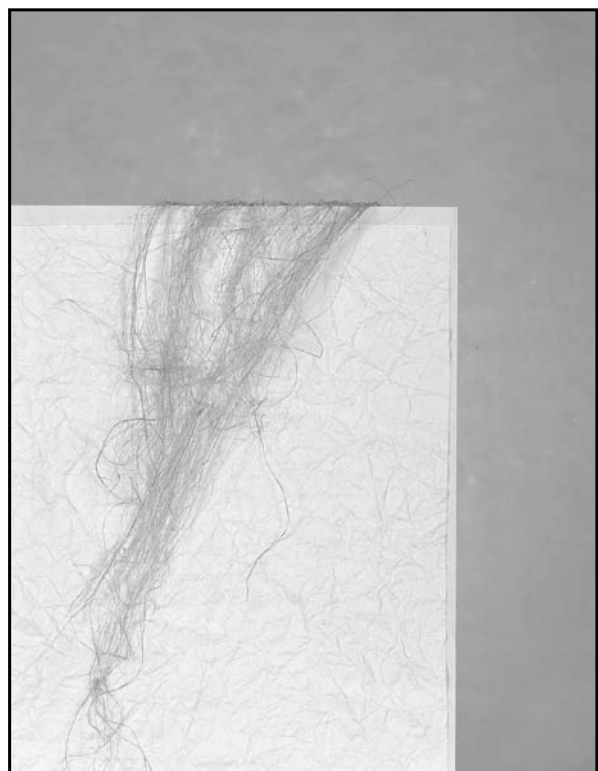
V.

VI.

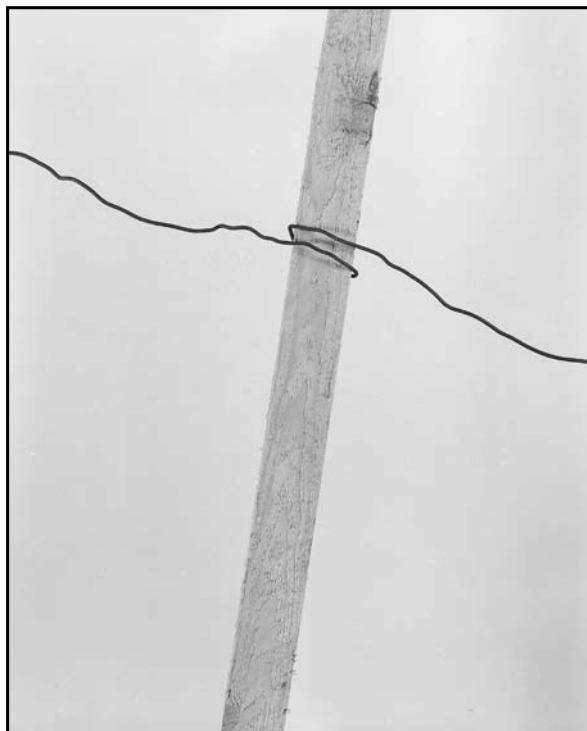
VII.

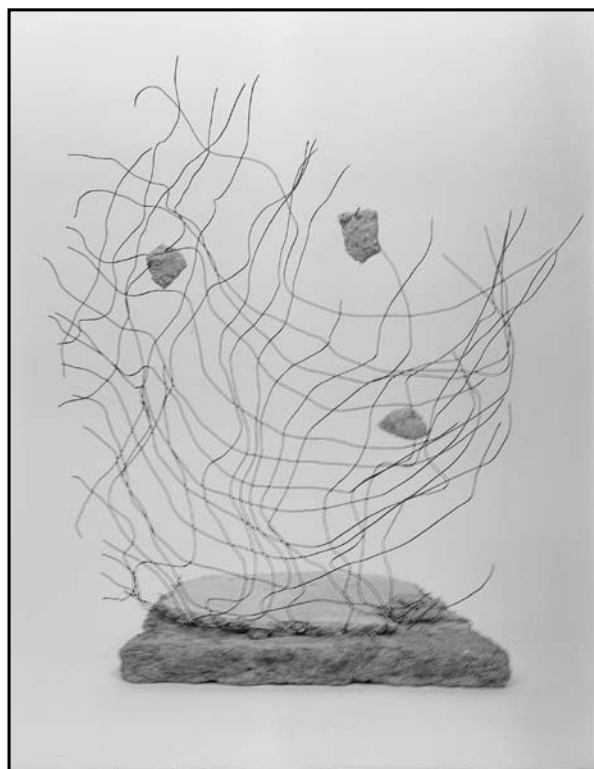
VIII.

IX.

X.

XI.

Opouštění moře
Past
Čas nezastavíš
Srdečné přání
Vyprávění o Izraeli
... názvy některých
inscenovaných zátiší

Instalace inscenovaných zátiší v Galerii U Řečických, 1994, foto Petr Velkoborský

Galerie „U Řečických“
Praha 1, Vodičkova 10
13. 12. / 31. 12. 1994

**Libuše Jarcovjáčková
a Petr Velkoborský**
vás zve na výstavu fotografií

**a Jolana Havelková
s Alešem Kunešem**
na milování v kuchyni

Zahájení 13. 12. 1994 v 17. hodin
Galerie je otevřena denně
10/12 a 13/18 hodin

Za přispění
Ministerstva kultury ČR
a Radia 1

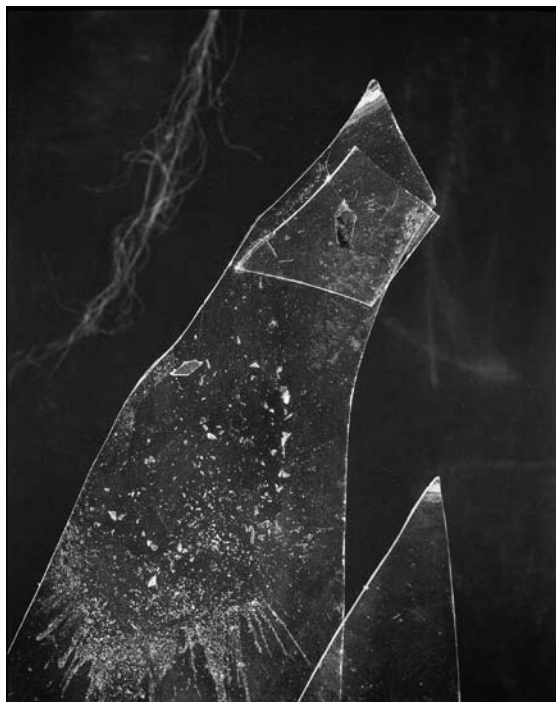
„Jeden můj talentovaný student pronesl větu, že technika motivuje. Myslím, že je na tom kus pravdy. V roce 1992 nebo 1993 získala moje kolegyně Libuše Jarcovjáčková krásnou starou ateliérovou komoru na velký formát a já ve stejné době kvalitní matnicový přístroj 6 x 9 cm. Oba jsme začali vytvářet **inscenovaná zátiší**, každý ve zcela odlišném duchu a pojetí. Libuše se domluvila s kurátorem **Galerie u Řečických** a tak se zrodila naše společná výstava. Potom se k nám ještě připojili Aleš Kuneš a Jolana Havelková. Součástí této výstavy byl i můj soubor **Česká krajina**, který jsem fotografoval na svých cyklistických toulkách v okolí Prahy. Takže ten název je vlastně poněkud zavádějící. Fotografie z tohoto souboru potom nebyly, až na jednu výjimku, nikde vystaveny ani publikovány“.

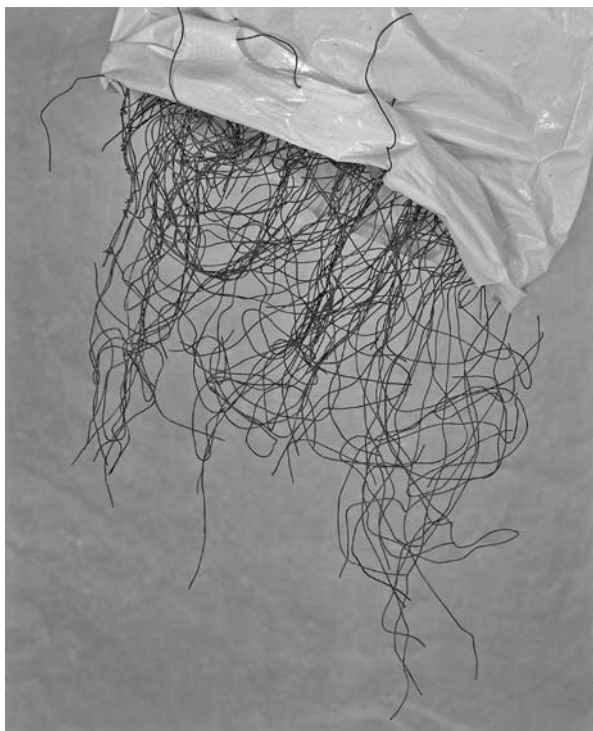
Ukázky fotografií ze souboru **Česká krajina**, 1994
Petr Velkoborský technicky dokonale zaznamenává poezii všedního dne, Práce 29.12.1994

„ZÁTIŠÍ“,
výstava Asociace
fotografů
Národní technické
muzeum, Praha
12. 12. 1996

V roce 1996 uspořádala Asociace fotografů v Národním technickém muzeu velkou výstavu **Zátiší**. K výstavě vyšel rozsáhlý katalog, ve kterém měl každý z vystavujících (pokud zaplatil požadovaný poplatek) jednu fotografii. Petr Velkoborský se zúčastnil čtyřmi zarámovanými fotografiemi formátu 50 x 60 cm. Zajímavé jsou názvy jednotlivých obrazů; nejen proto, že autor pojmenovával své fotografie velice zřídka, ale i proto, že prozrazují inspirační zdroje těchto děl: **Po 40 létech, Úzkostné ráno** (otištěno v katalogu), **Rozbité těšení, Očekávaná radost se nedostavila**. Asociace v pořádání těchto tematických výstav pokračovala i v následujících letech, ale to již Velkoborský nebyl jejím řádným členem, a tak k účasti nebyl vyzván. **Aleš Kuneš v deníku Denní telegraf ze dne 5. prosince 1996 o vystavených fotografiích napsal:** „Kromě známých tvůrců (kupř. Štěpán Grygar či Jiří Hanke) může překvapit méně známá tvorba Petra Velkoborského, který se během posledních let nepochybně propracoval mezi nejvýraznější autory v této oblasti. Jeho inteligentní a vrstevnatá práce otvírá otázky v Čechách často nepokládané.“ Ten článek je zajímavý ještě z dalších důvodů. Kuneš v něm dost otevřeně kritizuje koncepci výstavy („...Dobrá polovina prací výstavy souvisí v lepším případě se zátiším skutečně jen okrajově. Ani samotné pochopení žánru však ještě nepřináší uspokojivé výsledky“...) a ani mladé Asociaci nevzdává hold. K článku je připojena ilustrační fotografie Petra Velkoborského, nazvaná **Noční samota** (originální název je Osamělost noci), která však není na výstavě zastoupena.

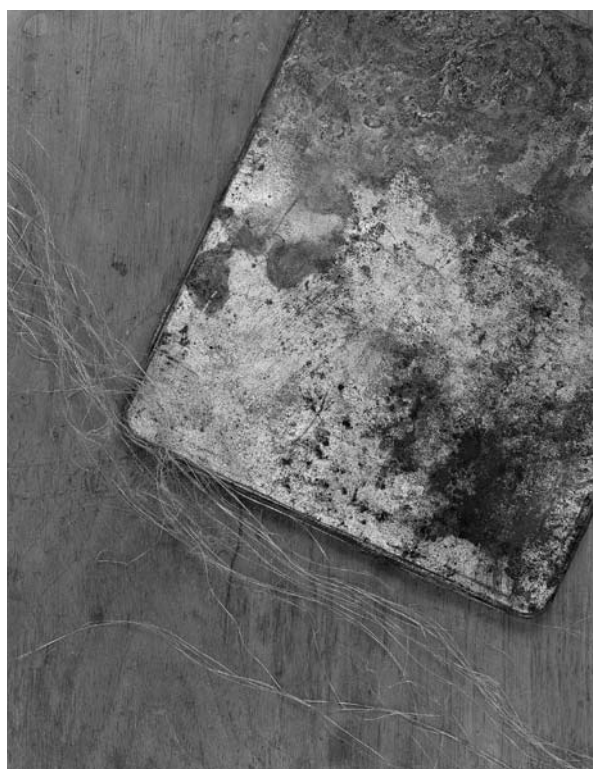
Úzkostné ráno, 50 x 60cm, 1996

Rozbité těšení, 50 x 60 cm, 1996

Po 40. letech, 50 x 60 cm, 1996

Očekávaná radost se nedostavila, 50 x 60 cm, 1996

Osamělost noci (Noční samota), 50 x 60 cm, 1996

OBECNÍ GALERIE BESEDA

1997
Malostranští
fotografové,
Obecní galerie
Beseda,
Praha
7. 4.-25. 5. 1997

1998
Malá Strana
současnosti,
Obecní galerie
Beseda,
Praha
30. 6.- 13. 9. 1998

1999
Malostranský
portrét,
Obecní galerie
Beseda,
Praha
24. 6.-5. 9. 1999

Seznámení s fotografem Stanislavem Tůmou bylo předehrou k dalším Velkoborského výstavním aktivitám. Obecní Galerie Beseda spolu se Sdružením občanů a přátel Malé Strany a Hradčan připravovalo pro rok 1997 výstavu malostranských fotografů.

„Standa mi jednou v hospodě řekl, že **Obecní Galerie Beseda chystá výstavu malostranských fotografů** a jestli bych se jí nechtěl zúčastnit. V té době jsem byl právě **v zajetí inscenovaných zátiší** a tak jsem se dlouho nerozmýšlel. Bohužel opět nemám žádnou obrazovou dokumentaci, takže si ani nepamatuji, co jsem tam vystavoval. Ale asi to byla nějaká ta zátiší. Naštěstí z každé výstavy byla každému vystavujícímu vydána jedna pohlednice. Ta moje má název **Leden byl dlouhý a smutný**. V té galerii se střídaly generace výtvarníků a fotografické výstavy se konaly rok co rok. Tak jsem byl **v roce 1998** pozván k další výstavě, která se jmenovala **Malá Strana současnosti**. Na mé pohlednici z té výstavy je **jeden tehdy skutečně současný patník**. Váše se k ní hezká historka. Mistr Krejčí byl bohužel pověstný tím, že se po nějaké době nepohodl s kdekým, což se stalo i v Galerii Beseda. No a když mi chtěl jednou dát najevo opovržení tímto spolkem, řekl mi: „**Doktore, představte si, že vytiskli, jak někdo vyfotografoval patník**“ (slovo patník vyslovil s nenapodobitelným odporem). „**Mistře, to jsem byl já.**“ Zalapal po dechu a než se vzpamatoval, už jsem byl pryč. A do třetice jsem se zúčastnil **v roce 1999 výstavy Malostranský portrét**. Mimo jiné jsem pro tento účel vyfotografoval v té době velmi populárního a oblíbeného mladého číšníka **Libora z Pivnice Pod Petřínem**. Na vernisáž, které jsem se naneštěstí nemohl zúčastnit, jsem nalákal půlku hospody. No a portrét Libora tam nevisel. Asi nebyl pro pořadatele vhodným partnerem všech těch Havlů, Kohoutů, Werichů, Trnků a dalších celebrit. Naštěstí nedošlo k ostudě; asi jsem popletl datum, takže ze štamgastů nikdo nepřišel. Vícekrát jsem už k účasti pozván nebyl.“

...předseda senátu
Petr Pithart měl
výstavu včera
zahájit.
„Nic nejde, bohužel
podle plánu.
Žiju na Malé Straně
dlouho a mám ji rád,
stejně jako
fotografové.
Omlouvám se,
ale na výstavu se
půjdu podívat.
Ne jako senátor ani
jako turista, ale jako
„Malostraňák“, napsal
v omluvném dopisu.

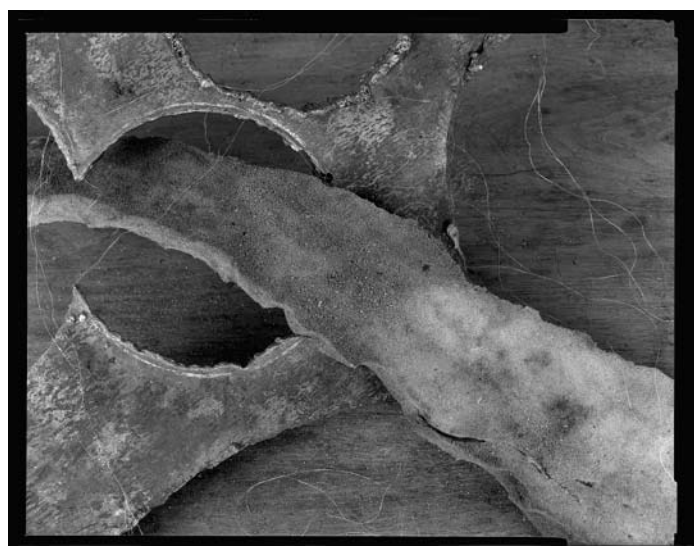
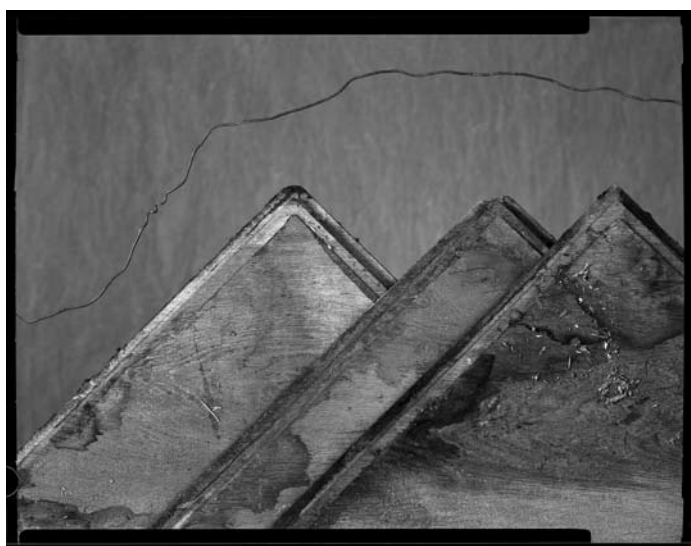

Petr Velkoborský, fotograf

**OBEČNÍ
GALERIE
BESEDA**

Zdeněk Fajfr
Blanka Lamrová
Arnošt Mlý
Zdeněk Měda
Ladislav Štěpánek
Zdeněk Trnava
Petr Velkoborský

Malostranští fotografové
Obecní galerie Beseda
Praha, 7. 4.-25. 5. 1997

Leden byl dlouhý a smutný, 1995

Bez názvu, 1995

Bez názvu, 1996

Hodina psů, 1997

„Doktore,
představte si,
že vytiskli,
jak někdo
vyfotografoval
patník“

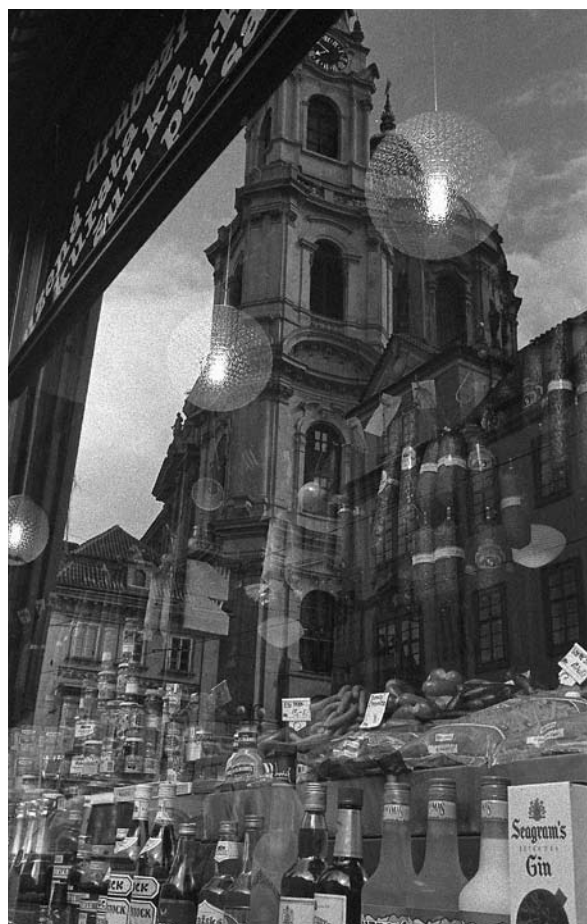
„Mistře,
to jsem byl já“

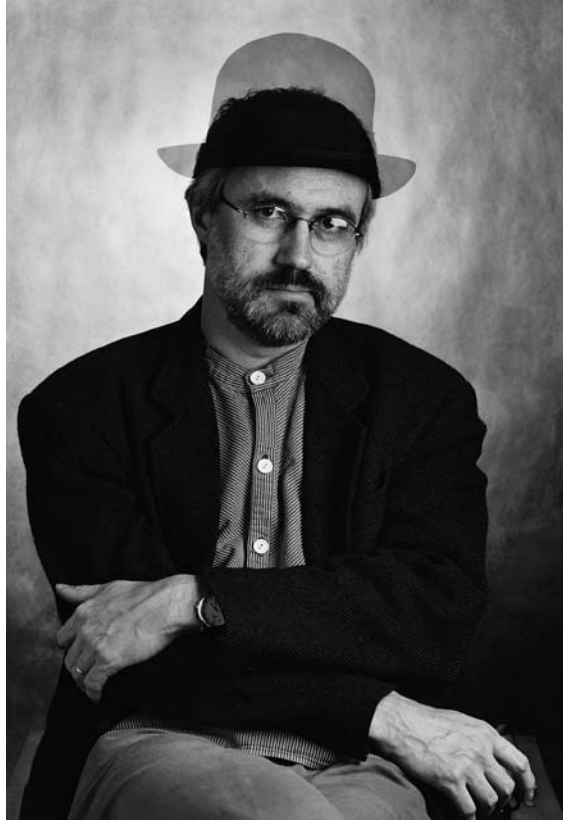
OBEČNÍ GALERIE BESEDA

Štěpán Grygar
Miroslav Hýnek
Blanka Lamrová
Antonín Malý
Zdeněk Merta
Ota Pajer
Jan Pohribný
Jan Reich
Hana Rysová
Zdeněk Thoma
Stanislav Tůma
Petr Velkoborský
Jan Všečka

Malá Strana současnosti
Obecní galerie Beseda
Praha, 30. 6.- 13. 9. 1998

Malostranský
portrét,
Obecní galerie
Beseda,
Praha
24. 6.-5. 9.1999

Josef Kocůrek, flétnista

Přemysl Rut, spisovatel

oblíbeného
mladého
číšníka Libora,
z pivnice
Pod Petřínem
...nedali,
SNOBOVÉ !!

Libor, číšník z Pivnice pod Petřínem

Malostranský
portrét,
Obecní galerie
Beseda,
Praha
24. 6.-5. 9.1999

Nada Rawová, malíčka

*„R.R.R.“- rota rychlého nasazení,
Jindřich Pavliš, firma Vojanovy sady spol. s r.o.*

Mistr Ladislav Kovařík, sochař

Jaromír Červenka, soukromý archivář

Paní Šárka, 92 let

*Petr Šeří, čembalista a restaurátor
historických klávesových nástrojů*

TŘETÍ OKRUH
Galerie foto-max
Praha
1. 9.-30. 9. 2000

*Fotografie použitá
Otakarem Karlasem
na plakát k výstavě.*

**to sis musel
pořídit drahý
Hasselblad,
abys mohl
dělat neostře
fotky...
Pavel Mára**

Koncem devadesátých let minulého století Petr Velkoborský přestává fotografovat velkoformátová inscenovaná zátiší a vrací se k subjektivně pojatým dokumentárním snímkům. Na rozdíl od subjektivní dokumentární tvorby druhé poloviny osmdesátých let, kdy pracoval převážně s kinofilmovou technikou, používá nyní **střední formát a fotografie záměrně rozostřuje pomocí speciálních vlastnoručně vyrobených předsádek** (známý výrok Pavla Máry: „*To sis musel pořídit drahý Hasselblad, abys mohl dělat neostře fotky*“).

Veřejně svoje první práce z tohoto období vystavil v Galerii foto-max v Maiselově ulici v Praze 1 v roce 2000.

A opět přitom náhoda sehrála svou roli.

*„V té době jsem si občas přivydělával drobnou fotografickou chlebařinou a barevné filmy jsem dával zpracovat do minilabu foto-max v Maiselově ulici. Potkal jsem tam svého bývalého spolužáka z Institutu výtvarné fotografie, **Jiřího Bartoška**, a ukázalo se, že je majitelem této provozovny. V zadní části obchodu byla prázdná místnost a tak se zrodil plán, udělat z ní malou nekonvenční galerii. A já jsem byl první v řadě. Měl jsem už plno nových negativů a tak jsem příležitost vystavovat uvítal. Potom se tam ještě uskutečnilo několik dalších výstav, ale jak se sortiment zboží rozšiřoval, bylo třeba více skladových prostor a tak galerie zanikla. Tu výstavu jsem nazval **Třetí okruh**, což byl staronový název, neboť jsem jej jako pracovní používal už v osmdesátých létech pro fotografie, které jsem tehdy považoval za hodně nekonvenční. Byla pro mě významná nejen tím, že jsem na ní představil úplně nové práce, ale i tím, že jsem měl poprvé skutečný profesionální plakát od přítele akademického malíře a skvělého grafika Otakara Karlase.“*

Ukázky z fotografického souboru Třetí okruh.

Ukázky z fotografického souboru *Třetí okruh*.

Ukázky z fotografického souboru Třetí okruh.

Ukázky z fotografického souboru Třetí okruh.

LIFESTYLE
úniky/návraty
Malá galerie
spořitelny, Kladno
9. 10. - 31. 10. 2000

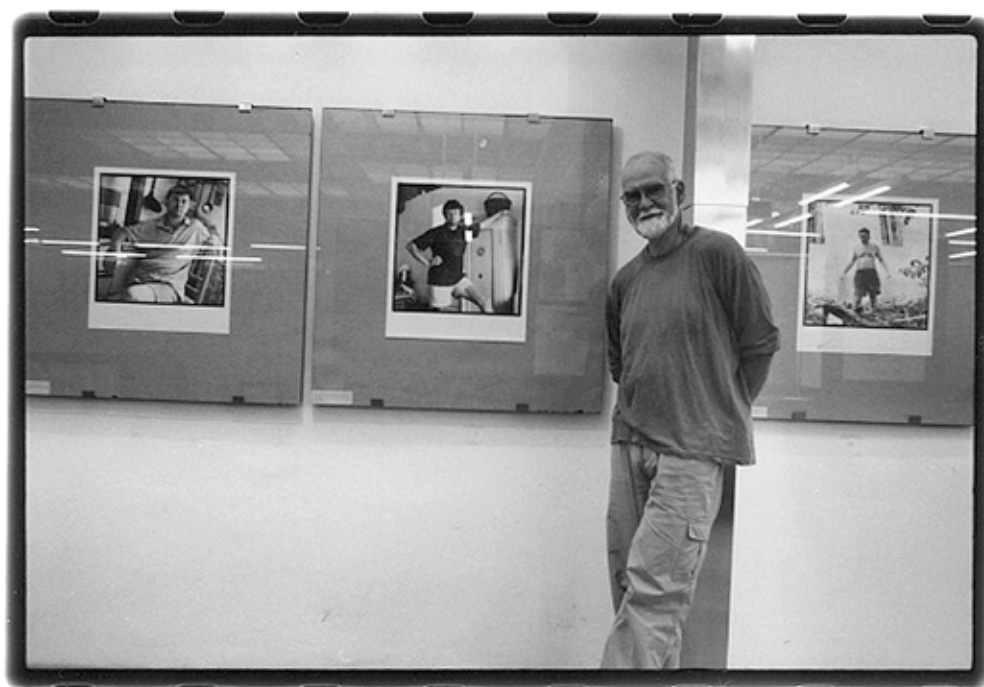
**Navracejí se
k venkovu,
k přírodě,
krajině, zvířatům
a také k lidem
a k sobě samým.**

Ve stejné době se Petr Velkoborský začal zabývat portrétováním lidí, kteří dobrovolně opustili velká města a usadili se dočasně nebo trvale na venkově.

Sám to klasifikuje jako nový (porevoluční) fenomén, o kterém píše: „V dobách předlistopadových obyvatelé měst o svátcích, víkendech a prázdninách houfně opouštěli svá městská obydlí a vydávali se na své venkovské chalupy, chaty, sruby, usedlosti či mlýny. Tyto hromadné úniky byly logickým důsledkem umrtvení společenského života, nezájmem o věci veřejné a komunismem nastolené atmosféry strachu a nedůvěry. V době současné se charakter této migrace poněkud mění. Pomalu přibývá těch, kteří se spíše navracejí, než utíkají. **Navracejí se k venkovu, k přírodě, ke krajině, ke zvířatům a také k lidem a k sobě samým.** Kolem nich se pak nezdědkovitě vytváří okruh nového společenského a kulturního ovzduší. Vzniká tak vlastně nový sociokulturní fenomén.

Protože nositelé takového dění jsou zpravidla lidé nanejvýše zajímaví a kreativní, setkání s nimi je téměř vždy neobvyklým a příjemným zážitkem. Snad proto jsem se rozhodl je vyhledávat, poznávat a také fotografovat. Výstava je první vlaštkou mého zájmu o zmíněný fenomén.“

Pod názvem LifeStyle – úniky/návraty tyto portréty vystavil v roce 2000 v Malé galerii spořitelny v Kladně, po léta vedené fotografem Jiřím Hankem. Několik portrétů spolu s doprovodným textem bylo otištěno v prvním čísle měsíčníku Fotografie magazín 2001.

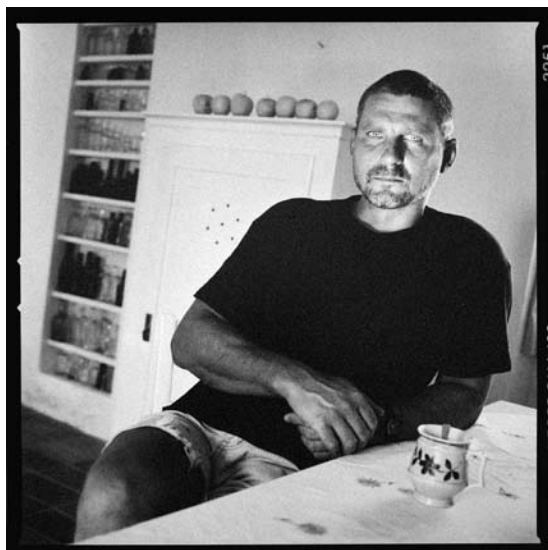
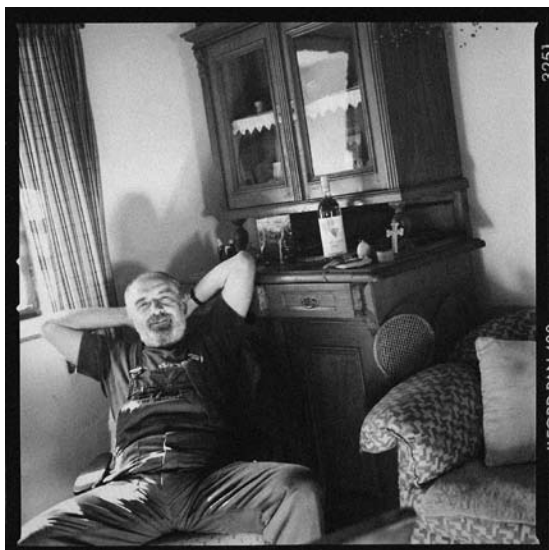
PETR VELKOBORSKÝ

2000

Portrét Petra Velkoborského při vernisáži výstavy LifeStyle úniky/návraty, foto Jiří Hanke

Ukázky z fotografického souboru LIFESTYLE - úniky/návraty

Ukázky z fotografického souboru LIFESTYLE - úniky/návraty

Ukázky z fotografického souboru LIFESTYLE - úniky/návraty a jiné portréty

MALÁ VÝSTAVNÍ SÍŇ
Jablonecká 19/5, Liberec
od 17. ledna do 9. února 2002
pondělí až sobota 10 – 17

Třetí okruh

LIFESTYLE

fotografie Petra Velkoborského

Plakát k výstavě
vytvořil grafik
Otakar Karlas

TŘETÍ OKRUH
LYFESTYLE
Malá výstavní síň,
Liberec
17. 1. - 9. 2. 2002

O rok později, na začátku roku 2001, vystavil oba soubory, doplněné o další fotografie, v Malé výstavní síni v Liberci, vedené básníkem a spisovatelem **Jaromírem Typltem**. Plakát k této výstavě opět vytvořil Otakar Karlas, který navíc oduševnil vernisáž svojí nenapodobitelnou sólovou hrou na koncertní kytaru.

Lidé ujíždějí
na své chalupy
před strachem a šedí
bývalého režimu.
Dnes přibývá těch,
kteří se k venkovu
spíše navracejí
a přinášejí na
vesnici nový duch.

Jaromír Typlt, gestikulující Aleš Kuneš, Otakar Karlas, čtoucí a hrající na kytaru.
Foto z vernisáže výstavy Petr Velkoborský

Z OKRAJE DO
STŘEDU
České Budějovice
akce - září 2001
výstava - říjen 2003
Solnice,
České Budějovice
4. 10.-2. 11.2003

Pedagogové Institutu
tvůrčí fotografie FPF SU
v Opavě
Dům umění, Opava
13.12. 2001-3.2. 2002
(reprízy v Ostravě
a Poznani)

úkol
dostat se
Z OKRAJE
města
vlastními silami
pěšky
autobusem
lodí
na kole
zpět
DO STŘEDU

V roce 2001 zorganizovali fotograf David Boukal a kurátor galerie Pod kamennou žábou Jaroslav Kutiš spolu s občanským sdružením Kyvadlo ojedinelou, a jak se později ukázalo i velmi úspěšnou akci **Z okraje do středu**. V úvodu k výstavě v českobudějovické Solnici se uvádí: „Během fotografické akce **Z okraje do středu** se v okolí jihočeské metropole Českých Budějovic pohybovala čtyřicítka fotografů, převážně studentů a absolventů fotografických škol z České a Slovenské republiky a Rakouska. Druhý zářijový víkend roku 2001 byli rozeseti na předem neznámých místech v okolí města s úkolem dostat se vlastními silami - pěšky, autobusem, lodí či na kole - zpět do centra. Za dva dny tak paralelně vznikly tisíce černobílých fotografií skládajících několik desítek různorodých záznamů jednotlivých, novodobých poutníků.“

Výstava výsledků této akce byla uspořádána v roce 2003 v Českých Budějovicích v galerii Solnice.

„Na akci **Z okraje do středu** i na následnou výstavu v Solnici mám nezapomenutelné vzpomínky. **Poprvé jsem tam začal při denním pouličním fotografování pracovat s bleskem** (který mi bohužel druhý den odešel) **a samozřejmě se svými zneostřujícími předsádkami**. Bylo tam plno výborných fotografů z nekomerčních kruhů, což se projevilo na báječně uvolněné atmosféře. Měl jsem doslova sváteční pocit a na ty dva dny vzpomínám, jako by to byl alespoň týden.“

Když o tři měsíce později, v prosinci roku 2001 uspořádal Institut tvůrčí fotografie Filozoficko přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě svým pedagogům výstavu **Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie**, vystavil na ní Petr Velkoborský několik čerstvých prací z Českobudějovické akce. Výstava byla následující rok reprizována v Ostravě a Poznani.

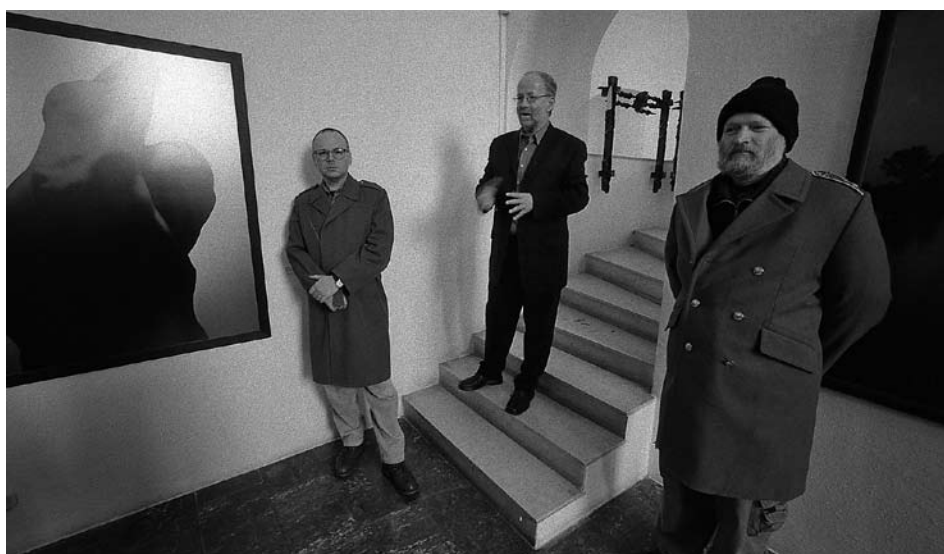
*Instalace fotografií P. V. v českobudějovické Solnici.
Aleš Kuneš při věšení transparentu k výstavě Z okraje do středu.
Foto Petr Velkoborský*

....Jsou totiž přesvědčeni, že když někdo učí nějaký umělecký obor na umělecké škole, měl by čas od času předstoupit se svými díly před nemilosrdný soud svých žáků a široké veřejnosti.

Pro případ, že by neobstáli, zde existuje často citovaný názor, že skutečně dobrý pedagog má mít největší radost z toho, když ho jeho žák přeroste...

Vladimír Birgus, úryvek z úvodního slova

Fotografie z vernisáže výstavy v Domě umění v Opavě. Nahoře zleva - Jiří Siostrzonek, Vladimír Birgus, Aleš Kuneš, dole zprava- Aleš Kuneš, Tomáš Pospěch, Jindřich Štreit a Petr Velkoborský.

*Ukázky pouliční fotografie Petra Velkoborského
pořízené bleskem a zneostřujícími předsádkami na čtvercový formát negativu.*

**CO BY KAMENEM
DOHODIL**
aneb Slavonický
genius loci
(společně
s plastikami
Martina Lalíka)
Galerie Arcus
Peníkov
u Českého Rudolce
29. 6. - 1. 8. 2003

Éra legendárního ateliéru na Tržišti se definitivně uzavřela v květnu roku 2003, kdy vypršela platnost vyhlášky, chránící prostory sloužící k umělecké činnosti před výpověďmi jejich majitelů. **Petr Velkoborský přestěhoval ateliér do bývalé školy ve Slavonicích a o měsíc později se do tohoto pohraničního městečka sám přestěhoval. Symbolicky tuto etapu uzavřel a zároveň novou etapu otevřel výstavou „Co by kamenem dohodil“ v červnu 2003 v Galerii Arcus v Peníkově u Českého Rudolce.**

„Jednou jsem narazil v jedné obrovské mírně zanedbané usedlosti nedaleko Slavonic na zcela soukromou galerii v krásně vybieleném bývalém chlívě. V té době jsem už věděl, že se zakrátko přestěhuji do Slavonic a tak jsem se rozhodnul svůj příchod symbolicky zpečetit výstavou krajinářských pohledů na blízké okolí. A zároveň tak ukončit svoje padesátileté působení v Praze. Plakát mi opět vyrobil přítel Otakar Karlas a na vernisáži a ještě dlouho po ní zněly krásné tóny jeho kytary. Čirou náhodou tudy v době vernisáže projížděl na kole další můj spolupedagog z Institutu tvůrčí fotografie, známý brněnský fotograf Miro Myška. Když jsem ho požádal o zahajovací projev, nezaváhal ani na okamžik a v cyklistickém úboru pronesl spatra výbornou řeč. Ze zdánlivě marginální záležitosti kdesi na samotě v lesích se pro mě stal důležitý životní mezník. Snad k tomu přispěla i nečekaně hojná účast; zřejmě za to mohla i zvědavost na nového přistěhovalce.“

Fotografie z instalace fotografií a plastik v Galerii Arcus.
Foto Petr Velkoborský

Plakát k výstavě
vytvořil grafik
Otakar Karlas

Petr Velkoborský /fotografie
Martin Lalík /plastiky

Galerie Arcus
Peníkov u Českého Rudolce
29. 6. - 1. 8. 2003

Fotografie z vernisáže výstavy „Co by kamenem dohodil“. První foto-přátelé, zleva Miroslav Myška, Otakar Karlas a autor Petr Velkoborský. Druhé foto- známý brněnský fotograf Miroslav Myška zahajuje výstavu.

Ukázky fotografií z výstavy „Co by kamenem dohodil“, Galerie Arcus, Peníkov u Českého Rudolce, 29. 6.- 1. 8. 2003

Franto, trochu opožděně, ale byly prázdniny a já mám ženu učitelku, přikládám Petra, ale možná jinak než jsi chtěl měj se krásně miromyška

Datum: September 1, 2008 10:56:47 AM GMT+02:00

Ještě nikdy jsem neslyšel Petra Velkoborského zpívat. Ale myslím, že potají zpívá a zpívá s chutí, stojí ve své obrovské Slavonické stodole, přikládá do famózních kamen a zpívá, zpívá až taje led za okny. Hudebně vzdělaný, s neuvěřitelným množstvím naposlouchané vážné hudby a na školních besídkách ITF recituje básně. Recituje krásně, vtipné a úderné sloky se ozývají pod vánočním stromkem.

Vlastně jsem se ho zapomněl na zpěv zeptat i při našem posledním setkání těsně po oslavě jeho 70tých narozenin u Slavonic. Seděl jsem v borůvčí (přes břicho se mi špatně ohýbá a kolena bolí) a ládoval se. Když se ozval radostný výkřik paní Zuzanky Myška tam je Myška. Petr v bílém, krátké kalhoty, bílé triko, elegán i na kole, bílá kšiltovka a jeho žena Zuzanka v bílé decentní košilce, dokonalá dvojka. Jel za bráchou, oklikou, už měl 20km v nohách a to stejně jej čekalo. Zuzanka ho omlouvala: „Petr měl chřipku tak jedem jen málo.“ Petr doplnil: „Musím trochu trénovat, jedem do Pobaltí na kolech a denně těch 70, 80 kilometrů s těma mladejma, abych nebyl pozadu.“ Borůvka mi málem zaskočila při představě, že se budu takto trápit po sedmdesátce.

Na kole se setkáváme častěji. Opět na Slavonicku, přijel jsem na kole, na Petrovu výstavu fotografií, instalovanou ve výstavní síni na statku, jak jinak než fotografie ze Slavonic. „To jsem rád, že jsi tady, zahájíš mě výstavu, že. A zároveň řekni i pár slov o těch sochách, ty jsou ve druhé místnosti. Ty dělал tady ten mladý krásný muž.“ Tak jsem si povytáhl elastické kraťasy a upravil propocené triko a zeptal zda ta neostrost je záměrem. A seznámil jsem diváky s lokální neostrotí, se záměrnou neostrotí pomocí zneostřující předsádky, možná i něco řekl o subjektivním dokumentu Petra Velkoborského.

A přijel jsem znovu, tentokrát v dlouhých kalhotách, na Petrovu výstavu v Českých Budějicích v galerii Měsíc ve dne. Chvála neostroti, byla vyvážená chválou Vostroti Aleše Kuneše, který na návštěvníky hleděl s úderně zdviženou pěstí ze všech chodeb, koutů, na vlaječkách i přívěscích.

„Ty jsi přijel, no to jsem rád, zahájíš mi výstavu, že. Aleš nepřijel. Všechno o mně víš a máš dokonce i dlouhé kalhoty.“ Tak mě uvítal Petr Velkoborský. Raději jsem se vyptal jak přesně vznikaly metrové zvětšeniny portrétů z polaroidů 6 x 6, o neostroti jsem již věděl své, stačilo vyhovět názvu výstavy Chvála neostroti. Byly tam i krásné portréty, ty největší se věnovaly vousatým mužům, jen mě mrzelo, že se při mé předchozí návštěvě u Petra ve Slavonicích nechťelo autorovi fotit, raději se věnoval kocouru Mikešovi, mohl jsem tam taky viset. S bratry Rejnkovými, bratrem autora a dalšími krásnými neostrými vousatci.

Petra Velkoborského mám rád nejen pro jeho jemný anglický humor, anglickou uniformu ze Sahary, skvělé fotografie, encyklopedické znalosti techniky, ale i proto, že jeden z mých nejlepších žáků ještě IVF, se on Pražák s velkým P přestěhoval k nám na Moravu do Slavonic, které už řadu desetiletí jakože na Moravě nejsou.

Miro Myška

Brno, srpen po 40. výročí okupace

Fotografie archivu P. V. v prostorách staré školy a nová fotokomora, Slavonice 2006-2008, foto P. Velkoborský, F. Nárovec

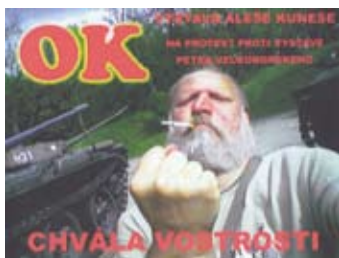
**CHVÁLA
NEOSTROSTI**
Galerie Měsíc ve dne
České Budějovice
27. 10. - 27. 11. 2006

portréty známých
vrátil se o 150 let
nazpět
papír opatřený
světlocitlivou
vrstvou
čerstvá současnost
skener a tisk

**CHVÁLA
VOSTROSTI**
Galerie Měsíc ve dne
České Budějovice
27.10. - 27. 11. 2006

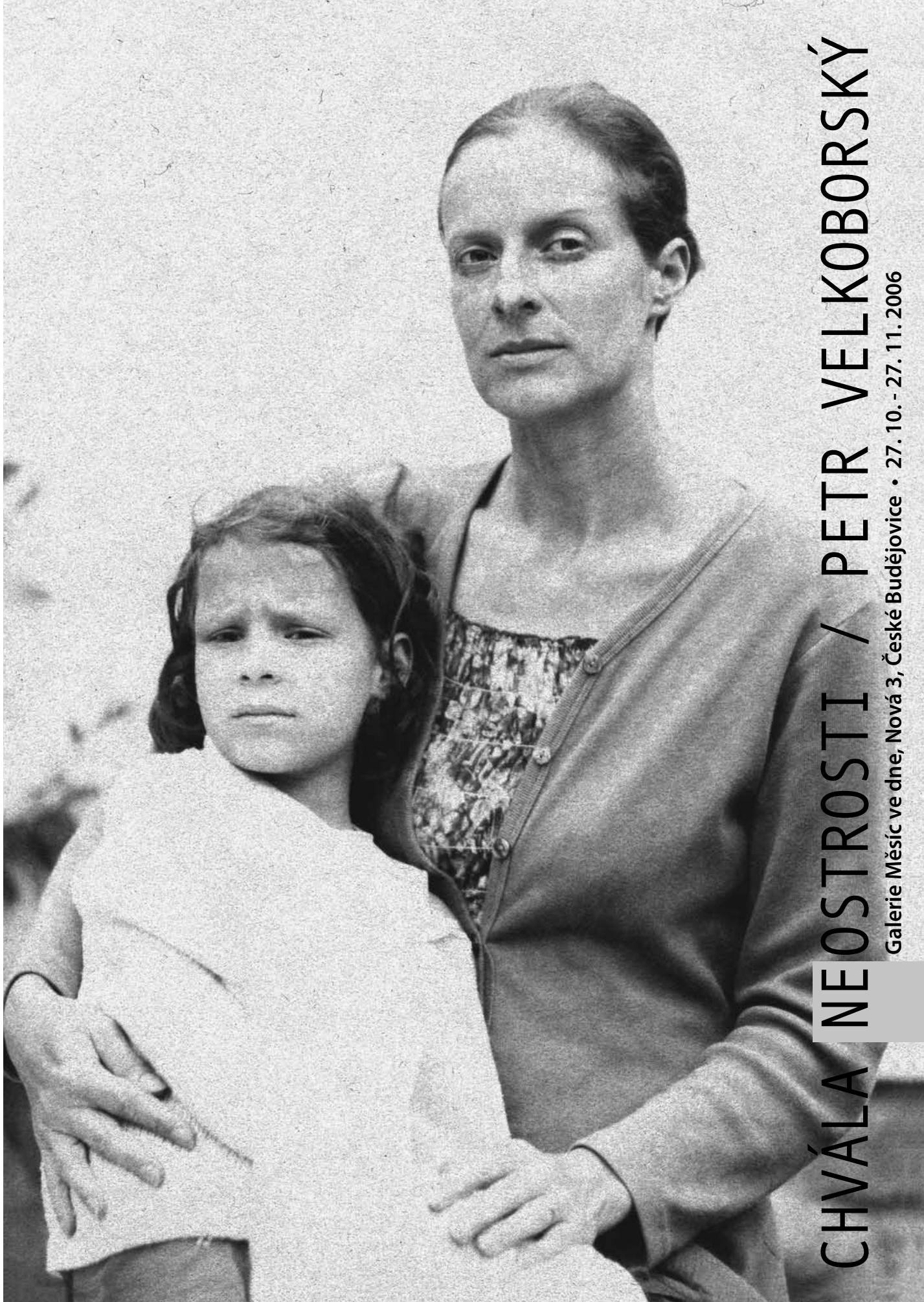
Pronajaté prostory ve staré škole byly útočištěm pouze dočasným, navíc v zimních měsících bez vody a možnosti topení a tak ještě část archivu P. V. odpočívá nevybalená v banánových krabicích.

Následuje intenzivní práce na dokončení publikace o exponometrii, završující jeho dlouholetou výzkumnou a pedagogickou činnost v tomto oboru. A tak až po odevzdání rukopisu a získání nového prostoru pro zbudování temné komory v roce 2006 se Velkoborský vrátil k soustavnější fotografické činnosti. V létě toho roku začal fotografovat portréty známých, většinou obyvatel svého okolí. Při tom se jednou nohou vrátil o více než 160 let nazpět, k technice průkopníka fotografie, anglického matematika a vynálezce talbotypie Williama Henryho Foxe Talbota, který okolo roku 1840 pořizoval svoje první snímky nikoliv na negativní film, ale na papír opatřený světlocitlivou vrstvou. A druhou nohou vstoupil do čerstvé současnosti představené moderním skenerem a tiskem. V portrétech fotografovaných na instantní materiál Polaroid využil zase svých oblíbených změkčovacích předsádek. „V té době jsme se již s Petrem dobře znali a tak jsem mu nabídl možnost vystavit jeho nové práce v českobudějovické Galerii Měsíc ve dne.“ Zde poprvé Petr nevystavoval klasické barytové zvětšeniny, ale velkoplošné černobílé tisky.

Pozvánka OK k výstavě Aleše Kuneše na protest proti výstavě Petra Velkoborského CHVÁLA VOSTROSTI!

CHVÁLA NEOSTROSTI / PETR VELKOBORSKÝ

Galerie Měsíc ve dne, Nová 3, České Budějovice • 27. 10. - 27. 11. 2006

Plakát k výstavě Petra Velkoborského Chvála neostrosti, grafický návrh Anna Doubravová, Reklamní agentura eF, České Budějovice

Fotografie z vernisáže výstavy. Vlevo M. Myška zahajuje výstavu, vpravo P. Velkoborský s majitelkou galerie E. Štěpánovou.

Vernisáž výstavy nazvaná Chvála neostrosti se konala v listopadu 2006. V katalogu k výstavě autor uvádí:

**CHVÁLA
NEOSTROSTI**
Galerie Měsíc ve dne
České Budějovice
27. 10. - 27. 11. 2006

„Ty jsi přijel,
no to jsem rád,
zahájíš mi
výstavu.“

metrové zvětšeniny
portrétů a dvojic
z papírových
negativů 4x5 palců,
čtvercové
se věnovaly
vousatým mužům,
jen mě mrzelo,
že se nechtělo při
návštěvě
autorovi fotit,
věnoval se kocouru
Mikešovi,
mohl jsem tam taky
viset, s bratry
Rejnkovými,
bratrem autora
a dalšími krásnými
neostrými
vousatci...
miromyška

„Obdiv a úcta k technickým parametrům nás nejednou odvádějí od smyslu a podstaty věcí a jevů s nimi spojených. Jako kluci jsme v padesátých letech nahlíželi do okének automobilů a hodnotili je podle nejvyšší rychlosti na tachometru. A jako začínající amatér jsem uctivě naslouchal zasloužilým klubovým borcům, postávajícím ve známém pražském fotobazaru „U Havlíka“; hledači Svatého grálu v podobě neexistující ideální vývojky se marně přeli o kvalitách svých optických favoritů. Jakoby podstata magického kouzla fotografie právě v tom spočívala.

Od té doby jsme pokročili mnohem dál; k ostrostem objektivů vyjádřeným počty rozlišitelných čárek na jednom milimetru či umně odvozenými grafy přibýly pixely, dokonce v celých milionech, a desítky dalších a dalších vymožeností, jejichž názvy bychom marně hledali ve starších slovnících. Skvělý svět gigakaret, megapixelů, LCD displejů, CCD snímačů, zoomů, stabilizátorů aj. se spojil se světem prohlížečů, photoshopů, zonerů a nejrůznějších převaděčů vyústujícího do pestrého obrázku na blýskavé umělohmotné podložce či mihotavé obrazovce suplující realitu virtuální vidinou. A tak v nejedné rodině se Vánoce už neslaví, ale inscenují tak, aby teprve příští Vánoce mohly být virtuálně prožity z loňského videozáznamu.

Protože každá akce vyvolává reakci, vzrůstá pozvolna počet nadšenců obracejících se k dobám, kdy ještě fotografie byla fotografií a každý obrázek byl malým zázrakem (digitální barevný záznam na malinké destičce v přístroji velikosti krabičky na cigarety je zajisté zázrakem větším, ale vzhledem k nepředstavitelnému množství chrlených snímků dávno pozbyl své magičnosti).

Fotografie z vernisáže Chvála neostrosti a Chvála vostrosti v Galerii Měsíc ve dne. Foto František Nárovec

**CHVÁLA
NEOSTROSTI**
Galerie Měsíc ve dne
České Budějovice
27. 10. - 27. 11. 2006

Fotografie jakožto technické zobrazovací médium by měla usilovat (a také vždy usilovala) o zobrazení co nejvěrnější a tudíž i co nejostřejší. Výjimkou byly práce prvních piktorialistů, shlížejících se v manýrách malířských, záhy však nově nastupujícími generacemi zatracované. Avantgardní střízlivé izmy se rozplynuly v bezbřehém a všeobjímajícím postmodernizmu postupně oklešťovaném unifikovaným konzumentarizmem. Zdánlivá košatost současného výtvarného usilování je v podstatě variačním žonglováním na bázi minulosti. Nejinak je tomu i s kolekcí vystavených portrétů a dvojic. Spojení prastaré (prastaré z hlediska stáří fotografie) techniky fotografie na světlocitlivém papíru a zhruba o 110 let mladší techniky okamžité fotografie (spolu s optickým změkčením obrazu při snímání) s nejmodernější technikou digitální reprodukce nebylo však samoúčelným experimentem, ale logickým podřízením výběru prostředků zamýšlenému záměru. To jest zobrazení jedince jakožto individuální osobnosti vyčleněné z anonymity masově unifikovaného sociokulturního prostředí. Snaha o vyloučení zbytečných detailů je na obrazech dovedena až k manýristické měkkosti a neostrosti, jež by měly odpovídat vizuální vzpomínce či vnímání tváře jakožto zástupného symbolu osobnosti.“

**Chvála neostrosti
byla vyvážená
Chválou
vostrosti
Aleše Kuneše,
který na návštěvníky
hleděl s úderně
zdviženou pěstí
ze všech chodeb,
koutů,
na vlaječkách
i přívěscích.**

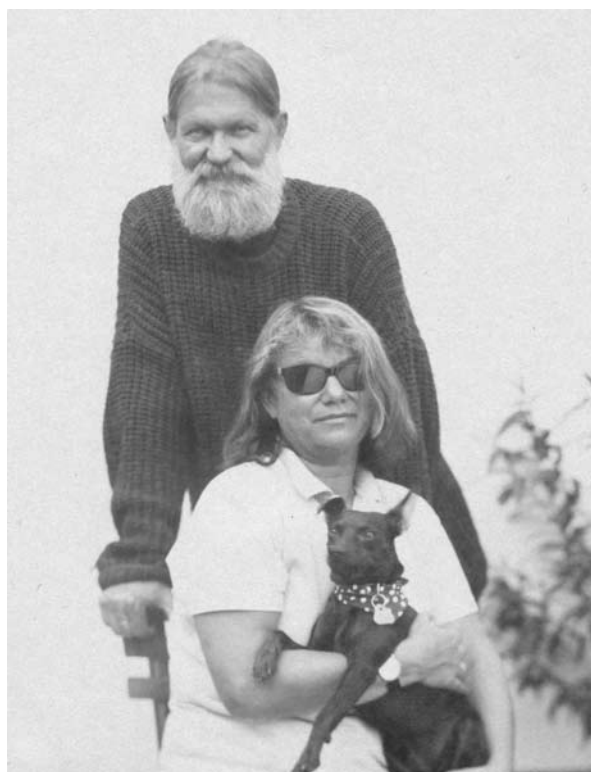
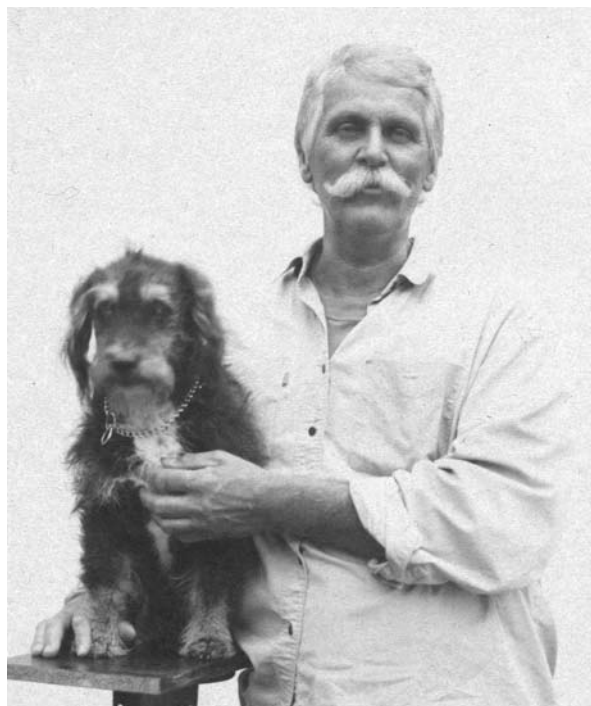
Pikantní epizodou tuto událost okořenil teoretik, kritik, fotograf, kurátor a pedagog Doc. Mgr. Aleš Kuneš, který hbitě vyrobil pozvánkou na Chválu vostrosti.

„Pozvánku jsme rozmnožili a dávali všem účastníkům vernisáže.“

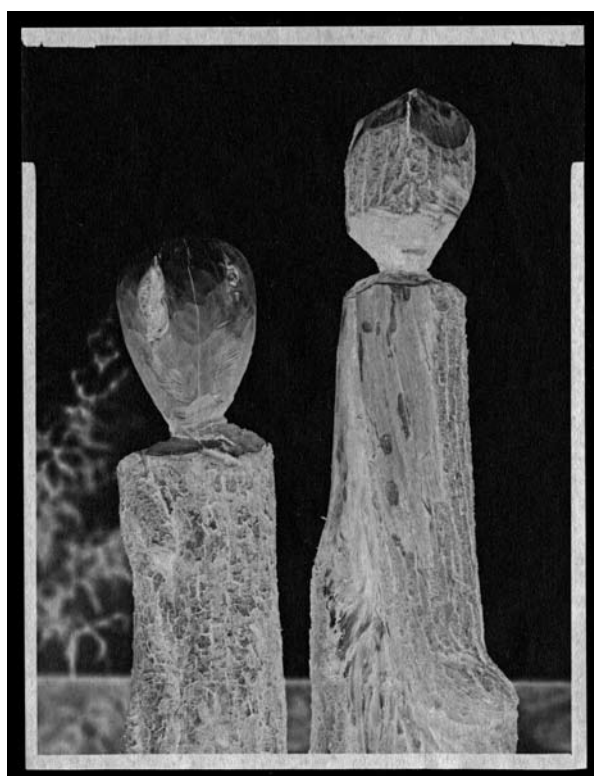
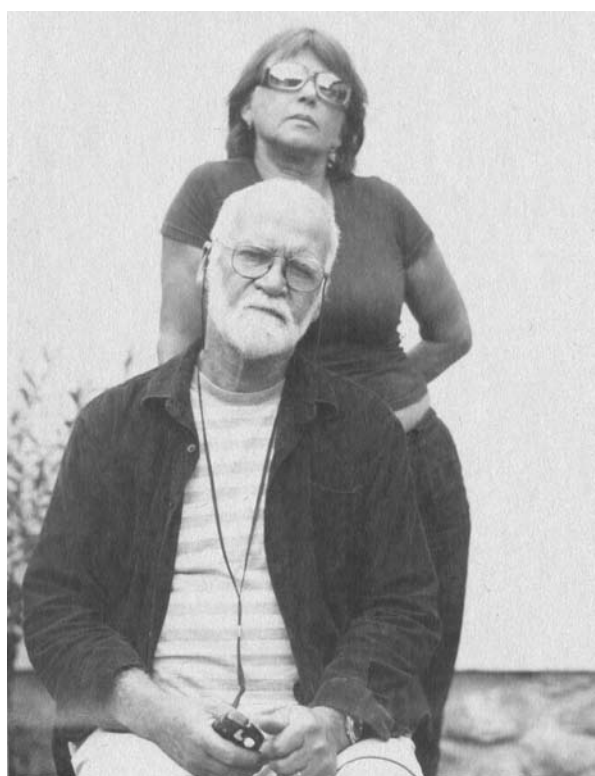
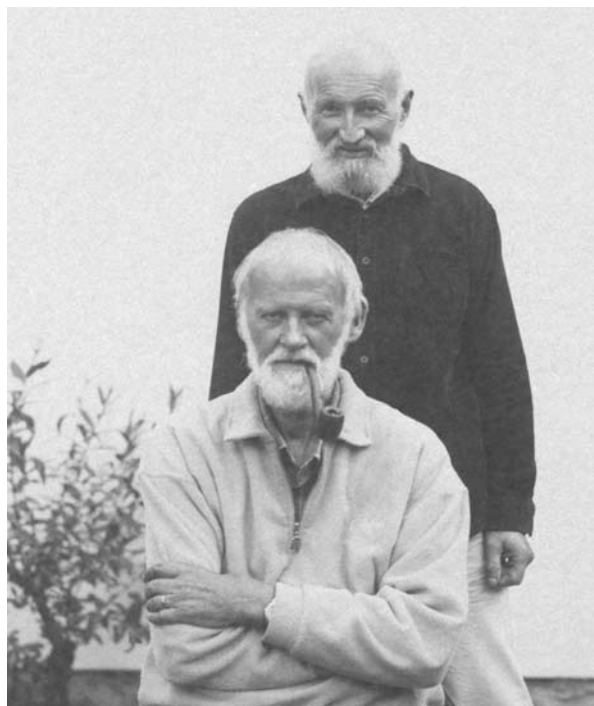

Účastníci vernisáže
propagující Chválu
vostrosti, zleva Miroslav
Myška a Jan Mahr,
zprava František
Nárovec a rezignující autor
Chvály neostrosti Petr Vel-
koborský.
Foto
František Nárovec
Miro Švolík

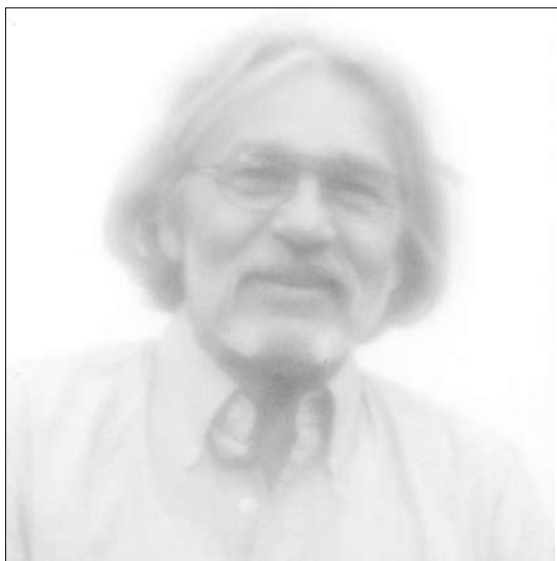

*Ukázky fotografií dvojic z papírových negativů 4 x 5 palců
CHVÁLA NEOSTROTI,
Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice 27.10. - 27.11. 2006*

*Ukázky fotografií dvojic z papírových negativů 4 x 5 palců
CHVÁLA NEOSTROTI,
Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice 27.10. - 27.11. 2006*

*Ukázky fotografií neostřích fousatců z polaroidů 6 x 6
CHVÁLA NEOSTROSTI,
Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice 27.10. - 27.11. 2006*

Kulatá životní výročí
bývají logickým
důvodem
k bilancování.
V případě fotografa
Petra Velkoborského
je tato příležitost
možností představit
veřejnosti v ucelené
koncepti cykly
fotografického díla.
Nám, divákům,
mohou tyto obrazy
ve vědomí
zprostředkovat
zasuté vlastní reflexe
prožitého a zároveň
ukázat na invenci
a tvůrčí šíři
autorovy tvorby...
Václav Podestát

Touto výstavou jakoby se uzavřela jedna etapa fotografické tvorby P. V. a několik nejnovějších prací naznačuje nové hledání a experimentování, nebo možná i návraty v nové podobě. Každopádně se zdá, že sedmdesátka je spíše ohlédnutím před novým vykročením, než konečným bilancováním.

Významným počinem bylo a dosud je, že se podařilo přimět autora k tomu, aby začal uspořádat svůj rozsáhlý archiv a umožnil tak sestavení malé monografie.

Petr Velkoborský
fotografie 1936- 2007

Text: Václav Podestát

Výběr fotografií:

František Nárovec

Grafický design:

Reklamní agentura eF,

Anna Doubravová,

obálka Otakar Karlas

Vydala Slezská univerzita,

Opava ve spolupráci

s Reklamní Agenturou eF,

České Budějovice,

2008

ISBN 978-80-7248-475-1

**CHVÁLA NEOSTROSTI
& ZASTAVENÍ 70,**
Galerie opera,
Divadlo Jiřího
Myrona,
Ostrava
4. 6. - 22. 6. 2008

Reprízu Budějovické Chvály neostrosti spolu s vystavením dalších 14 fotografií, z nichž většina dosud dřímala pouze v negativech, připravil **Institut tvůrčí fotografie FPF SU Opava k výročí autorových sedmdesátin v ostravské Galerii Jiřího Myrona v červnu tohoto roku, tj. roku 2008.**

Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě
a Institut tvůrčí fotografie FPF
Slezské univerzity v Opavě

Vás srdečně zvou
na zahájení výstavy

Petr Velkoborský
**CHVÁLA NEOSTROSTI
& ZASTAVENÍ 70**

Výstava, kterou zahájí
ve středu 4. června 2008 v 17 hodin
Mgr. Jiří Svatozorek, Ph.D., bude otevřena
do 22. června 2008 vždy jednou hodinou
před představením.

Galerie Opera, Divadlo Jiřího Myrona,
Č. 16, Ostrava

Výzvěrný projekt je realizován za finanční podpory
statutárního města Ostravy.

CHVÁLA NEOSTROSTI
& ZASTAVENÍ 70,
Galerie opera,
Divadlo Jiřího
Myrona,
Ostrava
4. 6. - 22. 6. 2008

Ukázky fotografií z výstavy a katalogu *Chvála neostrosti & Zastavení 70*.

Zdravím
a přeposílám textík.
Neurazím se, když jej
upravíš, nepoužiješ.
Měj se. Jiří

pořizuje archaické
černobílé až šedé,
často rozostřené,
záznamy obrazů
vnějšího a souběžně
také vnitřního
světa
rozvívá se
směrem dovnitř,
pod povrch,
k hlubším prožívání
tvorba „na hranicích
vnímatelnosti“
Fučík s Halasem
filosoficky říkali
„to ono“
ale zároveň jsem
přesvědčen,
že i kdyby Petr
nefotografoval,
viděl by stejná zátiší,
portréty, s tím
rozdílem, že
několik gurmánů
této zvláštní poezie
by bylo ochuzeno
o spoluprožívání
„toho jemno-
hmotného“

Výstavu zahájil Petrův dlouholetý kolega Mgr. Jiří Siostrzonek, Ph. D. natolik výstižným a obsažným projevem, že jej zde uvedeme v plném znění (jedná se o volný přepis projevu, který byl původně pronesen spatra).

„Petr Velkoborský fotografuje, ale téměř ve všem se vymyká ustáleným představám o fotografovi. Fotografování se sice stalo součástí jeho životního stylu, ale rozplynulo se v něm. Petr fotografuje především pro sebe. Za asistence starého fotoaparátu pořizuje archaické černobílé až šedé, často rozostřené, záznamy obrazů vnějšího a souběžně také vnitřního světa. Filmy vyvolává jen příležitostně, zvětšuje málo, téměř nevystavuje - není to pro něj důležité. Nemusí kopírovat současné fotografické trendy. Je nezávislý na atrakcích, proto může fotografovat svobodně a radostně. Zdá se, jako by se jeho tvůrčí vývoj zastavil. Ale je to klam, Petr Velkoborský se rozvíjí směrem dovnitř, pod povrch, k hlubším prožívání. Výsledkem pobývání v tomto životě je vlastní konzistentní svět, který ale není hermeticky uzavřen. Vpouští do něj jen to, co konvenuje s jeho hodnotami, pocity.

Tvorba „na hranicích vnímatelnosti“, tak by se daly označit jeho asketické a subtilní obrázky. Musím přiznat, že mi často činí problém v tomto roztěkaném a nespojitém světě zaposlouchat se do jejich zastřených vyprávění. Slovo je v jeho fotografiích pramálo. Autorovi jde pravděpodobně o zachycení něčeho, čemu Fučík s Halasem filosoficky říkali „to ono“. Každé další označení se zde stává zbytečnou zátěží. Návod k používání Petrových fotografií odkazuje k tzv. „vážené hudbě“, kterou je autor prosycen. Žádný racionální klíč ani teoretické konstrukce neotvírají jeho nezakódovaná sdělení. V jeho obrazech je zastaveno plynutí nejobyčejnějšího času, se kterým si nevíme rady a proto jej v běžném životě odhazujeme jako balast, prázdnotu, nicotu.

Autor nám, ale především sobě, předkládá neokázale a pozvolna otisky těchto okamžiků tak dlouho, až se ztišíme, až najednou vidíme a slyšíme jinak. V Petrově případě se stává umělecká tvorba autentickým bytím. Není lomcován novými teoriemi, kurátorskými extázemi, recenzentskými exhibicemi. Nevím, zda Petrovi nepodsouvám myšlenku, že dospěl do stádia, kdy umění vypadlo z rámu výlučnosti a stalo se přirozenou součástí jeho života. Ale zároveň jsem přesvědčen, že i kdyby Petr nefotografoval, viděl by stejná zátiší, portréty, s tím rozdílem, že několik gurmánů této zvláštní poezie by bylo ochuzeno o spoluprožívání „toho jemnohmotného“.

Petr Velkoborský není fotograf.doc

Datum: August 18, 2008 3:11:32 PM GMT+02:00

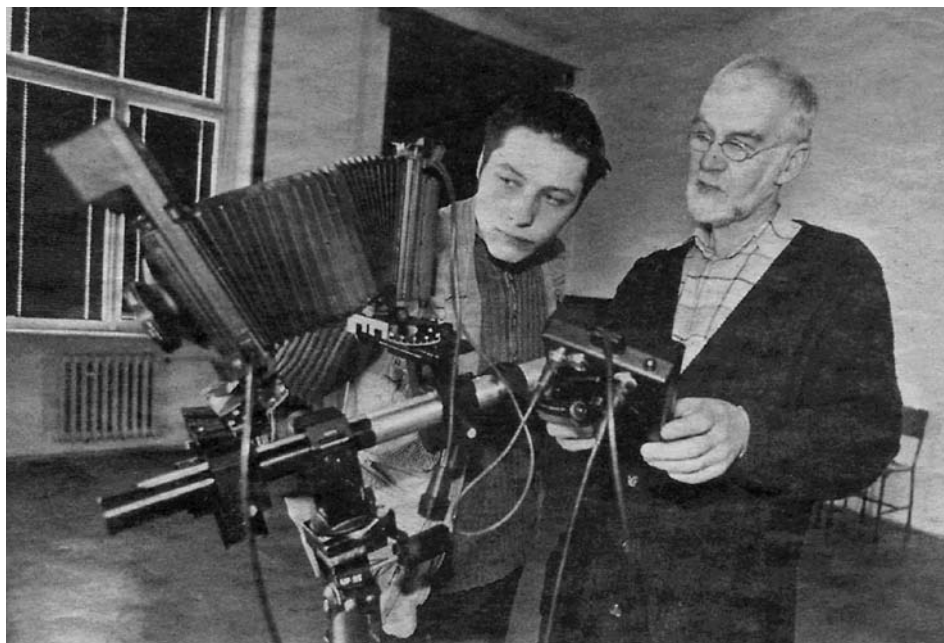

Ukázky fotografií z výstavy a katalogu Chvála neostrosti & Zastavení 70.

PETR VELKOBORSKÝ PEDAGOG, KURÁTOR A PUBLICISTA

*Skupinové foto pedagogů ITF, k sedmdesátinám RNDr. Petra Velkoborského, CSc.,
uprostřed zleva / Odb. as. MgA. Pavel Mára, MgA. Ing. Evžen Sobek, Miroslav Myška,
Mgr. Jan Pohribny, Odb. as. Mgr. Václav Podestát, MgA. Jiří Votýpka, Doc. Mgr. Jindřich Štreit,
Odb. as. Mgr. Antonín Braný, MgA. Tomáš Pospěch, Doc. Mgr. Aleš Kuneš,
Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS – vedoucí ITF, odb. as. Mgr. Jiří Siostrzonek,
Ph.D.-zástupce vedoucího ITF, BcA. Karel Poneš,
nepřítomni - Odb. as. Vojtěch Bartek – tajemník ITF, MgA. Dita Pepe,
Horní Bečva 2008, foto František Nárovec*

Učitel grafické školy v Hellichově ulici Petr Velkoborský předvádí spolu se studentem třetího ročníku fotoaparát, který se používá k výuce. Foto: Mafa, Dan Materna

SPŠG grafická
Hellichova 22
Praha 1

učil matematiku
po pěti letech
užitou fotografií
dobré vztahy
se studenty
nepodcenoval
kreativitu svých
svěřenců

PETR VELKOBORSKÝ - PEDAGOG

Během studií Institutu výtvarné fotografie na Horní Bečvě začal Velkoborský uvažovat o odchodu z akademie. **V roce 1988, právě když tuto školu dokončil, naskytla se možnost vyučovat na Střední průmyslové škole grafické v Praze.** Velkoborský této možnosti využil a od září toho roku již začal působit jako pedagog. Nejprve vedle technologie pro fotografy a základů fotografie pro studenty konzervátorství a grafickou úpravu tiskovin učil i matematiku, teprve asi **po pěti letech se mohl věnovat pouze výuce v oddělení užití fotografie.** Z jeho tříd vzešla řada později úspěšných fotografů.

*„Abych se konečně ve svých padesáti letech přiblížil fotografii, musel jsem zprvu jako úlitbu **učit matematiku** v přeplněných polygrafických třídách. Ale musím přiznat, že mi to nevadilo, že jsem **měl s těmi mladými lidmi dobré vztahy**, dokonce jsem v jedné třídě dělal třídního. Na rozdíl o svých některých kolegů a kolegyně jsem se studenty nikdy neměl žádné problémy. Na technologii fotografie neexistovala žádná ucelená učebnice a tak přípravy jsem si dělal ze začátku celé noci, z různých materiálů jsem to dával dohromady. Ale bavilo mě to hodně, sám jsem se mnohému přiučil. V hodinách technologie jsem měl možnost seznámit se i s fotografickou tvorbou svých studentů a nelíbilo se mi, jak kolegové z fotografického oddělení k mladým lidem a jejich tvorbě přistupovali. Měl jsem pocit, že trochu podceňují kreativitu svých svěřenců. Možná že měli pravdu, nevím,*

Fotografie
Libuše Jarcovjákové
(Mizející objekty)
a Petra Velkoborského na
dvoře „u rumpálu“. Do-
kumentace
Josef Moucha

Libuše Jarcovjáková
při výuce.

ale vychovávali je spíše k takové té živnostensko řemeslnické budoucnosti. A na výstavách potom převažovaly přibory, skleničky atd. a volná kreativita prakticky chyběla. **Já jsem byl nabitý z Institutu, v těch dětech jsem viděl talent, no tak jsme se trochu neshodli, nakonec to dopadlo tak, že pánové odešli. Ale to nebyl hlavní důvod jejich odchodu. Myslím, že oba byli už dlouholetým vyučováním unaveni (což jsem plně pochopil, když jsem školu po jedenácti létech opustil). Navíc Stanislav Boloňský už byl více než jednou nohou zainteresován v politice, velmi se angažoval v tehdejší Občanském fóru a o odchodu vážně uvažoval a Vladimír Havelka byl zase plně zaujat svými podnikatelskými aktivitami. Tehdy mi ředitel školy PhDr. Jan Sehnal nabídl, jestli nechci dělat vedoucího oddělení. Ale protože moje vůdcovské schopnosti jsou prakticky nulové, tak jsem to s díky odmítl, což jsem udělal velice dobře, protože v zápětí do oddělení nastoupila absolventka FAMU, Mgr. Libuše Jarcovjáková, která do té doby žila v západním Berlíně. Žena nesmírně organizačně schopná, znala jazyků, zcestovalá, s jasnou vizí a koncepcí budoucího směřování fotografické výuky, která se v podstatě shodovala i s mými představami. V krátkém období než vystřídala Stanislava Boloňského ve funkci vedoucího probíhala výuka jakoby dvojkolejně. Trochu komicky se to projevilo na prvním fotografickém festivalu Funkeho Kolín v roce 1993. Grafická škola tam byla zastoupena v podstatě dvěma výstavami. Boloňského žáci vystavovali převážně skutečně užitou fotografii, což odpovídalo i názvu Oddělení užité fotografie, zatímco ta část výstavy, kterou jsme připravovali společně s Libuší Jarcovjákovou, byla zastoupena hlavně subjektivně laděnými a výrazně výtvarnými pracemi. Každá část byla umístěna v jiném prostoru a lišily se od sebe i způsobem instalace. Nicméně o pozadí tohoto schizmatu vědělo pouze pár lidí a tak to dvojitě dělení ve svém konečném vyznění bylo užitečné a zajímavé. A profesor Boloňský toho ve svém obsáhlém úvodním projevu velice diplomaticky a chytře využil ku prospěchu nejen svému, ale i obrazu našeho oddělení.“**

FUNKEHO KOLÍN
inscenovaná zátíší
(společně s Libuší
Jarcovjákovou)
Městský pivovar
Výstava studentů
a pedagogů SPŠG
v Praze,
ZUŠ, Kolín, 1993

DÍLNA 98, Slavonice
 Výstava prací
 studentů VOŠ
 a SPŠG grafické
 v Praze
 12. 6.-15. 7.1999
 Galerie Slavonice
 Foto: Filip Utver
 Design: Viktor Tuček

zavedl
 praktická cvičení
 zonální ho
 exponometrického
 systému

Autoportrét P. Velkoborského s dary žáků za úspěšné dovedení k maturitě, 1992, foto P. Velkoborský

Velkoborský působil na grafické škole deset let, do odchodu do důchodu v roce 1998. Potom ještě rok vyučoval jako externista technologii ve čtvrtém ročníku, protože nechtěl své studenty opustit rok před maturitou. V roce 1998 uspořádal ve Slavonicích pro první ročník dílnu dokumentární fotografie a v roce 1999 výsledky této dílny, již jako externista, tamtéž vystavil. Výstava měla u místních obyvatel velký úspěch. Bohužel v té době už směřování fotografického oddělení bylo orientováno k navazování kontaktů se zahraničím a tak škola se na organizaci a uspořádání výstavy prakticky nepodílela. Během jeho desetiletého působení se v oddělení vystřídalo několik pedagogů. **Za zmínku stojí připomenout jména dvou výborných fotografů, Ivana Luterera a Pavla Hečka.** Ivan Luterer tam učil poměrně krátkou dobu, ale své třídě se neuvěřitelně obětavě věnoval. Bohužel ji po dvou letech opustil, což bylo pro studenty velké zklamání a pro další vývoj třídy to nebylo moc šťastné. Pavel Hečko si jako velký introvert těžko hledal ke studentům cestu. Ale studenti, kteří si našli cestu k němu, od něj hodně získali. Za zmínku ještě stojí, že Velkoborský **zavedl** v druhé polovině devadesátých let **do výuky praktická cvičení, ve kterých se studenti podrobně seznámili se zonálním exponometrickým systémem.** Za tím účelem vypracoval podrobnou metodiku cvičení, otestoval fotografický materiál a způsob jeho zpracování a v podstatě nenechal nic náhodě, takže studenti nebyli odkázáni na metodu pokus omyl, ale pracovali naprosto exaktně na základě detailně vypracovaného a experimentálně ověřeného systému.

Skupinové foto
pedagogů a hostů IVF,
zadní řada zleva,
Vojtěch Bartek,
Vladimír Birgus,
Miroslav Bílek, Vojtěch
Sapara, dr. Bohumír Mráz,
Petr Velkoborský, Eva
Fuková, prof. Ján Šmok,
Jindřich Štreit,
Miloslav Stibor,
přední řada zprava,
Danica Bleyová,
Antonín Braný,
Karel Cudlín, Tomáš
Fassati, Aleš Kuneš,
Rekreační středisko s.t.p.
Tonak,
Horní Bečva,
červen 1990

**nepodařilo se
studenty
přednáškami
o zonálním systému
nadchnout
přítomná
znalost
exponometrie
by nejednomo
studentovi
usnadnila život**

V roce 1990 odchází z ITF doktor Vojtěch Sapara, který zde učil speciální fotografické techniky a na základě nabídky Vladimíra Birguse jeho výuku přebírá Petr Velkoborský. Vzhledem k tomu, že z Institutu se stává součást nově založené Slezské univerzity, bylo třeba výuku ještě **doplnit o technologii fotografie**, tak jak tomu bylo na všech oficiálních fotografických učilištích. Několik let ještě **pokračuje ve stopách Vojtěcha Sapary**, ale postupně dochází k přesvědčení, **že výuku speciálních technik by bylo užitečnější nahradit nějakými obecnými základy černobílé klasické fotografie**. K tomu dochází až ve školním roce 1997/98 a předmět Základy (černobílé) fotografie se vyučuje dodnes. Ve čtvrtém ročníku vede Seminář zonálního systému. „*Přiznám se, že až do roku 2006, kdy jsem dopsal knihu o exponometrii, se mi nepodařilo studenty těmi teoretickými přednáškami pro zonální systém příliš nadchnout. Hlavně to chce víc času a workshopy a práci s polaroidem a taky zájem studentů o něco, co se v době chytrých digitálních fotografických přístrojů zdá být zcela zbytečné. Takže studenti sice získali body, ale jestli si z toho někdo něco odnesl, to nevím. V školním roce 2006/2007 byl tento předmět zařazen do předmětů výběrových a přesunut ze třetího do čtvrtého ročníku. Přítomná znalost exponometrie by nejednomo studentovi usnadnila život už od začátku studia. Podobně je tomu i s předmětem Technologie fotografie, který byl rovněž v témže školním roce přesunut ze druhého do třetího ročníku a je zakončen pouhým zápočtem.*“

2000-2008
ateliér VŠUP,
Praha
technologie
fotografie

Vedle výuky převážně technických oborů se Velkoborský velice svědomitě věnuje studentům, kteří se na něho obrátí jako na svého konzultanta při přípravě klauzur či závěrečných diplomových prací.

Kromě působení na ITF učil Velkoborský v letech 2000 až 2008 technologii také v ateliéru fotografie na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze. Od roku 2006 přednáší exponometrii a senzitometrii na Škole fotografie v Brně. Při jednom výjezdu posluchačů tohoto učiliště do Slavonic zde uskutečnil malý workshop zonálního systému, který měl velký úspěch a utvrdil jej v názoru, že exponometrický zonální systém by se měl učit formou workshopů a to jenom pro skutečné zájemce, jako tomu bylo v případě studentů brněnské Fotografické školy, která svým absolventům neposkytuje žádnou kvalifikaci a je tudíž doménou skutečných amatérů.

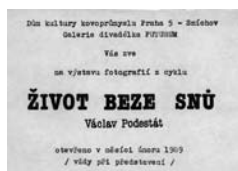

Skupinová fotografie studentů a pedagogů ITF v Opavě, Foto Pavel Mára, 2001

Kurátor výstavy „Okno do divočiny“ Petr Velkoborský křtí kalendář vydaný NP a CHKO Šumava.
foto Milan Fano Blatný

1987-1991
kurátor výstav
fotografické
Galerie
divadélka
Futurum

třetí výstava lidsky
nejpůsobivější
Václav Podestát
ŽIVOT BEZE SNŮ
patří k moderní
době, že slepý,
chromý, blázní
a duševně zaostalí
zmizeli z našeho
života někam za zdi
ústavů a sociálních
zařízení

KURÁTORSKÁ ČINNOST

V roce 1987 založil Petr Velkoborský se svým přítelem a kolegou z Geofyzikálního ústavu ČSAV Danielem Vojtíškem při divadélku Futurum v pražském Domě kultury kovoprůmyslu fotografickou Galerii divadélka Futurum. Oficiálními zakladateli byli sice fotografové Vladimír Sirůček a Petr Koubek, protože oba skuteční zakladatelé byli pro tehdejší hlídače režimu neznámí a úředníci potřebovali prověřená či organizovaná jména. Oba oficiální zakladatelé se zúčastnili zahajovacího řízení a poskytli do nějakého tisku rozhovor, ale po prvních několika výstavách se už v galerii neukázali. **A po odchodu Daniela Vojtíška už vedl galerii Velkoborský sám.** Vzhledem k tomu, že kromě prázdnin uváděla galerie měsíc co měsíc novou výstavu, jedná se o poměrně rozsáhlou činnost, jejíž zmapování by možná stálo za samostatnou disertační bakalářskou práci. Z toho důvodu a také proto, že v archivu Petra Velkoborského je jenom zlomek materiálu k tomuto tématu, jsou v této práci zahrnuty jenom kusé informace, které nicméně podávají jakousi představu o činnosti této galerie. Z dopisu redakci měsíčníku Československá fotografie ze dne 7. 12. 1987 se dovídáme o plánovaných výstavách pro první pololetí roku 1988.

Jsou to: Stanislav Špoula, Lukáš Kliment, Jaroslav Krejčí, Pavel Hořejší, Petr Skoumal, Dušan Lanciger.

V rukopisu článku k druhému výročí založení galerie ze dne 16. 3. 1989 se Velkoborský zmiňuje o jménech dalších vystavujících: **Daniel Vojtíšek, Bohumír Langmaier, Václav Podestát a Bob Pacholík.**

„V květnu uplynou dva roky od zahájení provozu v nově upravené (mini) Galerii divadélka Futurum smíchovského DKK (Dům kultury kovoprůmyslu). Zařízení pro vystavování fotografií měsíc co měsíc (vyjma divadelních prázdnin) nabízí svým návštěvníkům novou podívanou. Jen namátkou

Zdeněk Merta
ZTRACENÝ SVĚT
obraz odrazu doby
výseky
plakátovacích
ploch
X-tý sjezd KSČ
X-té výročí
osvobození
sovětskou armádou
X let Varšavské
smlouvy
X let vítězství
vietnamského lidu
nad imperialismem
úsilí X-tých
pětiletok atd.
poezie totalitního
období

připomenu výbornou výstavu ze života české menšiny v rumunském Banátu pražského etnografa Stanislava Špouly, typicky, „skoumalovské“ hrátky s modelkou Kateřinou muzikanta Petra Skoumala, dynamické snímky vypjaté divadelní atmosféry Petra Koubka, perfektní fotografie Josefa Husáka, až udivující dokonalostí včlenění člověka do přírody nebo městského prostředí, lehce nostalgické a meditativní dokumenty subjektivního vidění se silným vzpomínkovým akcentem Lukáše Klimenta, expresionisticky laděný soubor *Strange Days* Daniela Vojtíška, inspirovaný hudbou a texty Jima Morrisona atd.

V kusých fragmentech a rukopisech úvodních projevů či tiskových zpráv, možná nikam neodeslaných, se dovídáme o dalších vystavujících: Josef Husák, František Dostál, Emil Bratršovský, Zdeněk Merta, Josef Zink, Jan Vávra, Tomáš Štanzel.

Činnost Galerie divadélka Futurum skončila dost neslavně v roce 1991 zdemolováním výstavy Zdeňka Merty. Velkoborský o tom v dochovaném rukopise článku určeném týdeníku *Tvorba* píše (zda byl článek otištěn, se autorovi této práce nepodařilo zjistit):

„Z divadélka Futurum odešel Ivan Vyskočil. A s ním každý měsíc několik brilantních večerů. Náročnější diváci ztratili zájem, bez náhrady. Odešli i jiní. Zůstala fotografická minigalerie, ještě před nedávnem oslovující návštěvníky. Nová doba přináší změny, ne vždy dle přání jedněch, ale těch druhých. A zase naopak. Podle toho pak něco ztrácí význam, něco zaktuální. Nehodlám rozebírat, co ve Futuru zaktuálnělo. Každopádně zdemolování poslední výstavy zalkoholizovanými diskomany asi způsobí zmarnění dalšího výstavního úsilí.“

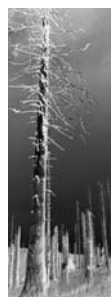
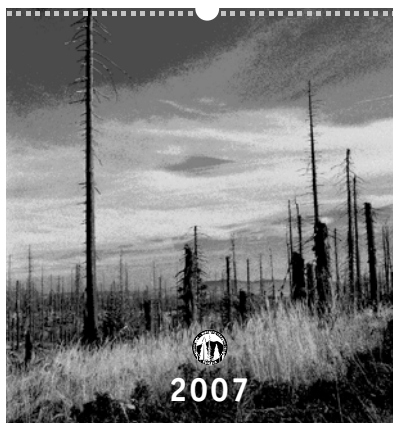

Muzikant Petr Skoumal s modelkou Kateřinou na vernisáži výstavy v Galerii Futurum.
Foto Petr Velkoborský

**OKNO
DO DIVOČINY
Schwarzenberská
myslivna
na Březníku
1. 7.-15. 10. 2006**

V roce 2005 uspořádal pod záštitou Petra Velkoborského Šumavský park krajinářskou dílnu o kůrovcové kalamitě v okolí Březníku. V následujícím roce byla v Myslivně na Březníku uspořádána velkolepá výstava z této akce, jejímiž kurátory byli Petr Velkoborský a fotograf a zaměstnanec národního parku Jan Konvička. Výstava měla veliký divácký ohlas a navštívilo ji skoro 15.000 diváků. Další kurátorská činnost Petra Velkoborského se týkala několika regionálních výstav ve Slavonicích.

**krajinářská dílna
v samém jádru
divočiny
zachycení jedné
z původních
šumavských lokalit
zasazené
kůrovcovou
kalamitou
kombinace
nedotčeného
kousku
přírody a přístupu
zkušených
fotografů
dala vzniknout
sugestivnímu
souboru
fotografií...**

Kalendář, pozvánka, plakát vydané k výstavě a fotografie z instalace výstavy „Okno do divočiny“ ve Schwarzenberské myslivně na Březníku. Foto Petr Velkoborský

*Ukázky krajinářských fotografií Petra Velkoborského z výstavy „Okno do divočiny“,
Schwarzenberská myslivna na Březníku, 1.7.-15.10. 2006*

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

1995
Tvůrčí fotografie

1996
Zonální systém

2006
Exponometrie
v analogové a
digitální fotografii

V roce 1994 požádala redakce nakladatelství Slovart Petra Velkoborského, zda by z angličtiny nepřeložil knihu **POCKET ENCLYCOPEDIA OF CRATIVE PHOTOGRAPHY** vydanou londýnským nakladatelstvím A DORLING KINDERSLEY BOOK v roce 1992. V té době Velkoborský už několik let učil technologii a fotografickou tvorbu na SPŠG v Praze a technologii na ITF a tak nabídku přijal.

Kniha vyšla v roce 1995 a potom ještě dvakrát.

„Pro mě to byla škola; leččemu jsem se musel ještě doučit a občas i doplnit české názvosloví. Kniha byla určena spíše začátečníkům a mezi amatéry byla poměrně oblíbená.“

Když darovala FOMA oddělení užité fotografie SPŠG několik set plochých filmů T 200, vypracoval Velkoborský pro tento materiál detailní metodiku jeho zpracování pro účely praktických cvičení. Výsledky svých měření popsal ve skriptu **Zonální systém**, vydaném Slezskou univerzitou v Opavě v roce 1996.

*„Bylo to období poměrně zdlouhavých měření a experimentů, ve kterých jsem pokračoval ještě řadu let, prakticky až do ukončení práce na rukopisu **Exponometrie** v roce 2006.“*

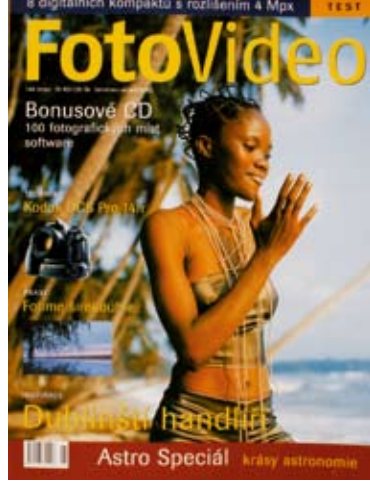
Kromě toho Velkoborský ještě sporadicky publikoval několik recenzí v různých periodikách.

V roce 2003 krátce spolupracoval s měsíčníkem FotoVideo, pro který napsal **tři články o fotografické praxi**.

Pro tento časopis také od roku 2003 hodnotí spolu s Alešem Kunešem soutěž Fotograf roku.

Ukázky obálek publikací Zonální systém, Exponometrie a Tvůrčí fotografie.

Fotografujeme v zoo

Trávka, písek, a prázdná slonovina? To jsou nepříjemnosti, které se mohou stát, když se rozhodnete fotit v zoo. Přestože se zde nachází mnoho krásných zvířat, je třeba být opatrný. Nejlepší čas na fotografování je ráno nebo večer, kdy jsou zvířata aktivnější. Mějte na paměti, že zvířata mohou být nebezpečná, pokud se k nim přiblížíte příliš blízko. Vždy držte bezpečnou vzdálenost a nezapomínejte na bezpečnost sebe i svých dětí. Pokud máte děti, je důležité jim vysvětlit, že zvířata nejsou hračky a že se nikdy nesmějí přiblížit ani dotýkat zvířat. V zoo můžete také využít různé úkryty a stromy jako pozadí pro vaše fotografie. Pokud máte štěstí, můžete se dokonce stát svědkem nějakého zajímavého chování zvířete.

Prostor pro fotografa

Prostor pro fotografa je místo, kde můžete vyjádřit svou kreativitu a vytvořit krásné fotografie. Může to být jakýkoli prostor, který vám poskytl příroda nebo architektura. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas.

Fotografujeme dvoukou zrcadlovkou

Prostředí, které je ideální pro fotografování, je prostorné a světlé. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas. Pokud chcete fotit v prostoru, je důležité si vybrat správné místo a čas.

Ukázky článků otištěných ve FOTOVIDEU v roce 2003, Fotografujeme v ZOO, květen 2003, Fotografujeme prostor, červen 2003, Fotografujeme dvoukou zrcadlovkou, červenec-srpen 2003

ZÁVĚREČNÝ ROZHOVOR

*Petr Velkoborský je nejen milovníkem fotografie a vážné hudby, ale i náruživým
ctitelem dobrého tabáku.
Foto František Nárovec, Slavonice, září 2008.*

*Vzpomínka na Sovinec,
inscenované zátiší
nspirované návštěvou
hradu Sovince, 1993*

ZÁVĚREČNÝ ROZHOVOR

Říkal jsi, že k některým inscenovaným zátiším Tě inspirovaly skutečné zážitky. Znamená to, že jsi převedl skutečný obraz do své představy a podle něj vytvořil inscenované zátiší? Nemáš nějakou takovou dvojici?

při první návštěvě hradu Sovinec mě sychravým podvečerem provázel Jindřich Štreit

Jednu nebo dvě mám, ale to jsou výjimky. V těch zátiších se většinou jedná o vyloženě pocitovou reflexi, která nemá žádnou vizuální předlohu. Kupříkladu **po první návštěvě hradu Sovinec v roce 1993**, kde mě sychravým podvečerem provázel Jindřich Štreit, jsem vyfotografoval **zátiší Vzpomínka na Sovinec**.

Dvojice fotografií - Opouštění moře

**dodnes považuji
rodinnou fotografii
snad za jednu
z nejcenějších
funkcí fotografie
vůbec**

Tvoje matka celý život vytvářela úžasná rodinná alba. Pokračuješ v její tradici a co pro Tebe znamená rodinná fotografie?

O rodinné fotografii jsme už mluvili, takže jenom zopakuji, že ji považuji za velmi důležitou. Alba perfektních fotografií z profesionálních ateliérů a půvabných rodinných amatérských momentek nahradily nepřehledné kompaktní disky, digitální víceúčelové disky, flešky, aj., jejichž budoucnost je přinejmenším nejistá, o barevných snímcích z minilabu už vůbec nemluvě. Já samozřejmě pokračuji, bohužel jenom sporadicky, ale dokud se udržím na nohou a budu mít filmy a papíry (ne RC), tak budu pokračovat i nadále.

Ukázka z cestovních alb Petra Velkoborského. Foto František Nárovec

**oblíbené
Goldbergovy
variace
Johana
Sebastiana
Bacha**

Vím, že jsi znalec a milovník vážné hudby. Neinspirovala Tě někdy hudba k vytvoření nějaké fotografie?

Bohužel tak to nefunguje. Pouze jednou jsem slyšel z rádia (Vltavy, jak jinak) oblíbené Goldbergovy variace Johana Sebastiana Bacha v provedení nějakého džezového pianisty (jméno jsem nepostřehl). Nahrávka mě tak ohromila, že jsem za pár dní zinscenoval zátiší nazvané **Džezový pianista hraje Goldbergovy variace Johana Sebastiana Bacha**. Ten název jsem se nikdy neodvážil zveřejnit, a fotografii jsem později použil v jiném souboru pod jiným názvem. Která to je, ale neprozradím.

OSMIČKY
1938
1948
1968
1988
1998
2008

Celý život Tě provázejí osmičky, v roce 1938 jsi se narodil, prožil druhou světovou válku, po roce 1948 Tobě a celé Tvoji rodině změnil život nástup komunistické totality, rok nadějí 1968 změnila ruská invaze, v roce 1988 jsi ukončil Institut výtvarné fotografie, opustil dráhu vědeckého pracovníka a začal působit jako pedagog na grafické škole, až do roku 1998, v roce 2008 jsi se dožil ve zdraví sedmdesátky. Považuješ osmičku za číslo, které ovlivnilo Tvůj život?

Já na tyhle věci nevěřím, je to prostě taková hezká náhoda nahrávající nejrozumnějším spekulacím. Ale statisticky byla prokázána poměrně velká souvislost mezi pohybem těžiště sluneční soustavy a velkými historickými změnami, přírodními i společenskými. Taky je zajímavé, že jsem se narodil v den slunovratu, 21. června, což je zvláště na severu snad nejvýznamnější svátek.

Celý život jsi se věnoval klasické černobílé fotografii, víceméně bez nároků na odměnu, v dnešní době všichni fotografují barevně a samozřejmě digitálně. Nepropadl jsi také touze opustit klasický černobílý proces a fotografovat barevně?

Nikdy! Barevnost filmů je dána v podstatě třemi barevnými komponenty objevenými už v roce 1910 a teprve o čtvrtstoletí později technologicky využitými v barevné fotografii. Takže ty možnosti jsou velmi omezené, i když systém Kodachrome je na tom o něco lépe, ale ten v Evropě nikdy nezdolal. Pouze při těch svých „chlebařinách“, t.j. práci na objednávku, jsem fotografoval barevně. Něco jiného je digitální záznam obrazu, který v podstatě napodobuje klasický tisk pomocí barevných výtažků. Tam jsou ještě veliké rezervy. Digitální fotografii jsem zatím nepropadl, i když ji jako technický vynález obdivuji a nevyklučuji, že se k ní jednou obrátím. Zatím ji používám pouze účelově.

**Nikdy!
Pouze při svých
chlebařinách.**

Tvoje černobílé fotografie jsou odrazem Tvého života, života Tvoji rodiny a okolí ve kterém žiješ, myslíš si, že mají pro diváka nějaký hlubší přesah?

Pro mě a pro několik dalších lidí přesah mají.

Pokud vím, věnuješ se výhradně volné tvorbě, fotografoval jsi někdy komerčně?

**Fotografie je
pro mě způsob
života, nikoliv
způsob obživy.**

To jsou ty chlebařiny, o kterých jsem se už zmínil. Protože fotografie je pro mě sice způsob života (ten termín jsem převzal od Viktora Kolláře), ale nikoliv způsob obživy, musela si na sebe vydělat. Ty chlebařiny mi dopomohly ke standardnímu vybavení. Kupříkladu když jsem

poznal na vlastní kůži živnostenskou nádeničinu sladkobolné příběhy v týdeníku Chvilka pro tebe

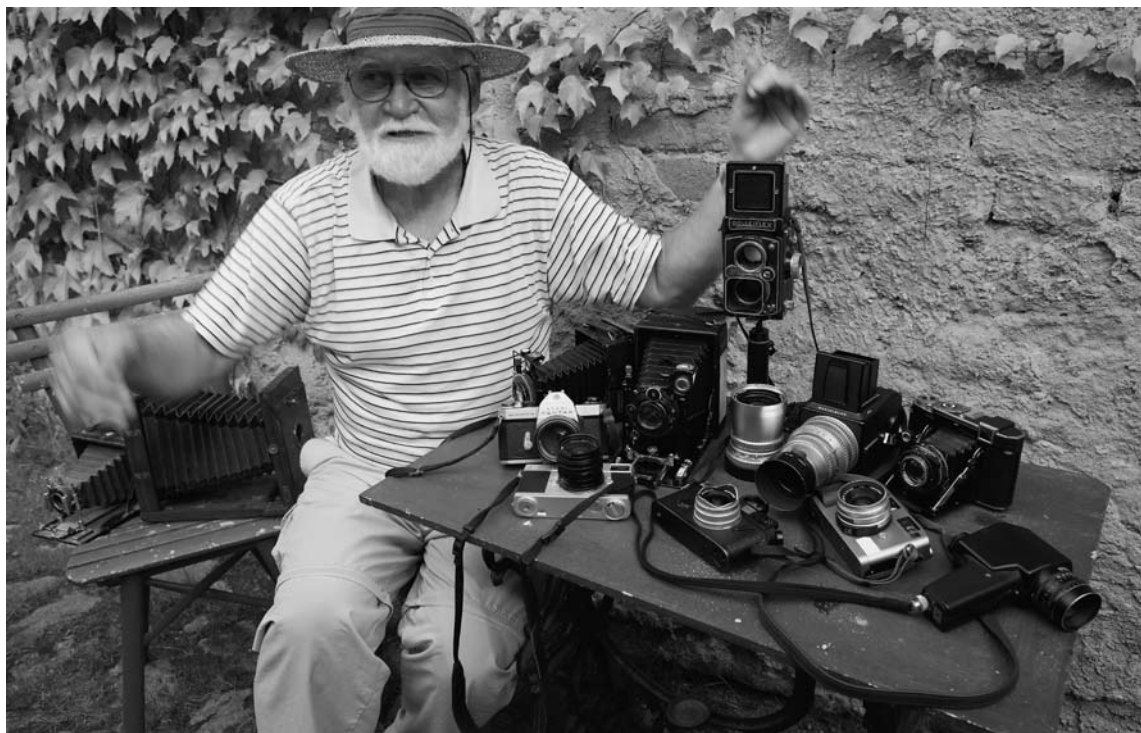
fotografoval katalogy pro nově budovanou síť velkoobchodů MAKRA, pořídil jsem si studiové blesky a nemusel se už ve svém malém ateliéru vypíkat fotografickými pětistovkami. **Navíc jsem na vlastní kůži poznal živnostenskou nádeničinu.** Práce v profesionálním ateliéru pro mě byla velkým praktickým obohacením a samozřejmě i podporou mé svrchovanosti jakožto učitele fotografie. Podobně první ateliérovou komoru jsem si pořídil **díky spolupráci s týdeníkem Chvilka pro tebe,** pro který jsem ilustroval sladkobolné příběhy jeho čtenářek. Nebylo to vždy snadné, protože redakce chtěla barevné diapozitivy, což vyžaduje správné nasvícení scény, atd. Vždyť to znáš. Ale útrapy jsou zapomenuty a Cambo 4 x 5 mi skvěle slouží dodnes.

Ukázky použití komerčních fotografií „chlebařiny“ Petra Velkoborského.

bulvární fotograf časopisu Story, starou Leikou M-4p, pořizoval neuvěřitelně dobré fotografie celebrit „vznešených holubích letek“

A zase jsem získal praktické zkušenosti s mixováním různých světél, které jsem využil ve výuce. **Taky jsem zkusil štěstí jako bulvární fotograf časopisu Story.** Se starou Leikou M - 4p a bazarovým bleskem jsem pořizoval neuvěřitelně dobré fotografie celebrit (často spíše „vznešené holubí letky“) na podivných snobských párty a recepčních. Takže dnes o tom vím své. A zase jsem získal zkušenosti s využitím blesku v nejrůznějších světelných podmínkách. Na rozdíl od kolegů, vybavených obrovitými automatickými Nikony a Canony, jsem pomocí filtrů srovnával barevnost světla blesku a světla prostředí. Na těch fotografiích to bylo znát. Zkrátka při každé takové práci jsem se snažil využít svých teoretických znalostí a něco si prakticky vyzkoušet. **Trvalo to jenom krátce, protože „takhle si obrazová redaktorka, bulvár nepředstavovala.“** Nicméně zkušenost to byla zajímavá a já mám skvělý kapesní expozimetr. Další chlebařiny byly už víceméně jednotlivé drobné akce. Sem tam nějaký reklamní tabletop, portrét, reportáž atd. A vždycky jsem se něčemu přiučil. Třeba že je nutné za každou cenu odevzdat zakázku včas a ve standardní kvalitě.

Leica M-4p,
 Leica M6
 Praktica Super TL
 Pentax F**
 Pentax Spotmatic
 Pentax K 1000
 Nikon FM 2
 Zeiss Icon
 Contax G2
 dvouoká zrcadlovka
 Rolleiflex
 předválečná
 Super Ikonta 6x6
 Hasselblad 501 CM
 Mamiya Super 6x9
 Cambo 9x12
 různé staré sklopné
 kamery 6x9, 9x12
 až 13x18 cm
 Mikroma II
 Werra II

pyrokatechin a louh
 Kodak vývojka D 23
 barytové papíry
 s pevnou a proměnou
 gradací....

„To je všechno moje.“ Zátíší s používanou fotografickou technikou Petra Velkoborského.
 Foto F. Nárovec, Slavonice, září 2008

Obvyklá otázka pro fotografa je, čím vším jsi fotografoval, jakou vývojku používáš, na jaký papír zvětšuješ? Neprozradíš nějaké své figle?

To je dlouhý seznam. Od svých 18 let jsem toužil po Leice, to se mi splnilo až v době nástupu digitálu, kdy ceny analogů šly dolů. První **Leiku** jsem si koupil v Mnichově v bazaru v roce 1996, ale vzápětí mi spadla na beton a protože u nás nebyl servis, přineslo mi to mnoho trápení. Až v roce 2006 jsem získal v bazaru dobrou **M-šestku**. První mojí lepší kamerou byla **Praktica Super TL**, kteou později vystřídaly **Pentax F, Pentax Spotmatic 1000 a Pentax K 1000**. K těm prvním dvěma se daly pořídit velmi kvalitní a nepříliš drahé východoněmecké objektivy. Při fotografování divadla jsem používal všechny **tři Pentaxy, s různými objektivy**. Tak jsem to odkoukal od Mistra Krejčího. Bylo to praktické. Dodnes se nemůžu rozloučit s **Pentaxem F** s několika objektivy. Byl to první **Pentax**, který měřil při otevřené cloně. Jedna chlebařina, tuším, že Chvilka pro tebe, mi vydělala na **Nikon FM 2**, se kterým fotografuji dodnes. Kromě toho používám dálkoměrné kamery **Leica M6, Zeiss Icon a poloautomat Contax G2**. Pracuji převážně se širokoúhlými nebo standardními objektivy, teleobjektivy prakticky nepoužívám. Hodně fotografuji s dvouokou zrcadlovkou **Rolleiflex** z roku 1956 nebo 1957. Na dovolené si nejradyji беру sklopnou

Leica M-4p,
Leica M6
Praktica Super TL
Pentax F"
Pentax Spotmatic
Pentax K 1000
Nikon FM 2
Zeiss Ikon
Contax G2
dvouoká zrcadlovka
Roleiflex
předválečná
Super Ikonta 6x6
Hasselblad 501 CM
Mamia Super 6x9
Cambo 9x12
různé staré sklopné
kamery 6x9, 9x12
až 13x18 cm
Mikroma II
Werra II

pyrokatechin a louh
Kodak vývojka D 23
barytové papíry
s pevnou a proměnou
gradací....

předválečnou **Super Ikontu 6 x 6. Hasselblad 501 CM**, to je lahůdka pro tu nejnáročnější práci. Asi dvacet let jsem fotografoval se starou předválečnou **Leikou s ruskými objektivy** a dodnes lituji, že jsem ji prodal. Většinu inscenovaných zátiší jsem dělal **Mamiou Super 6 x 9** a později **velkoformátovým Cambem**, kterým jsem fotografoval i dvojice z Chvály neostrosti. Taky jsem vystřídal různé **staré sklopné kamery od formátu 6 x 9 cm až po 13 x 18 cm**. Řadu fotografií ze studentských let mám z **Mikromy II**, dokonce i několik barevných (mini)diapozitivů. Zajímavá byla konstrukce východoněmecké dálkoměrné kamery na kinofilm **Werra II se sádkovými objektivy**. Nebyť nespolehlivosti centrální závěrky, mám ji dodnes. No a vývojka? Už dobrých 20 let používám jenom **pyrokatechin a louh**, případně pro alternované procesy si připravuji **Kodakovu vývojku D 23** (metol a bezvodý siřičitan sodný), kterou lze bez obav ředit vodou v poměru 1:4. Zásobní roztok pyrokatechinu vydrží několik let a louh sodný je levná a snadno dostupná chemikálie. To ale dnešním, digitalistům neříká vůbec nic. **Papíry používám jenom barytové, s pevnou i proměnnou gradací**. Pozitivní vývojky si podle potřeby připravuji ze zásobních roztoků, nebo zpracovávám staré zásoby komerčních balení. A figle? Na ty si moc nepotrpím. Ale když to chceš vědět: Sterryho lázeň na měkčení pozitivů, Lugolův roztok na zeslabování pozitivů, Farmerův zeslabovač na negativy, harmonizace negativu pomocí bělení a následného vyvolání, tónování pozitivů sirníkem sodným. A taky dvouláznové vyvolávání pozitivů (kombinace měkké a tvrdé vývojky). Jinak žádné čáry v komoře nedělám. Papíry – jaké jsou k mání. Teď zpracovávám staré zásoby a do vývojky sypu hrstě bromidu draselného nebo přilévám roztok benzotriazolu. V zásobě mám taky předexpozici negativu, zatím jsem ji pouze vyzkoušel. Pro velkoformátovou krajinářinu je to někdy neocenitelný a nezastupitelný způsob, jak zviditelnit hluboké stíny.

Existuje fotografie, kterou máš z jakéhokoliv důvodu nejraději?

Mám rád všechny, zvláště některé.

Myslíš si, že jsi byl jako pedagog úspěšný, že Tě studenti měli rádi a že jsi pro ně byl přínosem?

To nevím. Ale protože mě celkem přátelsky zdraví, přestože učím dost neoblíbené předměty, domnívám se, že nepatřím k těm nejhorším.

Zmínil jsi se o klíčovém setkání s Jaroslavem Krejčím, jaká další setkání považuješ za důležitá pro svůj život a pro svoji fotografickou tvorbu?

Jaroslav Krejčí
Antonín Braný
Tomáš Štanzel
.....
**nikdy nefotografuji
pro fotografy**

Že by to bylo setkání zrovna klíčové, to si nemyslím. Ale rozhodně bylo pro mě důležité. O tom, co pro mě znamenalo seznámení s **Antonínem Braným**, jsem se už zmínil. No a víc už jich nebylo, tedy pokud jde o fotografii. Zapomněl jsem na **Tomáše Štanzela**. To bylo hodně důležité, hlavně pro moje vplutí do světa technologie. Inženýr chemie, krátkou dobu spolupracovník Ing. Josefa Krůse z Výzkumného ústavu zvukové a obrazové techniky a zároveň dobrý fotograf, absolvent FAMU. Obě ty polohy jsou mi blízké, stejně jako to, co mi kdysi řekl: **nikdy nefotografuji pro fotografy**. Životně důležitých setkání je víc, ale to sem už nepatří.

Zeptám se jinak. Tvorba kterých fotografů Tě nejvíce ovlivnila?

H. C. Bresson
Bill Brandt
Jan Svoboda
Josef Sudek
J. S. Bach
Mistr Vyšebrodský
Jan Kupecký
Caravaggio
Man Ray

Mnoho jich není. Už jsem se zmínil o **H. C. Bressonovi**. Jeho fotografie znám z paměti a už půl století mě provázejí životem. **Obdivuji akty Billa Brandta, minimalismus Jana Svobody**. Nedávno vyšly v nakladatelství TORST dvě krásné fotografické knihy, Sudkova okna a Sudkova zátiší. A znovu jsem si uvědomil, jak **Josef Sudek vyčnívá nad ostatními, skoro bych se nebál přirovnání k J. S. Bachovi**. Ale neřekl bych, že mě přímo ovlivnili v mé tvorbě. Vždyť Bresson je neopakovatelný, Brandt je nenapodobitelný, Svoboda jedinečný a Sudek – to je celý jeho svět, život, myšlení. Pokud jde o portrétní tvorbu, tak to jsou především **Mistr Vyšebrodský, Jan Kupecký a taky Caravaggio**. Z fotografů se mi líbí portréty **Man Raye**.

Jak se žije důchodci ve Slavonicích a jaké jsou jeho další plány?

Dobře. Nepřiměřeně přiměřené věku.

Vzpomínám si, že jsi před několika lety pracoval jako obrazový redaktor. Kde a kdy to bylo?

**brzy se ukázalo,
že naše představy,
co je dobré,
se rozcházejí**

To byla taky zajímavá zkušenost. Pánové z Instinktu se na mě obrátili koncem roku 2002, zda bych nechtěl v jejich čtrnáctideníku dělat obrazového redaktora. Moje námitky, že počítač je pro mě španělskou vesnicí, je nezajímavý, a tak jsem v listopadu nastoupil. **Naučil jsem se primitivně obsluhovat Macintosh, připravovat layouty a vybírat k článkům vhodné fotografie**, buď z agentur nebo od redakčních fotografů. Avšak mým hlavním úkolem byla příprava desetistránkových fotoeditoriálů. Několik, myslím, že opravdu zajímavých, jsem připravil, **ale brzy se ukázalo, že naše představy, co je dobré, se rozcházejí**. A tak jsme se rozešli i my, bez emocí a v podstatě přátelsky. Nicméně poznal jsem zajímavé lidi a taky boj o čtenáře jakožto vabank mezi kvalitou a bulvárem, neúprosnost deadlineů a mnoho dalšího.

Neměl jsi před listopadem 1989 v Galerii divadélka Futurum problémy s cenzurou?

Ne, to jsem neměl. Vlastně jsem tam měl úplnou volnost. Ale jedna příhoda v souvislosti s touto otázkou stojí za zmínku.

V roce 1988 vystavoval ve Futuru zcela neznámý amatér medik Roman Horný své existenciálně laděné konceptuální cykly. Dost se mi líbily a tak jsem v dobrém úmyslu poslal redakci Československé fotografie poněkud rozvláchnou a na zvyklosti toho časopisu zdlouhavou recenzi. V zápětí přišla odověď od Dr. Evy Horské, tehdejší šéfredaktorky, začínající oslovením **Vážený soudruhu.** Špatně. Jakýpak já jsem byl soudruh dámy, kterou jsem v životě neviděl. Vytkla mi, celkem oprávněně, rozvleklost a přílišnou délku recenze výstavy zcela neznámého fotografa, avšak zmiňuji se o tom kvůli jednomu odstavci z této odpovědi, cituji: *...Vaše hodnocení je dost popisné, neobsahuje kritickou analýzu ani jednoznačný závěr...* Recenze u nás mají běžně rozsah 1 - 1,5 str. rukopisu a je třeba v nich pregnantněji vystihnout podstatu výstavních souborů včetně závěrečného kritického soudu, ať už kladného či záporného. U začínajících autorů pak velice opatrně, úniky do bezbřehosti, subjektivismu a mystiky nemohou najít na stránkách našeho časopisu prostor k propagaci, spíše ke kritice, v souladu s kulturní politikou, jejíž cíle musí uskutečňovat a uplatňovat i náš časopis... Soudružka doktorka přiložila můj článek, zkrvavený korektorskými znaky příslušného redaktora, který se snažil rukopis vtěsnat do úřednického šuplíku socialistického sekretáře. Budiž popravdě řečeno, že tam byly i zásahy oprávněné. Recenze, ani ta opravená, nevyšla, a já jsem byl po zásluze poučen.

**Vážený soudruhu,
Vaše hodnocení
je dost popisné,
neobsahuje
kritickou analýzu
ani jednoznačný
závěr
Dr. Eva Horská**

Proč jsi opustil sociální dokument?

**Já jsem ho
neopustil,
ale on
opustil mě.**

Já sám jsem ho neopustil, ale on opustil mě. Myslím to tak, že o to nikdo neprojevil zájem. Přijít někam a říct já jsem ten a ten a chtěl bych u Vás od rána do večera fotografovat jsem sice párkrát zkusil, ale bezvýsledně. Bylo by mě to těšilo, ale musel by mě o to někdo požádat, kdo by o to stál. Není to zkrátka to, co bych mohl dělat jenom pro vlastní potěšení.

Zúčastnil jsi se jako fotograf událostí v roce 1968 a v roce 1989?

**Vzpomínám
na starého uja
Jasanského,
který plakal
a ptal se,
pročo nám to
urobili?**

V srpnu roku 1968 jsem byl na měření ve Velké Fatře. Dvacátého prvního srpna se na vrcholku Křižné v nádherný pozdně letní den šlo u retranslační stanice několik bačů se svými stády ovcí a **vzpomínám na starého uja Jasanského, který plakal a ptal se, pročo nám to urobili?** Domů jsme se pak vraceli několik dní a tak mám někde

**PODZIM '89,
Rýmařov, 1990**
**OZVĚNY PODZIMU
Galerie Futurum,
Praha, 1990**

jen pár fotografií různých plakátů, vývěsek atd. Vlastně jsem to ještě nikdy neprohlížel. **A v listopadu 1989 jsem byl zase v nemocnici,** ale na víkendy mě pouštěli, takže mám poměrně dost fotografií z toho euforického konce roku. A jak se tehdy dávaly fotografie různým výborům, tak jedna moje fotografie byla na nějakých plakátech, samozřejmě bez uvedení autorství. **Později jsem se účastnil skupinové výstavy v Rýmařově - Podzim '89 a v Galerii divadélka Futurum připravil výstavu Ozvěny podzimu,** ale žádnou dokumentaci z ní nemám a tak ani nevím, kdo všechno tam kromě mě vystavoval.

Petr Velkoborský při měření na Velké Fatře, rodinné album, srpen 1968

Jedna z fotografií Petra Velkoborského použitá na plakát Sametová revoluce, listopad 1989

Ve Tvém archivu jsem našel celou řadu novoročenek. Dokonce máš z každého roku schovanou obálku se všemi novoročenkami, které jsi dostal. Všiml jsem si, že ty obálky jsou každým rokem tenčí. Myslíš, že tato stará tradice zanikne?

**P. F. + letopočet
Veselé Vánoce
Šťastný nový rok
bylo v tom
něco lidského,
zamyšlení se
nad druhým,
zastavení,
skutečné přání**

Ona vlastně už zaniká delší dobu. Vzpomínám si na svoje mládí, kdy to nebyly jenom novoročenky, tedy P. F. + letopočet, ale přání Veselé Vánoce a Šťastný nový rok. A přicházely ještě před Vánocemi, takže na Štědrý den jsme měli už vystavenou pěknou řádku těch přání. A bylo na co se dívat. Většinou ta přání souvisela s poezií Vánoc, se sněhem apod. Co jen krásných Ladových pohlednic jsme dostávali. Komunisti nám nutili Dědu Mráze, ale tomu se u nás nikdy nedařilo. A z těch Ladových obrázků odstraňovali kostely.

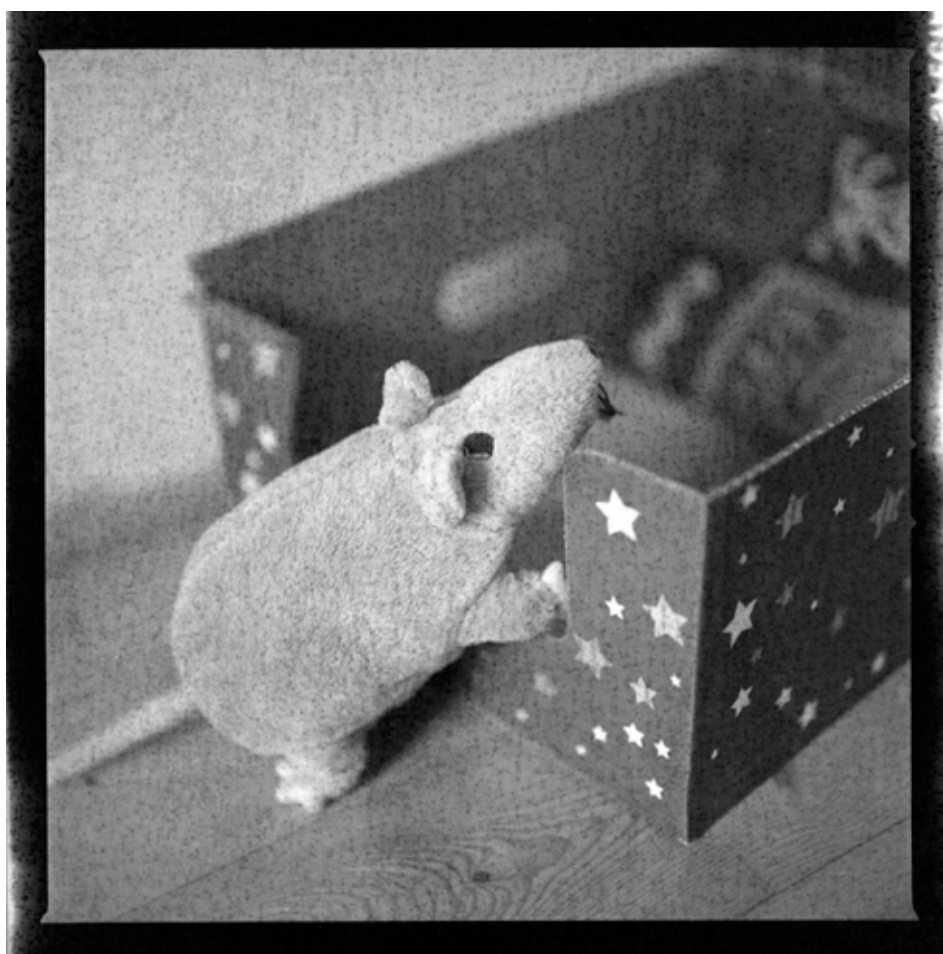
Na půdě staré krkonošské chalupy jsem našel plno vánočních pohlednic, na kterých kromě blahopřání byly i nejčerstvější informace o narození dítěte, otelení krávy, úrodě, sňatcích v rodině, atd. **Prostě bylo v tom něco lidského, zamyšlení se nad druhými, zastavení, skutečné přání.** To dnes bohužel stále častěji nahrazuje nějaký v počítači sesmolený výmysl a kliknutí na adresář. Tak jako se dlouho před vánocemi začíná péct cukroví, tak fotografové, (ale obecně výtvarníci) začali přemýšlet o svých péefkách. Cukroví se peče dodnes, ale většina fotografů dnes těsně před novým rokem sáhne do svého archivu, ve photoshopu nebo jiném programu k tomu připojí letopočet a zpravidla nečitelný podpis a hurá do mailu. Tak na tyhle novoročenky neodpovídám. Ani na vytištěnou pohlednici s vlastní fotografií. To mám raději přání z trafiky, byť třeba i hrubě nevkusné.

A jak to děláš ty?

Pokud to stihnu, snažím se každý rok udělat nějaký obrázek speciálně pro účel novoročního přání. Nikdy bych nepoužil fotografii třeba rok starou. A po Tvé otázce se zamyslím, zda se zase nevrátím k Veselým Vánocům a Šťastným novým rokům a několika hřejivým lidským slovům.

Několik
současných
ukázek
z novoročenek
Petra
Velkoborského

Malá domu aneb do Nového roku 2008 zvesela
Petr

A úplně na závěr, co teď děláš?

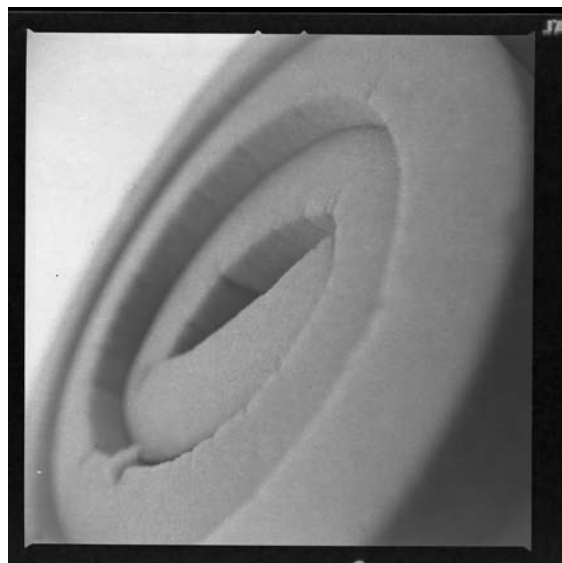
Mám starou achromatickou čočku ještě z druhé světové, tak s ní fotografuji. Má asi dvě a půl dioptrie, proto jsem to taky tak nazval „2^{1/2} dioptrie“. Kromě toho jsem začal experimentovat s dvojexpozicemi a bleskem. Není to nic nového, já vím, ale vyhovuje to právě tomu, co chci dělat. Stejně tak jako dávno prošlé filmy, které se léta vypékaly v jednom plechovém skladišti. Zatím mě nenapadl žádný název.

Co třeba „Čtvrtý okruh“?

Výborně, tak to bude „Čtvrtý okruh“. Díky.

Ukázka fotografie ze souboru „Čtvrtý okruh“, Slavonice 2007

Ukázky fotografií ze souboru „21/2 dioptrie“ a „Čtvrtý okruh“, Slavonice 2007-2008

Ukázky fotografií ze souboru „21/2 dioptrie“ a „Čtvrtý okruh“, Slavonice 2007-2008

SEZNAM PŘÍLOH

Služebník Boží , dokumentární publikace o životě osamělého venkovského faráře	118 - 124
Kopie originálního dopisu Antonína Braného Petru Velkoborskému ze dne 17. 6.1987 Hodnocení úkolu č. 3 - Dokumentární publikace o nevidomých dětech - Základní škola pro nevidomé.	125
Základní škola pro nevidomé - Dokumentární publikace o nevidomých dětech	126 - 132
Otázka na posudky: odpověď Antonína Braného ze dne 20. srpna 2008 na dotaz Františka Nárovce o dokumentární tvorbě Petra Velkoborského v letech když studoval Institut výtvarné fotografie, 1985-1988	133
Reprodukce originálních dopisů Petra Velkoborského a pedagogů Institutu výtvarné fotografie, Miroslava Vojtěchovského, Dr. Vojtěcha Sapary a Miroslava Myšky.	134 - 139
Autobiografie Petra Velkoborského	140
Samostatné výstavy	141
Skupinové výstavy	142 -143
Pedagogická, kurátorská a publikační činnost	144
Použitá literatura	146
Jmenný rejstřík	150

Jaro 1988, zpustlá vesnice, dva zchátralé kostely, zanedbaná fara a zdánlivá neochvějnost komunistické moci. V kostele slouží mši venkovský farář před prázdnými lavicemi.

Seznámil jsem se s tímto mužem a začal pracovat na dokumentárním cyklu o jeho životě. Stále více jsem obdivoval jeho vnitřní vyrovnanost a optimismus, jež zůstaly nedotčeny dobou a prostředím. Přátelství s ním mi bylo největší odměnou za úsilí vynaložené při práci na maketě knihy „Služebník Boží“, z níž jsou vystavené fotografie.

Petr Velkoborský

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

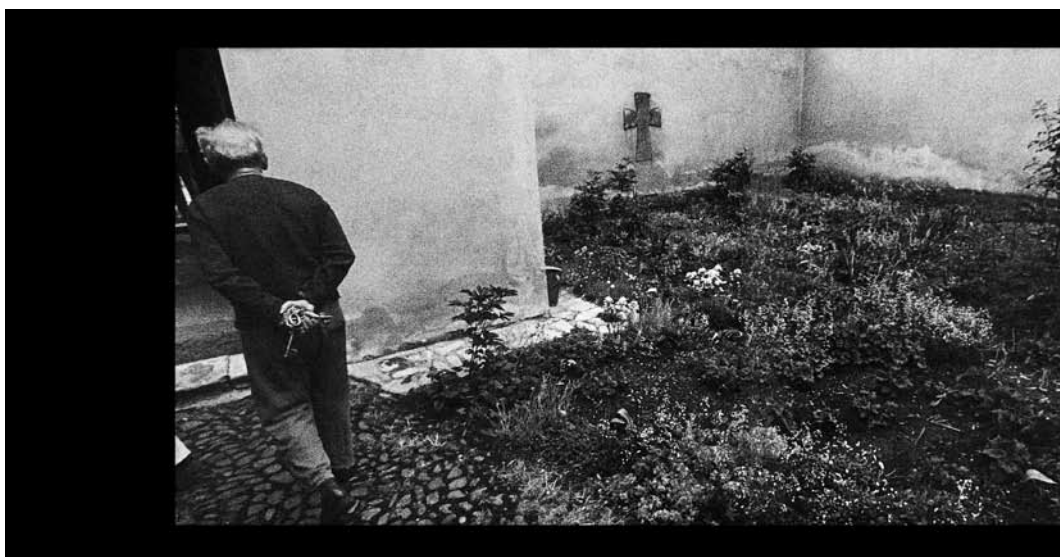
služebník Boží

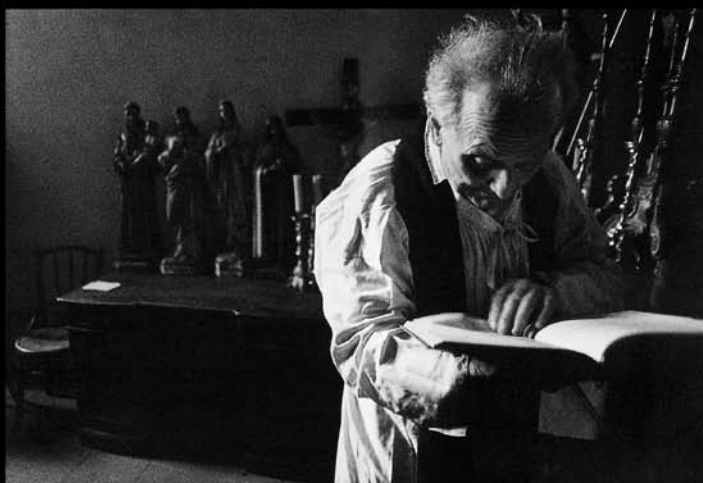
Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

Služebník Boží,
dokumentární
publikace
o životě
osamělého
venkovského
faráře

© Petr Velkoborský, 1988

Dr. Petr Velkoborský
Tržiště 10
PRAHA 1

REPORTÁŽ A DOKUMENT
AB - 33
Bošlo: 16.6.1987
Hodnoceno: 17.6.1987

Úkol číslo 3.: Dokumentární publikace

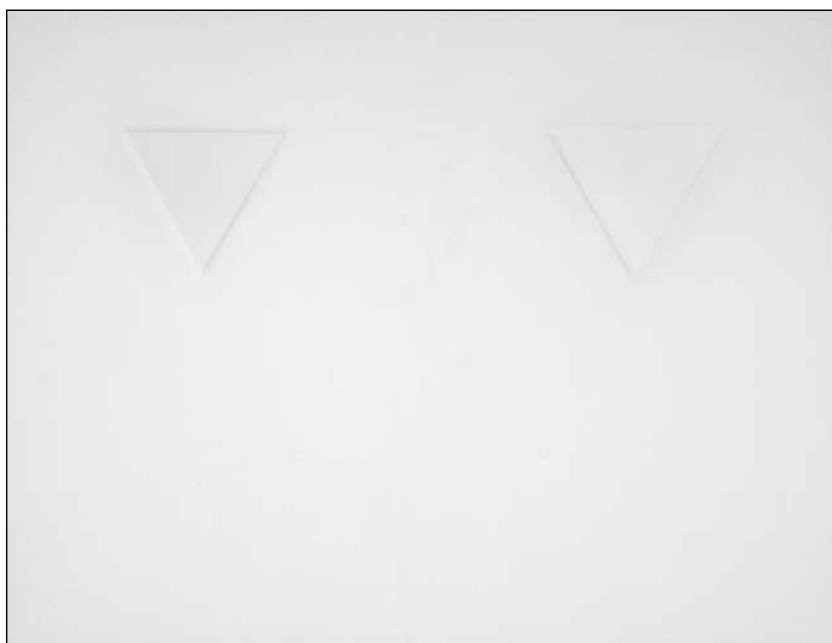
Vážený posluchači,

předložil jste mi k hodnocení knihu, na kterou jsem se velice těšil. Bez obalu se Vám přiznám, že existují témata, která mne děsí; zároveň je ale podle mého názoru nutné je zpracovávat a ukazovat divákovi. K Vaší publikaci se mi těžko hledají vhodná slova a nerad bych sklouzl do sentimentality.

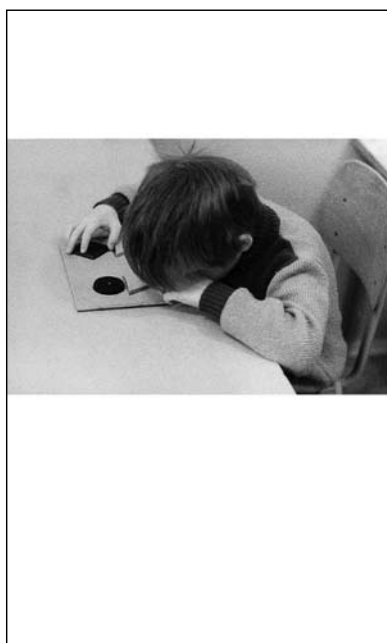
Kniha tvoří kompaktní celek, sestavený ze zásadních situací, které jste dlouho promýšlel a pozoroval. Jednotlivé snímky či děje, rozehrané pro větší pochopení -/jak to zní hrůzně v tomto kontextu/- vidomého **diváka** se nenásilně prolínají a vytvářejí obraz pro nás těžko představitelného světa. Neostrá fotografie tápajícího děvčátka, dítě nad knihou psanou Brailovým písmem s němýma očima, skupina učící se chodit po chodníku až po závěrečný snímek dvojice, odcházející do světla, které nikdy neuvidí - to všechno jsou jednotlivé kameny mozaiky, sestavující ^{humanistickou} obžalobu proti některým bezohledným a cynickým spoluobčanům. Vysoce si vážím Vašeho jemného a citového přístupu, pro který si dovolím použít Vaše slova - s pokorou před silou tématu. Vážím si toho, že jste se nedal unést vnějšími efekty, že jste nesl odpovědnost za celou práci a současně vydržel i psychickou zátěž, kterou jste při fotografování prožíval. Jinak by jste do knihy nemohl vnést tolik upřímnosti a otevřenosti, smutku, ale zároveň i trochu dětské radosti. Dokázal jste, že téma není zárukou úspěchu. Navrhuji známku výborně.

Antonín Růžný

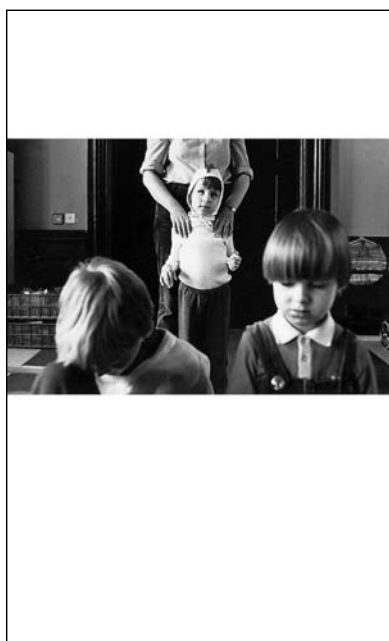
ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

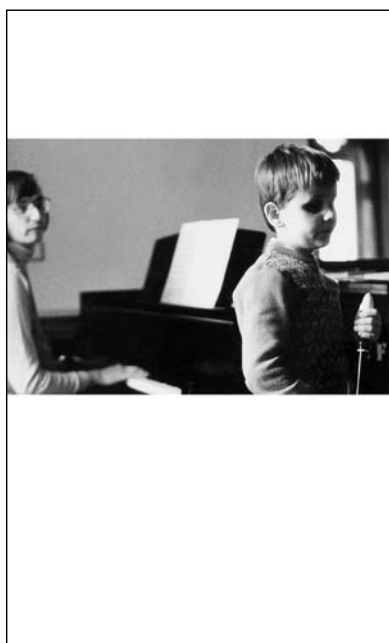
ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

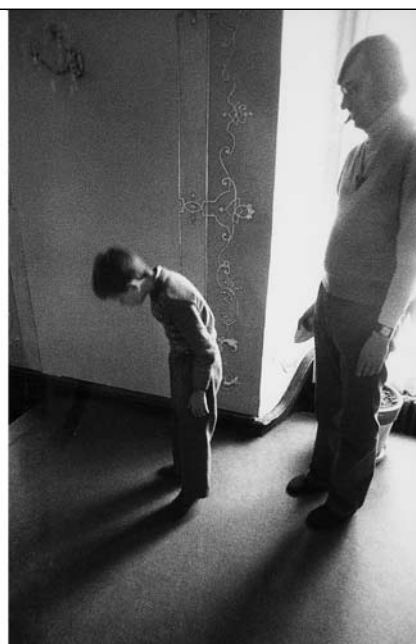
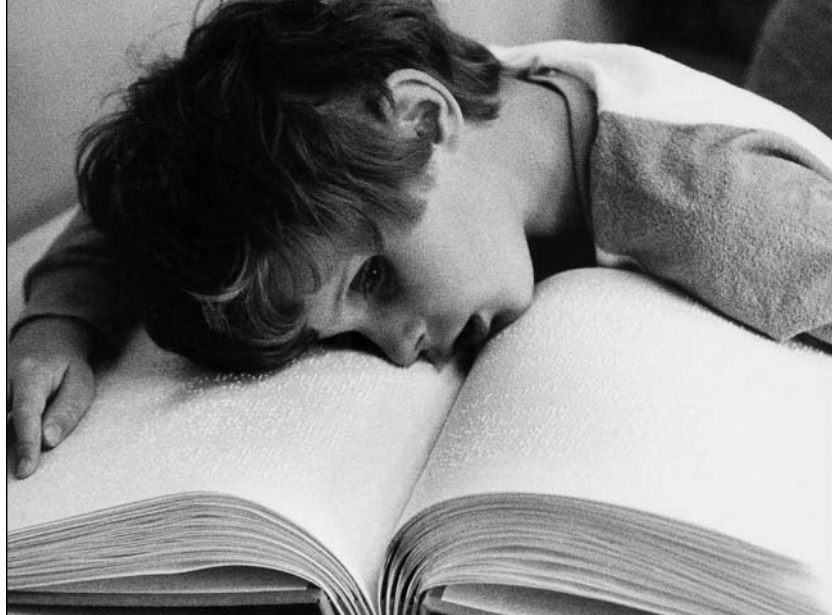
ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

ZÁKLADNÍ
ŠKOLA
PRO NEVIDOMÉ

Z vánočních oslav na IVF, uprostřed Antonín Braný, zprava Petr Velkoborský, Horní Bečva 1988

Tak jsem
něco sesmolil,
jestli to má být
jinak,
tak napiš,
čau Tonda

v té době to byl
vyzrálý,
vzdělaný chlap,
který měl
srovnaný náhled
na svět

S Petrem Velkoborským jsme se seznámili na ITF před více než dvaceti lety. V té době to byl již vyzrálý, vzdělaný chlap, který měl srovnaný náhled na svět. Jeho zkušenosti se odrážely v kultivovanosti fotografií, které vytvářel. Domnívám se, že v obrazech zčásti zúročoval dětské vzpomínky a zážitky s totalitním režimem. Často jsme se v neformálních debatách dotýkali směsice matných útržků polozapomenutých situací. **V našem vztahu převažovalo přátelství nad linií pedagog – student,** takže konzultace nebyly konzultacemi ve školním smyslu slova. Těšila mne jeho citlivost pro detail, fotografickou zkratku nebo atribut doby. V technickém procesu byl vždy úzkostlivě pečlivý s vědomím, že kvalita obrazu dotváří obsah celé fotografie. **Ve své knize „Základní škola pro nevidomé“ se mu podařilo oproti dosavadním známým souborům ukázat dětský svět v nesmírně optimistickém pohledu.** Děti, které se učí pohybovat a orientovat v prostoru, hrát si na slepou bábu nebo si číst pohádky před spaním v Brailově písmu. Petr Velkoborský vložil do ožehavého tématu nesporný polidšňující moment, který boural zažitou představu o postižených slepících.

V knize „Služebník boží“ poukazuje Velkoborský v metafoře na devastaci tradičních duchovních i materiálních hodnot důsledkem komunistické ideologie. V souboru proti sobě stojí beznaděj, temnota a bezútěšnost, proplétající se s vírou, nadějí i pokorou. V této práci mého názoru dozrává Velkoborský ve smyslu autorském i lidském, s noblesou, která je mu vlastní.

Střetnutí našich cest pro mne bylo a je poučným přínosem, takže bych mu měl vlastně poděkovat. Čas ukázal, že jsem se v jeho talentu a vědomostech nezmýlil, když jsem ho před 20ti lety doporučil jako pedagoga SPŠG a ITF. Petře díky.

Antonín Braný

Otázka na posudky:

odpověď Antonína Braného ze dne 20. srpna 2008 na dotaz Františka Nárovce o dokumentární tvorbě Petra Velkoborského v letech když studoval Institut výtvarné fotografie, 1985-1988

Rane Vojtěchovský,

jednou jste na semináři řekl, že máte nejraději dopisy, které posluchači přikládají ke svým opusům a tak se chápu Vašeho vyznání nikoliv z devótnosti, ale zee zcela jiného důvodu. Patřím totiž k těm nemnoha lidem, kteří rádi píšou dopisy. To mám už od mládí. Bohužel téměř všichni má přátelé i příbuzní žijí v Praze, navíc vlastní telefon a asi by se dost divili, kdyby ode mě dostávali dopisy (díky naší poště ještě s několikadenním zpožděním). Tedy k tomu zátiší nalezenému. Nalezl jsem velmi brzy; díky jistým potížím jsem si povšimnul zvláštní fotogeničnosti záchodů na svém pracovišti (trochu méně honosná budova z konce padesátých let, určená pro tehdy ještě pražskou periferii a taky bádání tuzemských vědců a vědem). Křehká krása různě pomačkaných a zase volně splývajících toaletních papírů přímo vybízí k vytváření půvabných zátiší a to hned vedle kompenzaci poskytujících surrealistických shluků různých potrubí, rour a kabelů. Ani o lahůdky z oblasti Vámi tak oblíbených "koutových zátiší" - vše v bílé - není nouze. Musím se však přiznat, že mi "bylo žinantní" chodit před svými kolegy na záchody se stativem a tam se na dlouhé minuty zavírat do jednotlivých boxů nebo... nebudu dále rozvádět. Takže vše z ruky časy zlomkovými (v poválečné architektuře této země není zvykem příliš plýtvat okenním sklem u příslušných zařízení) s jednou cifrou - nemá to zkrátka patřičnou štábní kulturu jak se rádo říká. A tak, ač se mi to líbilo, jsem hledal dál. Zvláště když jsem si uvědomil, že zvolené téma, byť navýsost lidské, není asi dostatečně důstojné INSTITUTU! Církev a vůbec církevní milie jsou sice na rozdíl od těch toalet (jak vznešené slovo) nadstavbové ažaž, ale zase nejsou z ideologického hlediska pro náš šťastný život v nové společnosti tím pravým reprezentantem. Leč ve spojení s péčí vynakládanou našimi ... atd. na udržování a opravu kulturních památek to už vypadá jinak. Zkrátka, našel

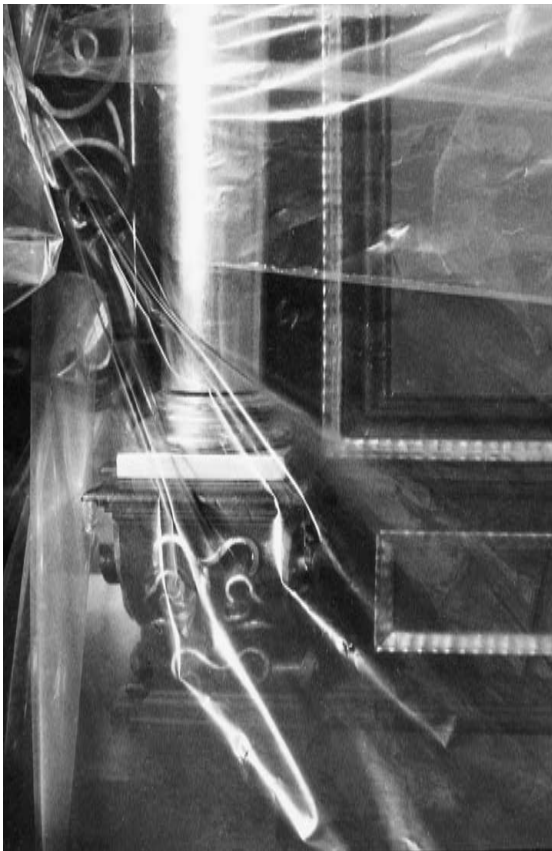
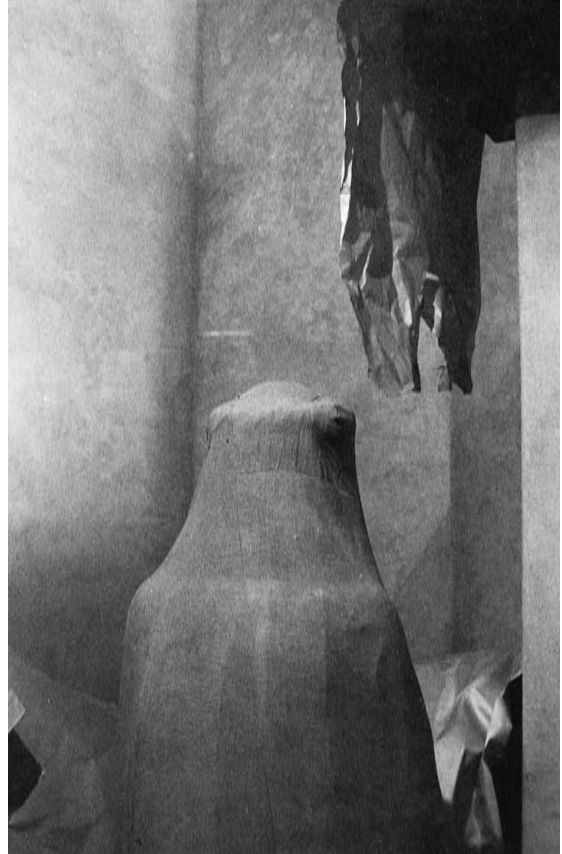
našel jsem tenhle spící a ukrytý nebo snad vyčkávající (nevím, jak to výstižněji nazvat) svět v mariánském kostele na Strahově. Opravářské práce se chýlí ke konci a času nebylo nazbyt. Laskavý ministrant mi poskytl asi třičtvrtě hodiny, což se může zdát laikovi dost, ale zasvěcenec ví, že je to zatraceně málo. A tak když jsem v příšeří objevil zvláštní a magické společenství zahalených soch a oltářů a odhadl potřebné expozice na dlouhé minuty, z původního nadšení se stala spíše nervozita. To jistě dobře znáte - málo času, člověk je jak v Jiříkově vidění a neví co dřív. Nakonec to dopadlo dobře, času bylopřece jenom trochu víc a dva kinofilmy - jeden ze stativu a druhý, citlivý starý kodakův "speed", z ruky mi dodatečně poskytly dost materiálu k zamyšlení nad konečným výběrem i nad sebou samým. Nad tím, co vždycky udělám tak jak to nechci dělat a nedělám tak jak to chci udělat, protože člověk ze všeho nejobtížněji překračuje sám sebe. Motá se stále v totéž kruhu, ví, že musí někde z něho prorazit, ale neví jak. A když se mu to podaří, ani to často hned nepozná a když si myslí, že se mu to konečně podařilo, zjistí, že je zase vedle a tak to jde pořád. Tím jsem se vyčerpал a musím skončit dřív, než začnu pochybovat o smyslnosti tohoto povídání a příložených čtyř majstrštyků.

Srdečně zdraví

V Praze 5. června 1986

Profesor Miroslav Vojtěchovský v rozhovoru s Vladimírem Birgusem, IVF Horní Bečva, 1986, Foto Petr Velkoborský

*Restaurace kostela Nanebevzetí Panny Marie na Strahově.
Ukázka ze školního cvičení Nalezené zátíši, vedeném Miroslavem Vojtěchovským, IVF 1986.*

I n s t i t u t v ý t v a r n é f o t o g r a f i e S Ā F

Pan
P e t r V e l k o b o r s k ý

Tržiště 10 -
P r a h a 1 - Malá Strana
118 00

Zátiší: 3. úkol

Vážený pane Velkoborský,

děkuji pěkně za moc hezký dopis, který jste mi poslal. Dobře jsem se pobavil a dopis sám bude tvořit jeden z úhelných kamenů mojí korespondenční sbírky v rámci Institutu.

Já sám dopisy nejenom rád dostávám, ale také rád píšu, jenomže, na rozdíl od Vás mám k tomu nejenom příležitostí sdostatek, ale je to v posledních letech také moje, abych tak řekl, profesionální povinnost a hle: najednou se mi do psaní dopisu nějak nechce a nejsem ani schopen napsat dopisy rodičům, o těch institutových ani nemluvě... Nevím jestli bychom se neměli dát dohromady a spojit svoje úsilí. Já bych Vám řekl co chci napsat a Vy byste to převtělil do písemné podoby, která Vám, jak vidno, nedělá žádné potíže, spíše naopak...

Teď ale pár slov k fotografiím. Nemyslím si, že téma toalet by nebylo důstojné Institutu. Napadá mne taková kacířská myšlenka, že by dokonce bylo adekvátní tomuto vzdělávacímu ústavu, ale to samozřejmě nemohu říci nahlas. Nicméně fotografie tajemných útvarů, obrazů, plastik a jiných časem posvěcených předmětů má svoji velikou poezii a tak se stalo, že jsem Vaše fotografie jednoduše řečeno zbaštil i s chlopama. Velice se mi líbí a nevím co bych jim vytknul. Snad jenom tonalita fotografií mohla být o něco dynamičtější. Víím, že šedost, či utopenost tónů je záměrná, myslím si, že by obrazy mohly být trochu štatnatější.

Věřím, že i Vy máte s fotografií stejný pocit jako já a jsem také přesvědčen, že zátiší je oblast, která Vám sedí. Těším se tedy, že uvidím celou řadu dalších Vašich fotografií i při jiných příležitostech.

S upřímným pozdravem

Miroslav Vojtěchovský

Senice na Hané, 13.3. 1986

S - 54/I, II

Vážený posluchač

Petr Velkoborský

Tržiště 10

Praha 1 - Malá Strana

Věc: posudek I. a II. úkolu zvl. fotografických technik.

I. Předmět

Prostředí pro tento motiv jste si zvolil dobře, jen umístění cihel mělo být více blíže rohu místnosti. Takto je roh rušivým bodem. Seskupení cihel mohlo být provedeno také lépe.

Známka: 2

II. Vyvolávání

Tento úkol jste zvládl dobře a nemám k tomuto úkolu komentář. Nejzdařilejší expozicí je expozice jako 15 Din.

Známka: 1

III. Fotogram

Tento úkol jste nedodal, zašlete jej příště. Omlouvám se - byl založen. Nápad fotogramu je hezký, bylo nutno jej zmenšit.

Známka: 1

I.

I. Základní zvětšovací technika

Tuto techniku zvětšovacího procesu jste zvládl dobře a získal jste velmi náladovou fotografii. K provedení techniky nemám komentář.

Známka: 1

II. Sabattierův efekt

Vlastní provedení techniky bylo dobré a nemám k technice připomínek. Chybná byla volba motivu pro tuto techniku. Celý obraz je značně rušen neostrým popředím sloupů, obraz je rozbit a stává se nepřehledným. Pohodlnější cestu pro tuto techniku jste měl přes pozitivní proces / viz skriptu /. Já budu tuto fotografii hodnotit kladně pouze pro techniku, ne obrazově.

Známka: 1

III. Hrubé zrno

Technika je působivá a dobrá. Nemám komentář.

Známka 1.1

Dr. V. Šapara

Pan
Petr Velkoborský
Tržiště 10
110 00 Praha 1

PŘIJĎTE POBEJŤ

Brno 1. 3. 1987
My - 18/I

Vážený příteli,

u Vašich návrhů prvního úkolu užitá fotografie je lepší grafické řešení než použitá fotografie, což není pro fotografa zrovna nejlepší vizitkou. Plakát má svou fotografií diváka vyburcovat, přinutit ho k přečtení textu a k návštěvě výstavy. Vaší šedé fotografii zdi s částí ulice s černým okrajem dole se to nedá říci. Fotografie na novoročenku by prospělo více kontrastu mezi starým vrakem auta a dvorem v pozadí. Na roztržitosti pozadí nemůže vyniknout obrazová poezie starého automobilového vraku.

Novoročenka: Nápad s rukou na volantu starého automobilu je zajímavý, měl jste jej obrazově ovšem více zdůraznit. Umístění negativního textu na diagonálu je dobré, celek se stal dynamičtější, působivější. Po technické stránce není fotografie příliš vydařená, chybí jí kontrast, v tmavých plochách je spečená. Hodnotím 2.

Plakát: O obsahové a obrazové nevýraznosti fotografie jsem se již zmínil, navíc je technicky nedokonalá, šedivá. Naopak grafické řešení návrhu je velmi dobré. Písmo bych ale volil spíše negativní, aby bylo čitelnější. Pro všednost fotografie, její technické zpracování i nevýraznost textu hodnotím 2.

Se srdečným pozdravem

Miro Myška

Autobiografie – RNDr. Petr Velkoborský, CSc.

- 1938** narozen 21. června v Praze
- 1938 -1952** dětství prožil až na krátké pražské intermezzo v letech 1934-1945 v Hradci Králové
- 1952** rodina Petra Velkoborského vystěhována z politických důvodů do vesnice Dobětice, nedaleko Ústí nad Labem
- 1953-1956** absolvoval v Ústí nad Labem Jedenáctiletou střední školu, první fotografické pokusy matčíným předválečným Contaxem
- 1956-1961** studia na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, věnuje se převážně rodinné fotografii
- 1961-1963** dvouletá vojenská prezenční služba
- 1963-1988** pracuje v Geofyzikálním ústavu ČSAV v Praze, nejprve jako stážista, potom jako aspirant, po úspěšném obhájení kandidatury v roce 1968 pracuje jako vědecký pracovník, v roce 1972 získává titul RNDr./doktor přírodních věd/, působí jako vedoucí fotokrožku při místní organizaci ROH
- 1965** půlroční stáž v Moskvě, fotografuje neopakovatelnou atmosféru Moskvy
- 1987** zakládá s kolegou Danielem Vojtíškem fotografickou galerii při divadélku Futurum v Domě kultury kovoprůmyslu v Praze na Smíchově
- 1984** získává nebytové prostory na Malé straně, které upravuje svépomocí na ateliér a začíná spolupracovat s týdeníkem Tvorba
- 1985** seznámení s Jaroslavem Krejčím, věnuje se intenzivně divadelní fotografii
- 1985 -1988** navštěvuje Institut výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů, během studií vytvářil humanistický dokument Základní škola pro nevidomé (1987) a soubor o životě venkovského faráře Služebník Boží (1988)
- 1988** pod vlivem rostoucího zájmu o fotografii opouští vědeckou dráhu a začíná působit na poli pedagogickém
- 1988 -1999** pracuje jako pedagog v oddělení užité fotografie SPŠ grafické v Praze
- 1990** působí jako externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, v letech 2000 - 2008 v Ateliéru fotografie na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze
- 1998** odchod do důchodu
- od roku 2003** žije a pracuje ve Slavonicích

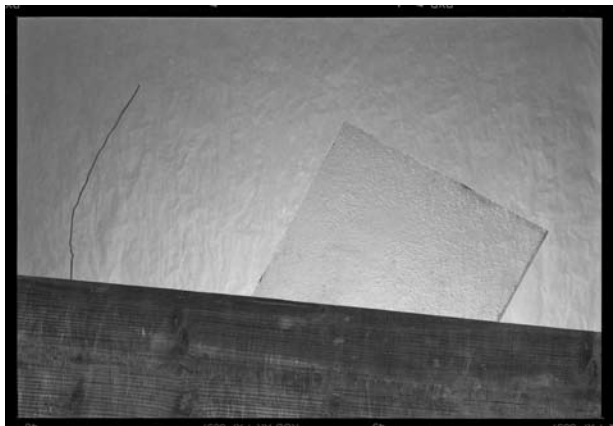
SAMOSTATNÉ VÝSTAVY

- 1985** *Divadelní pout'*, Střelecký ostrov, Praha
- 1986** *Divadelní pout'*, Střelecký ostrov, Praha
- 1986** *Cykly fotografií*, Galerie Futurum, Praha
- 1986** *Cykly fotografií - 1. Šumava, 2. Vydra, 3. Kozlov, 4. Vzpomínka na Maxe Švabinského, 5. Divadelní pout'-1985, 1986, 6. Třetí okruh / pracovní název/, 7. Restaurace kostela nanebevzetí p. Marie na Strahově, Česká Třebová, 8. 9. - 21. 9. 1986*
- 1987** *Akty a portréty*, SFRJ - Kulturni centar, Bar; Muzeum Ulcinj, Ulcinj; Galerija Tivat, Tiva
- 1989** *Základní škola pro nevidomé*, Okresní kulturní středisko, Olomouc
- 1989** *Kára (dokument z natáčení amatérského filmu Václava Koubka)*, Galerie Futurum, Praha
- 1993** *Služebník boží, inscenovaná zátiší*, Galerie Svazu českých fotografů, Kamzíková 8, Praha, 26. 1. - 13. 2. 1993
- 1993** *Petr Velkoborský, fotografie*, Divadlo Kruh, Plzeň, 3. - 30. 5. 1993
- 1995** *Křížová zastavení II.*, Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Moravský Beroun, 3. 6. - 6. 8. 1995
- 1998** *Fotografie z let 1990 - 1998*, Slezské zemské muzeum a ITF, Kabinet fotografie, Opava, 1.10. - 1.11. 1998
- 2000** *Třetí okruh*, Galerie foto-max, Praha, 1. 9. - 30. 9. 2000
- 2000** *LyfeStyle, úniky/návraty*, Malá galerie spořitelny, Kladno; 9. 10. - 31. 10. 2000
- 2002** *Třetí okruh, LyfeStyle*, Malá výstavní síň, Liberec; 17. 1. - 9. 2. 2002
- 2003** *Co by kamenem dohodil, aneb Slavonická genius loci, (společně s plastikami Martina Lalíka)*, Galerie Arcus, Peníkov u Českého Rudolce; 29. 6.- 1. 8. 2003
- 2003** *Třetí okruh, (společně s Martinem Ceplechou- sochy)*, Galerie Slavonice, Slavonice; 6. 9. 2003
- 2004** Galerie Café Tramtárie, Praha
- 2006** *Chvála neostrosti*, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 27.10. - 27.11. 2006
- 2008** *Chvála neostrosti & Zastavení 70*, Galerie opera, Divadlo Jiřího Myrona, Ostrava, 4.6. - 22. 6. 2008

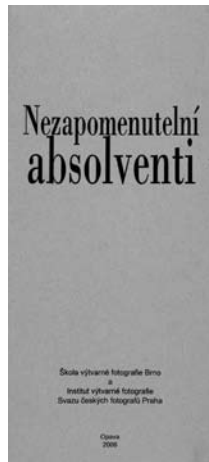
SKUPINOVÉ VÝSTAVY

- 1965** *8. Premfoto*, Přelouč, 1.5.- 31.5. 1965
- 1986** *Práce studentů a absolventů IVF*, Mnichov
- 1988** *3. Chebské bienále, FOTOsoubory, knihy, první cena za publikaci Nevidomý*, Galerie G 4, Cheb
- 1988** *Výstava IVF - institutu výtvarné fotografie*, Galerie FOMA, výstavní síň n. p. Fotochema, Praha, 16. 11. - 4. 12. 1988
- 1989** *Fotografie pedagogů a studentů IVF*, Kaunas (reprízy Vilnius, Šjauljaj)
- 1989** *Česká amatérská fotografie 1945-1989*, Bruselský pavilon PKOJF, Praha, 6. - 27. 10. 1989
- 1990** *4. Chebské bienále*, Galerie G 4, Cheb
- 1990** *Podzim '89*, Rýmařov
- 1990** *Ozvěny podzimu*, Galerie Futurum, Praha
- 1990** *Ústav sociální péče, 2. Chebská dílna '89 Lubsko*, Chebské muzeum, Cheb
- 1991** *3. Chebská dílna '90 Mariánské Lázně*, Chebské muzeum, Cheb
- 1992** *20 let Institutu tvůrčí fotografie, výstava studentů, absolventů a pedagogů*, Opava, Katovice
- 1992** *4. Chebská dílna '91, Františkovy Lázně*, Chebské muzeum, Cheb
- 1993** *5. Mezinárodní dílna dokumentární fotografie, Chebská dílna '92*, Chebské muzeum, Cheb
- 1993** *Funkeho Kolín, inscenovaná zátiší (společně s Libuší Jarcovjákovou)*, Městský pivovar, Kolín
- 1993** *Funkeho Kolín, výstava studentů a pedagogů SPŠ grafické v Praze*, ZUŠ, Kolín
- 1994** *Status nascendi (Křížová cesta I)*, kostel Všetech svatých /zbořenina/, Kolín - 1. - 2. 10. 1994
- 1994** *Inscenovaná zátiší, společně s Libuší Jarcovjákovou, Jolanou Havelkovou a Alešem Kunešem*, Galerie, U Řečických, Praha, 13.12. - 31. 12. 1994
- 1994** *Kulturní region Chebsko*, Chebské muzeum, Cheb
- 1995** *Kulturní region Chebsko*, Mnichov, Düsseldorf
- 1996** *Kulturní region Chebsko*, Waldkraiburg
- 1996** *Setkání fotografů*, Regionální muzeum, Kolín
- 1996** *Institut tvůrčí fotografie 25/5*, Slezské zemské muzeum, Opava, 1. 2.- 17.3. 1996 (reprízy Ostrava, Brno, Praha, Poznaň, Katovice, Cieszyn)

- 1996** *Nádraží*, nádraží Vysočany, Praha 21. 6.1996
- 1998** *Grenzbereiche - Na rozhraní*, Regensburg
- 1996** *Zátiší*, výstava *Asociace fotografů*, Národní technické muzeum, Praha 12. 12. 1996
- 1997** *Malostranští fotografové*, Obecní galerie beseda, Praha
- 1998** *Malá Strana současnosti*, Obecní galerie beseda, Praha
- 1999** *Malostranský portrét*, Obecní galerie beseda, Praha
- 2001** *Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě*, Dům umění, Opava (reprízy v Ostravě a Poznani)
- 2002** *Slavonicko, kouzlo zapomenutého dědictví*, Galerie Slavonice, Slavonice
- 2003** *Z okraje do středu*, Solnice, České Budějovice
- 2004** *Autoportrét*, Malá galerie spořitelny, Kladno
- 2006** *Autoportrét*, Galerie Františka Drtikola, Příbram
- 2006** *Proměny krajiny, 32. Letní filmová škola*, Uherské Hradiště
- 2006** *Nezapomenutelní absolventi - Škola výtvarné fotografie Brno a Institut výtvarné fotografie SČF Praha*, Galerie u Jakoba, Opava
- 2006** *Okno do divočiny*, Swarzenberská myslivna Březník, Březník, 1. 7. - 30. 9. 2006

Nezapomenutelní absolventi
Škola výtvarné fotografie Brno
Institut výtvarné fotografie SČF Praha
Galerie u Jakoba, Opava

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

1988-1999 Oddělení užití fotografie SPŠG grafické v Praze

1990-doposud Institut tvůrčí fotografie, Slezská univerzita v Opavě

2000-2008 Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

2006-doposud Škola fotografie v Brně

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

2006 Exponometrie v analogové a digitální fotografii pomocí zonálního systému, Petr Velkoborský, Petr Vermouzek,

vydalo nakladatelství Computer Press, a.s, 2006

ISBN 80-251-1198-9

1995 Tvůrčí fotografie, vydalo nakladatelství SLOVART, překlad z anglického originálu POCKET ENCYKLOPEDIA OF CREATIVE PHOTOGRAPHY, třetí vydání, 2000, překlad RNDr, Petr Velkoborský, CSc, odborná spolupráce Mgr. Jan P. Velkoborský
ISBN 80-7209-216-2

1996 Zonální systém, RNDr. Petr Velkoborský, CSc,

vydala Slezská univerzita v Opavě, únor 1996

ISBN: 80-858779-40-9

2003 Články otištěné ve FOTOVIDEU

Fotografujeme v ZOO, květen 2003

Fotografujeme prostor, červen 2003

Fotografujeme dvouokou zrcadlovkou, červenec-srpen 2003

2004 Proměna grafiky, recenze výstavy Nadi Kovaříkové

v liberecké Malé výstavní síni, Atelier 3/2004

*Petr Velkoborský, Otakar Karlas
a zamaskovaný Aleš Kuneš
Horní Bečvě 2007
foto F. Nárovec*

KURÁTORSKÁ ČINNOST

1987-1991 kurátor fotografických výstav Galerie divadélka Futurum

2002 ve Slavonicích se zúčastnil jako lektor fotografické dílny Graselova stezka

2006 kurátor výstavy Okno do divočiny pořádané NP a CHKO Šumava ve Schwarzenberské myslivně na Březníku

OSTATNÍ ČINNOST

1997-2000 s agenturou Leo Burnett spolupracoval na sociologicky orientovaných projektech Zpráva o stavu českého člověka a Češi na prahu nového tisíciletí

Zastoupení ve sbírkách: soukromé sbírky.

Petr Velkoborský ve vášnivém rozhovoru s nestorem české fotografie Miloslavem Stiborem

POUŽITÁ LITERATURA

Almanach 80. let VOŠG a SPŠG, nakladatelství grafické školy
ISBN 80-902978-1-1

Sylaby 2007/2008, Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity
v Opavě, 2007

32. letní filmová škola Uherské Hradiště 21/07-30/07/2006,
katalog 2006, str. D/33

8. Premfoto, Přelouč Československo 1. 5.- 31. 5. 1965,
foto P. V. - Návrat, str.158

Fotografie 65, Odborná revue výtvarné fotografie číslo 3, IX. ročník,
článek k výstavě, 8. Premfoto – Přelouč, 1965, foto P. V., strana 25, 30,
Nakladatelství Orbis, 1965

Fotografie, magazín 1, leden 2001, Economia, a. s., Praha, 2001,
ISSN 1211-0019, recenze výstavy LIFESTALE, úniky, návraty, strana 18,19

Vladimír Birgus, Třetí chebské bienále - zaujetí člověkem, článek
k výstavě III. CHEBSKÉ BIENÁLE, Československá fotografie číslo 10,
říjen 1988, strana 468

Katalog výstav (1994-1998), Gansova muzejní a vlastivědná
společnost, Moravský Beroun, 1999, strana 20, 21 (Křížová cesta II., IV.
Trnám jej korunují, výstava fotografií P. V. ve farním kostele
Nanebevzetí P. Marie)

Status Nascendi, katalog k výstavě, Křížová cesta I., instalace
v kostele Všech svatých v Kolíně, 1. - 2. 10. 1994

**Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity
v Opavě**, vydalo nakladatelství Kant (Karel Kerlický) v roce 2001,
ISBN: 80-86217-45- 0, foto P. V, str. 19, 56, 57, 58, 59

Nezapomenutelní absolventi, Opava 2006
Trojlíst k výstavě v Galerii U Jakoba, Dolní náměstí, Opava,
22. 6. – 20. 8. 2006, strana 6

Zátiší, Národní technické muzeum, katalog k výstavě Zátiší, Asociace fotografů a hosté, foto P.V. Úzkostné svítání, str. 82, 83, vydalo nakladatelství Kuklík, 1996, ISBN 80- 901566-9-X

Aleš Kuneš, Fotografická zátiší (a ještě mnoho jiného), článek k výstavě Zátiší, Denní telegram, 5.12. 1996

V Galerii u Řečických vystavují, článek k výstavě fotografií P. Velkoborského, Libuše Jarcovjákové, Jolany Havelkové a Aleše Kuneše v Galerii, U Řečických“, Práce, 29.12.1994

Grenzbereiche 1986–1996 Na rozhraní, Fotografie z Německa, České republiky a Rakouska, Regensburg, Sabzstadel 13.10. / 17.11.1996, foto P.V. str. 66/67, Čekání na celní odbavení, Cheb 1992, vydavatel katalogu Spolek Adalberta Stiftera, D- 81669 Mnichov, Hochstraße 8, ISBN: 3- 9805378-0- 03

RNDr. Petr Velkoborský, CSc, Zonální systém, vydala Slezská univerzita v Opavě, únor 1996, ISBN: 80-858779-40-9

Česká amatérská fotografie 1945 – 1989, katalog výstavy, vydal Ústav pro kulturně výchovnou činnost, Praha 1989, str. 56, foto P.V. str.169 z cyklu Základní škola pro nevidomé

Institut Tvůrčí fotografie 25/5, Vladimír Birgus, spolupráce Vojtěch Bartek, Jiří Siostrzonek, katalog k výstavě vydala FPF Slezská univerzita v Opavě ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským v Ostravě a Galerií 4 v Chebu, Opava 1996, ISBN 80-85879- 41-7, foto P.V. str. 18, Noční samota

Z okraje do středu, katalog mezinárodní fotoakce, České Budějovice 2001-2003, vydalo Občanské sdružení Kyvadlo a Galerie Pod Kamennou žábou, 2003

Dílna'88 Ašsko, vydalo Chebské muzeum, příprava katalogu a výstavy Zbyněk Illek, 1988

Dílna '89 Lubsko, vydalo Chebské muzeum, příprava katalogu a výstavy Zbyněk Illek, 1989, foto P.V.- Ústav sociální péče, str. 20, 21, 32, 33

Dílna '90, Mariánské Lázně, Galerie 4, příprava katalogu a výstavy Zbyněk Illek, 1988, foto P.V.- Ústav sociální péče, Mnichov, str. 36, 37

Dílna '91, Františkovy Lázně, katalog vydal Okresní archiv v Chebu a Galerie 4 v Chebu, 1991

Dílna '92, Cheb, 5. mezinárodní dílna dokumentární fotografie, katalog k výstavě, vydala Galerie 4 - Cheb, 1992

Petr Velkoborský, Petr Vermouzek, Exponometrie v analogové a digitální fotografii pomocí zonálního systému, vydalo nakladatelství Computer Press, a.s, 2006, ISBN 80-251-1198-9

Tvůrčí fotografie, vydalo nakladatelství SLOVART, překlad z anglického originálu POCKET ENCYKLOPEDIA OF CREATIVE PHOTOGRAPHY, třetí vydání, 2000, překlad RNDr, Petr Velkoborský, CSc, odborná spolupráce Mgr. Jan P. Velkoborský, ISBN 80-7209-216-2

Petr Velkoborský, fotografie 1986-2007, fotografická monografie, vydala Slezská univerzita v Opavě a Reklamní agentura eF, České Budějovice 2008, úvodní slovo Václav Podestát, ISBN- 978-80-7248-475-1

Chvála neostroiti, katalog k výstavě v Galerii Měsíc ve dne, vydala Reklamní agentura eF, České Budějovice 2006

Chvála neostroiti a Zastavení 70, katalog k výstavě v Galerii opera, Divadlo Jiřího Myrona, Ostrava, vydala Reklamní agentura eF, České Budějovice, 2008

Encyklopedie českých a slovenských fotografů, ASCO Praha, 1993, autorský kolektiv, Vladimír Birgus, Petr Balajka, Antonín Dufek, Ludovít Hlaváč, Martin Hruška, Pavel Scheufler a Ladislav Šulc, str. 402, ISBN 80-7046-018-0

Fotografie identity-paměť české fotografie, katalog k výstavě, vydalo nakladatelství KANT a Pražský dům fotografie-Prague House of Photography, o. p. s., 2006, ISBN 80-86970-12-4

Vladimír Birgus, Miroslav Vojtěchovský, Jistoty a hledání v české fotografii 90. let, vydalo nakladatelství KANT, 1996 ISBN 80-901903-6-7

Česká a slovenská fotografie osmdesátých a devadesátých let 20. století, Helena Rišlinková, Lucie Lendelová, Tomáš Pospěch, katalog k výstavě v Muzeu umění Olomouc, 2002, ISBN 80-85227-50-9

Daniela Mrázková, Vladimír Remeš, Cesty československé fotografie, Mladá fronta, 1989, ISBN 80-204-0015-X

Vladimír Birgus, Jan Mlčoch, Česká fotografie 20. století, průvodce ke stejnojmenné výstavě, vydalo Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze a nakladatelství Kant, Praha 2005
ISBN /UPM/: 80-7101-041-3, ISBN /KANT/: 80-86217-89-2

2. Informatorium, pro každého/aneb moderní vševěd, literatura /divadlo/film/fotografie, str. 62 až 88, Mladá fronta 1984

Zdeněk Kirschner, Josef Sudek, vydalo nakladatelství Panoráma, 1982, ISBN 11-068-82

Vladimír Birgus, Pavel Scheufler, Fotografie v českých zemích 1839-1999, vydala Grada Publishing, spol. s r.o., ve spolupráci s nakladatelstvím KANT, Praha 1999

Petr Velkoborský, Otakar Karlas a Aleš Kuneš při siestě na Horní Bečvě 2007, foto F. Nárovec

Jmenný rejstřík

A

Arcus, Galerie 75
Asociace fotografů 45, 55

B

Bach, Johan Sebastian 104
Bartek, Vojtěch 90, 94
Bartoška, Jiří 62
Beseda, Obecní galerie 57
Bílek, Miroslav 32, 33, 94
Birgus, Vladimír 25, 32, 33, 73, 90,
94, 135, 149
Blatný, Fano 96
Bleyová, Danica 94
Boloňský, Stanislav 92
Boukal, David 72
Brandt, Bill 109
Braný, Antonín 4, 32, 33, 34, 90,
94, 109, 133
bratři Reynkové 77
Bratřovský, Emil 97
Bresson, Henri Cartier 23, 109

C

Caravaggio 109
Cudlín, Karel 94

Č

Červenka, Jaromír 61

D

deník Denní telegraf 55
Dostál, František 97
Doubrovová, Anna 4, 79, 86

E

Einstein, Albetr 10

F

Fassati, Tomáš 32, 94
Fišer, Jaroslav 43
fotografická sekce Českého fon-
du výtvarných umění 45
fotografický festival Funkeho Ko-
lín 92
Fuková, Eva 94

G

Galerie 4 v Chebu 37
Galerie Arcus v Peníkově
u Českého Rudolce 75
Galerie Beseda 57
Galerie divadélka Futurum
Domu kultury kovoprůmyslu
v Praze 13, 20, 38, 40, 42, 96,
97, 110, 111
Galerie Foto-max v Maiselově
ulici v Praze 62
Galerie Jiřího Myrona 86

Galerie Měsíc ve dne
České Budějovice 8, 77, 78
Galerie Pod kamennou žábou
České Budějovice 72
Galerie SČF 44
Galerie Solnice České Budějovice
72
Galerie Svazu českých fotografů
v Praze 43
Galerie u Řečických 54
Gansova musejní a vlastivědná
společnost 50
Geofyzikální ústav ČSAV
v Praze 13, 96
Gočár, Josef 12
Grygar, Štěpán 55

H

Hanke, Jiří 55, 67
Hanzlík, Daniel 50
Havel, Václav 43
Havelka, Vladimír 92
Havelková, Jolana 54
Hečko, Pavel 93
Hořejší, Pavel 96
Horný, Roman 110
Horská, Eva 110
hrad Sovinec 103
Husák, Josef 97

I

Illek, Zbyněk 147
Institut tvůrčí fotografie
Filozoficko přírodovědecké
fakulty Slezské univerzity
v Opavě 15, 26, 32, 72, 86, 95,

J

Jarcovjácová, Libuše 49, 54, 92

K

Karlas, Otakar 49, 62, 71, 75, 76,
86, 149
Kašpar, Jan 28
Kirschner, Zdeněk 149
Kliment, Lukáš 96, 97
Kocůrek, Josef 61
Kolář, Bohumil 50
Kolář, Viktor 105
Konvička, Jan 98
Kotěra, Jan 12
Koubek, Petr 96, 97
Koubek, Václav 40, 42
Kovařík, Ladislav 61
Krejčí, Jaroslav 27, 57, 107, 109
Krůs, Josef 109
Kuneš, Aleš 3, 43, 54, 55, 71, 73,
77, 82, 90, 94, 100, 149
Kupecký, Jan 109
Kutiš, Jaroslav 72

L

Lalíka, Martina 75
Lanciger, Dušan 96
Langmaier, Bohumír 33, 96
Lendelová, Lucie 149
Luterer, Ivan 93

M

Mahr, Jan 82
Malá galerie spořitelny
v Kladně 67
Malé výstavní síň v Liberci 71
Mára, Pavel 62, 90, 95
Máša, Oldřich 50
Matematicko-fyzikální fakulta
Univerzity Karlovy 13
Materna, Dan 91
Měřák, Vladimír 50
Merta, Zdeněk 97
měsíčník FotoVideo 100
Mezinárodní výstava fotografie
8. PREM-FOTO 25
Mistr Vyšebrodský 109
Morrison, Jim 97
Moucha, Josef 92
Mráz, Bohumír 94
Mrkus, Pavel 50
Myška, Miro 4, 32, 75, 76, 77, 80,
82, 90
Myslivna na Březníku 98

N

nakladatelství Albatros 28
nakladatelství Slovart 100
Nárovec, František 4, 7, 9, 82, 86,
90, 102
Newton, Isaac 10

P

Pacholík, Bob 96
Pavliš, Jindřich 61
Pepe, Dita 90
Pithart, Petr 57
Planck, Max 10
Podestát, Václav 3, 4, 26, 33, 86,
90, 96
Pohribny, Jan 90
Poneš, Karel 90
Pospěch, Tomáš 73, 90, 149
Příloha Práva Salon 28
Prognosis pražské noviny
pro Američany 37

R

Rawová, Naďa 61
Ray, Man 109
Réca, Jána 33
Reklamní agentura eF,
České Budějovice 79
Řišlinková, Helena 149
Rut, Přemysl 60

S

Sanatorium Dr. Jerieho 11
Sapara, Vojtěch 32, 94
Scheufler, Pavel 149
Sdružením občanů a přátel
Malé Strany a Hradčan 57
Sehna, Jan 92
Siostrzonek, Jiří 4, 73, 88, 90
Sirůček, Vladimír 96
Skoumal, Petr 96, 97
Sobek, Evžen 90
SPŠG Hellichova 22 15, 91
Stibor, Miloslav 145
Sudek, Josef 25, 109, 149
Svaz českých fotografů 15
Svoboda, Jan 25, 109

Š

Šeří, Petr 60

Škola fotografie v Brně 95

Šmok, Ján 94
Špoula, Stanislav 96, 97
Štanzel, Tomáš 97, 109
Štěpánová, Eliška 80
Štreit, Jindřich 50, 73, 90, 94, 103
Švabinská, Zuzana 38
Švabinský, Max 38
Švolík, Miro 82

T

Talbot, William Henry Fox 78
Tuček, Viktor 93
Tůma, Stanislav 57
Tvorba, týdeník 28
Typl, Jaromír 71

U

Utver, Filip 93

V

Vávra, Jan 97
Velkoborská, Zuzana 49
Velkoborský, Petr 1, 2, 3, 7, 8, 11,
12, 16, 17, 27, 33, 43, 49, 50, 55,
57, 62, 67, 71, 72, 73, 75, 88, 91,
94, 98, 100, 140
Vlášek 20
Vojtěchovský, Miroslav 32, 38,
135
Vojtíšek, Daniel 13, 96, 97
Votýpka, Jiří 90
Vyskočil, Ivan 97
Vysoká škola
uměleckoprůmyslová
v Praze 15

Z

Zink, Josef 97

Petr Velkoborský 1938-2008

fotograf, pedagog,
kurátor a publicista

Bakalářská diplomová práce František Nárovec

Texty: František Nárovec,
dopisy: Petr Velkoborský, Antonín Braný, Miroslav Myška, Jiří Siostrzonek
a archiv Petra Velkoborského

Fotografie: Petr Velkoborský a jeho soukromý, rodinný archiv, František Nárovec

Koncepce a výběr fotografií: František Nárovec

Odborná spolupráce: Petr Velkoborský, Václav Podestát, Aleš Kuneš

Obálka a grafická úprava: František Nárovec, Anna Doubravová,
Reklamní Agentura eF, České Budějovice

Předtisková příprava: František Nárovec, Dušan Bigas

Tisk: Agentura eF, České Budějovice

Pro studijní účely ITF vydala v 7 originálech:

Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta,
Institut tvůrčí fotografie, Opava 2008

Vydání první: září 2008

